FOND SOĊJALI EWROPEW
MALTA 2007-2013
NINVESTU FIL-FUTUR TIEGĦEK

MINISTERU GĦALL-EDUKAZZJONI U X-XOGĦOL

IS-SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-PRESIDENZA TAL-UE 2017 U L-FONDI TAL-UE

GWIDA GĦALL-EDUKATURI FUQ IL-PEDAGOĠIJA U L-ASSESSJAR

L-UŻU TAL-APPROĊĊ LI JIFFOKA FUQ IL-KISBIET MIT-TAGĦLIM

L-INGLIŻ

LIVELLI 5 6 7 8 9 10

Learning Outcomes Framework

Learning
Outcomes
Framework

Dan id-dokument jagħmel parti mill-Proġett ESF1.228 bl-isem 'id-Disinn tal-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim, marbut mal-programmi ta' Tagħlim u Assessjar b'rabta mat-Taħriġ' implimentat fil-Programm Operattiv II – Politika ta' Koeżjoni 2007-2013, parzjalment iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew tal-Unjoni Ewropea bir-rata ta' ko-finanzjament: 85% Fondi tal-UE; 15% Fondi Nazzjonali.

© Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni 2015

Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni,
Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol,
Triq l-Assedju l-Kbir, il-Furjana VLT 2000
Malta

Pubblikatur: Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni

L-ebda parti minn dan id-dokument ma tista' tiġi kkupjata jew preżentata bħala verżjoni uffiċċjali, jew bħala dokument li ġie prodott b'affiljazzjoni jew approvat mid-DQSE.

Disinn Grafiku: Outlook Coop

Il-Kontenut

L-Introduzzjoni 5

1. Il-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett 9

2. Il-Pedagoġija

A. Il-Pedagoġija u l-prattiki għat-tagħlim 27
B. L-*embedding* fit-tagħlim tat-Temi Krosskurrikulari 31
Ċ. It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell 36
D. It-tagħlim ta' livelli differenti fl-istess sena 41
E. It-tagħlim ta' livell wieħed fuq sentejn 42

3. L-Assessjar

A. Metodoloġiji li jassiguraw assessjar xieraq 44
B. Metodoloġiji ta' assessjar inklussiv 48
Ċ. Modi ta' assessjar ta' min joqgħod fuqhom u validi 50
D. L-Assessjar tat-Temi Krosskurrikulari 52
E. Ir-Rappurtaġġ tal-Progress 53

Ir-Referenzi 56

L-Appendiċi: It-Temi Krosskurrikulari 59

L-Introduzzjoni

Wara l-approvazzjoni tal-Qafas Nazzjonali tal-Kurrikulu (NCF) fl-2012, ġie varat pjan ambizzjuż bil-għan li jpoġġi t-teorija fil-prattika. Mibni fuq il-Kurrikulu Minimu Nazzjonali (2000), dan jindirizza dawk in-nuqqasijiet li jeżistu fil-proċess tat-tagħlim f'Malta fejn l-enfasi qed iddur mit-tagħlim tas-suġġett għal fuq it-tagħlim tal-istudenti.

Il-qafas tal-Kurrikulu Minimu Nazzjonali ħadem fuq id-dokumenti marbuta ma' ċerta *policies* maħruġa mill-Kummissjoni Ewropea. Dawn kienu jinkludu l-*Key Competences for Lifelong learning – A European Reference Framework* (inkluż fl-anness tar-Rakkomandazzjonijiet; 2006/962/EC); l-i*Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training* (ET 2020; 2009) u l-*Europe 2020 – A Strategy for Smart Sustainable and Inclusive Growth* (COM (2010) 2020) li kien kontinwazzjoni tal-*Lisbon Strategy for Growth and Jobs (Memo 06/478/12 Dec 2006).*

Fl-isfond tal-iżvilupp storiku Malti, u fuq il-bażi tal-kurrikulu u d-dokumentazzjoni tal-UE, l-NCF ifittex li jipprovdi direzzjoni strateġika billi jirrazzjonalizza l-bidliet meħtieġa u l-implikazzjonijiet tagħhom fuq il-kontenut tas-settur/suġġett, il-pedagoġiji u l-assessjar. L-NCF ġie ppreżentat b'perspettiva ta' tagħlim tul il-ħajja filwaqt li jiċċelebra d-diversità billi jaħseb għall-istudenti kollha f'kull stadju tal-edukazzjoni tagħhom. Huwa għandu l-għan li jintroduċi aktar ekwità u diċentralizzazzjoni fis-sistema nazzjonali. L-NCF ifittex li jippreżenta kurrikulu mingħajr kantunieri li jirrifletti tranżizzjoni mingħajr skossi, filwaqt li jkompli jibni u jestendi fuq il-pedamenti sodi tal-edukazzjoni bikrija. Fuq kollox, l-NCF għandu l-għan li jipprovdi edukazzjoni ta' kwalità għal kull student/a billi jnaqqas il-persentaġġ ta' persuni li jitilqu kmieni mill-iskola filwaqt li jħeġġiġhom ikomplu l-edukazzjoni ogħla.

L-NCF ippropona *Learning Outcomes Framework* (LOF) bħala l-bażi għat-tagħlim u l-assessjar matul is-snin tal-edukazzjoni obbligatorja. L-għan tal-*Learning Outcomes Framework* huwa li jeħles lill-iskejjel u lill-istudenti minn għarfien impost ċentralment b'sillabi li jiffukaw fuq l-għarfien impost, u jagħtihom aktar libertà sabiex jiżviluppaw programmi li jissodisfaw il-qafas tal-għarfien, l-attitudnijiet u r-riżultati mibnija fuq il-ħiliet li huma meqjusa bħala l-livelli edukattivi nazzjonali għall-istudenti kollha f'Malta. Għaldaqstant, l-LOF huwa maħsub sabiex eventwalment iwassal għal aktar awtonomija fil-kurrikulu tal-kulleġġi u l-iskejjel bil-għan li jindirizzaw aħjar il-bżonnijiet tat-tagħlim tal-istudenti tagħhom.

Numru ta' dokumenti lokali oħra li ġew ippubblikati f'dawn l-aħħar xhur ukoll kienu ta' kontribut għall-ħtieġa ta' approċċ li jiffoka fuq ir-riżultati tat-tagħlim fl-istrutturi edukattivi preżenti. B'mod partikolari, il-*Framework for the Education Strategy for Malta 2014-2024 (2014), L-Istrateġija Nazzjonali Tal-Litteriżmu Għal Kulħadd f'Malta u Għawdex 2014-2019 (2014), A Strategic Plan for Early School Leaving in Malta 2014 (2014), Education for All: Special Needs and Inclusive Education in Malta (2014), Malta National Lifelong Learning Strategy 2020 (2015)* u r-*Respect for All Framework* (2014) kollha jiffokaw fuq il-ħtieġa li jiġu offruti opportunitajiet indaqs lill-istudenti kollha sabiex jiksbu riżultati edukattivi ma' tmiem l-edukazzjoni tagħhom u li jippermettulhom jieħdu sehem f'tagħlim tul il-ħajja, u b'hekk jitnaqqsu l-ħafna każijiet ta' studenti li jitilqu kmieni mill-iskola filwaqt li jiġi assigurat li l-istudenti kollha jiksbu l-ħiliet bażiċi fil-litteriżmu, fil-matematika, fix-xjenza u fit-teknoloġija.

Il-Proġett ESF 1.228 – *Design of Learning Outcomes Framework, Associated Learning and Assessment Programmes and Related Training* huwa maħsub li jwassal dan l-approċċ tal-*Learning Outcomes Framework* lill-edukaturi u l-partijiet ikkonċernati fl-edukazzjoni obbligatorja. Dan jindirizza l-iżvilupp olistiku tal-istudenti kollha u jiddefendi l-edukazzjoni ta' kwalità għal kulħadd bħala parti mill-istrateġija koerenti għat-tagħlim tul il-ħajja li għandha l-għan li tassigura

li t-tfal kollha jkollhom l-opportunità jiksbu l-ħiliet u l-attitudnijiet meħtieġa sabiex ikunu ċittadini attivi tal-futur li jirnexxu fuq il-post tax-xogħol u fis-soċjetà irrispettivament mill-istat soċjo-ekonomiku, kulturali, razzjali, etniku, reliġjuż, tal-ġeneru u sesswali.

L-LOF ser jippermetti flessibiltà fit-tagħlim u fil-programmi tat-tagħlim sabiex jiġu indirizzati bżonnijiet speċifiċi filwaqt li nibnu fuq il-kwalitajiet fil-kuntest ta' komunitajiet tat-tagħlim f'kulleġġi u skejjel differenti. Dan il-kunċett ta' flessibiltà qed ikun inkoraġġit matul il-qafas kollu. Filwaqt li wieħed irid jirrikonoxxi l-fatturi li jmorru lil hinn mill-iskola li jaffettwaw ir-riżultati tal-istudenti, bħall-faqar u l-esklużjoni soċjali, l-LOF ifittex li jtejjeb l-esperjenzi tat-tagħlim tal-istudenti billi jinkoraġġixxi l-kreattività, il-litteriżmu kritiku, l-imprenditorija u l-innovazzjoni f'kull livell. Dawn jippermettu li l-istudenti jilħqu l-potenzjal tagħhom billi jżewġu flimkien dak li jkunu tgħallmu mal-kuntesti personali tagħhom. B'riżultat ta' hekk, l-istudenti jitgħallmu jiżviluppaw attitudni pożittiva u apprezzament akbar lejn it-tagħlim.

Il-bidla minn kurrikulu bbażat fuq kontenut preskrittiv għal approċċ li jiffoka fuq ir-riżultati tat-tagħlim ser tħalli effett fuq il-programmi kollha fl-iskejjel u fuq l-eżamijiet barranin u l-assessjar mat-tmiem tal-edukazzjoni obbligatorja f'Malta.

L-LOF ġie ddisinjat ukoll sabiex jilħaq l-erba' għanijiet edukattivi msemmija fl-*Education Strategy for Malta 2014 – 2024* (Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2014), fosthom li:

- jitnaqqsu d-differenzi fir-riżultati edukattivi bejn is-subien u l-bniet u bejn studenti li jattendu skejjel differenti, jitnaqqas in-numru ta' studenti li jmorru ħażin, jiżdied il-livell fil-litteriżmu, fil-matematika u fix-xjenza u t-teknoloġija, u jogħla l-livell tal-istudenti;
- jingħata s-sapport għal riżultati aħjar lil tfal f'riskju ta' faqar jew li ġejjin minn familji bi dħul baxx u jitnaqqsu r-rati ta' studenti li jieqfu kmieni mill-iskola;
- tiżdied il-parteċipazzjoni fit-tagħlim tul il-ħajja u t-tagħlim għall-adulti;
- tiżdied ir-rata ta' studenti li jkomplu jistudjaw u jiżdied il-livell tar-riżultati f'edukazzjoni u taħriġ ogħla, vokazzjonali u terzjarju.

Il-Programmi ta' Tagħlim u Assessjar (LAPs) li ġew żviluppati għal kull suġġett ser jassiguraw li ċ-ċentru jkun l-istudent. Għaldaqstant, l-attivitajiet ta' tagħlim ser ikunu mfassla sabiex jistimolaw il-kreattività u l-immaġinazzjoni; jgħinu lill-istudenti jagħmlu l-ġudizzji tagħhom meta jeditjaw/jikkoreġu x-xogħol tagħhom; jiżviluppaw il-ħiliet investigattivi u kostruttivi tal-istudenti billi tintuża midja differenti u jiġu inkoraġġuti ħiliet riċettivi (is-smigħ u l-qari) li jwasslu għal ħiliet produttivi (it-taħdit u l-kitba). L-LAPs huma maħsuba wkoll sabiex tinħoloq atmosfera fejn l-istudenti jiżviluppaw il-ħiliet personali tagħhom sabiex isolvu l-problemi u l-abiltà tagħhom biex jaħsbu u jirraġunaw b'mod loġiku; jirriflettu fuq ir-riżultati u l-konsegwenzi filwaqt li jesploraw alternattivi possibbli, u japplikaw kuntesti interessanti u realistiċi li jagħmlu sens għalihom.

Bl-użu tal-LAPs, l-għalliema ser ikunu mħeġġa joħolqu sitwazzjonijiet u riżorsi li jkunu interessanti b'mod intrinsiku, li jinkludu fihom il-kultura, u li joffru sfida konjittiva filwaqt li jippermettu lill-istudenti jsiru ħaġa waħda mal-informazzjoni varja li jkunu kisbu.

IL-PROGRAMM TA' TAGĦLIM U ASSESSJAR GĦALL-INGLIŻ

Dan id-dokument, maħsub għal min jagħmel il-politika, l-għalliema u l-għalliema fil-klassi, jippreżenta l-Programm ta' Tagħlim u Assessjar (LAP) għall-Ingliż.

L-LAP jinkludi:

- **Il-*Learning Outcomes Framework* (LOF)** – dan jinkludi sett ta' kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett (SLOs) li jistabbilixxu dak li student mistenni li jkun jaf, jifhem jew kapaċi jagħmel bħala riżultat ta' proċess tat-tagħlim. Dawn il-kisbiet tat-tagħlim huma mfassla biex jintużaw f'firxa ta' kuntesti u mgħallma bl-użu ta' metodi differenti. Huma jiddikjaraw ir-riżultat aħħari iktar milli jiddeskrivu l-proċess tat-tagħlim jew l-attivitajiet tat-tagħlim.

- **Noti fuq il-Pedagoġija u l-Assessjar** – il-kisbiet mit-tagħlim huma miktuba b'mod li jinformaw il-pedagoġija u, flimkien ma' strateġiji ta' assessjar relatati ma' kull kisba, jistabbilixxu aspettattiva ċara ta' assessjar. Dan id-dokument jistabbilixxi tagħlim tal-prattika tajjeb u linji gwida għall-assessjar li l-għalliema jixtiequ jużaw u jadattaw biex jissodisfaw il-bżonnijiet tal-istudenti tagħhom.

Dan id-dokument sar b'kollaborazzjoni bejn Outlook Coop Learning Outcomes Framework Joint Venture li tinkludi lil Outlook Coop bħala s-sħab ewlieni, East Coast Education Ltd, u l- University College London Institute of Education, flimkien mad-Direttorat għall-Kwalità u l-Istandards fl-Edukazzjoni (DQSE). Is-Sur Barry Smith (Direttur Tekniku tal-Joint Venture), is-Sur Godfrey Kenely (id-Direttur tal-Kuntratti tal-Joint Venture), Dr Michelle Attard Tonna (Kap tal-Proġett) u s-Sur Gaetano Bugeja (Project Leader) mexxew lill-esperti tal-proġett.

Il-Kontributuri

Nixtiequ nirringrazzjaw lill-esperti msemmija hawn taħt li taw il-kontribut tagħhom fl-iżvilupp tal-Learning Outcome Framework u d-Dokument fuq il-Pedagoġija u l-Assessjar għall-Ingliż.

L-Esperti tas-Suġġett:

AQUILINA Mario
PADOVANI Clarissa
VASSALLO Odette
XERRI Daniel

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett

L-INGLIŻ

LIVELLI 5 6 7 8 9 10

Il-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett (SLOs) għall-Ingliż jinkludu minn Livell ta' Kisbiet mit-Tagħlim 5 sa Livell 10.

Fi ħdan il-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim (LOF), f'Livell 10 huwa meqjus bħala l-livell għall-istudenti 'tajbin ħafna u b'talent'. Il-kisbiet mit-tagħlim fi ħdan dan il-livell huma l-ogħla tal-ispettru kollu u jwasslu lill-istudenti għal aktar tagħlim.

Il-kunċett bażiku huwa aħjar, *aktar* milli *aktar.* F'Livell 10, l-istudenti juru fehim aktar profond u applikazzjoni usa' tal-kontenut fil-Livell 9 li jimmarka t-tmiem tal-edukazzjoni obbligatorja. Il-kisbiet mit-tagħlim tal-Livell 10 jiffokaw fuq tliet fatturi ewlenin:

- żieda fil-livell ta' fehim sofistikat tal-kontenut ta' Livell 9
- aktar awtonomija ta' tagħlim fl-iżvilupp tal-fehim u l-ħiliet
- żieda fl-applikazzjoni u s-soluzzjoni ta' problemi.

Wieħed ta' min jinnota li kull Livell ta' Kisbiet mit-Tagħlim jista' jkompli jiġi estiż, u s-suġġerimenti għal dawn ser inkunu inklużi fil-parti tal-Pedagoġija u l-Assessjar f'dan id-dokument.

LIVELL 5

L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

1. Kapaċi nisma' b'attenzjoni test li jinqara b'leħen għoli u nuri fehim billi nirrispondi għal domandi dwar il-kontenut tat-test u billi nagħmel xi inferenzi.
2. Kapaċi nifhem testi awdjoviżivi f'firxa ta' ġeneri, filwaqt li nidentifika l-idea ewlenija u informazzjoni speċifika.
3. Kapaċi naqra/nirrakkonta/nirreċta poeżiji, kanzunetti, naħdem skripts u stejjer bl-intonazzjoni t-tajba, li se jgħin sabiex juri fehim tal-intenzjoni tal-awtur.
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT
4. Kapaċi nissuġġerixxi ftit ideat personali fl-istess stil tal-istorja, poeżija jew kanzunetta oriġinali f'diskussjoni.
   PRATTIKA
5. Kapaċi nuża l-lingwa sabiex nagħmel previżjonijiet relattivament plawżibbli u niddeskrivi karattri, xeni, oġġetti u stampi, kif ukoll nirrispondi mistoqsijiet dwar test orali.
6. Kapaċi nirrispondi għal storja jew poeżija li tinqara b'leħen għoli u nikkummenta dwar il-karattri u avvenimenti.
7. Kapaċi nordna l-ideat tiegħi u niddeskrivihom b'mod effettiv filwaqt li nikkontribwixxi f'diskussjonijiet appoġġjati mill-għalliem/a.
   IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
8. Kapaċi nwassal l-esperjenzi personali tiegħi, l-affarijiet li nħobb u li nobgħod b'mod mexxej u preċiż bi ftit konċessjonijiet sabiex nikkoreġi lili nnifsi tul il-proċess.
9. Kapaċi nuża lingwaġġ xieraq u vokabolarju speċifiku b'mod mexxej sabiex ikun adattat għal għanijiet differenti meta ninteraġixxi ma' oħrajn.
   IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
10. Kapaċi nisma' lill-oħrajn, inħallihom iressqu l-perspettiva tagħhom u nistenna meta jmissni nitkellem f'diskussjoni u/jew konverżazzjoni.
    NITGĦALLEM INKUN JIEN
11. Kapaċi nerġa' nirrakkonta fi kliemi storja, poeżija jew kanzunetta, filwaqt li nżomm l-ordni tajba tal-avvenimenti ewlenin.
    NITGĦALLEM BIEX INSIR NAF

12. Kapaċi nerġa' nirrakkonta storja, poeżija jew kanzunetta, filwaqt li nżomm l-ordni tajba tal-avvenimenti ewlenin.
13. Kapaċi nistaqsi mistoqsijiet u nagħmel kontribuzzjonijiet sempliċi f'diskussjoni.
    NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
14. Kapaċi nisma' attentament u nsegwi sekwenza ta' struzzjonijiet sempliċi.
15. Kapaċi nwassal messaġġ sempliċi b'mod preċiż.
16. Kapaċi nifhem lingwa mitkellma ta' livell ogħla minn tiegħi.
17. Kapaċi nagħti struzzjonijiet ċari sabiex immexxi attività.

L-Aspett tas-Suġġett: L-għarfien u l-produzzjoni tal-lingwa

1. Kapaċi nkompli mudelli ta' sentenzi sempliċi u komposti filwaqt li nuri għarfien tal-istruttura tal-lingwa.
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT
2. Kapaċi nuża l-ordni tal-kliem tajjeb meta nikteb u nitħaddet.
   IL-KITBA
3. Kapaċi nikteb u nitħaddet dwar avvenimenti preżenti u passati filwaqt li nuża forom lingwistiċi sempliċi, *eż. bl-użu tat-tempi tal-preżent u l-passat sempliċi, bl-użu ta' sentenzi sempliċi u komposti.*
   IL-KITBA
4. Kapaċi nikteb għal għan speċifikat, bl-użu ta' grammatika u bidu ta' sentenzi li jixirqu l-ħtiġijiet tiegħi.
   IL-KITBA
5. Kapaċi nikteb u nitħaddet b'mod effettiv għal firxa ta' raġunijiet.
6. Kapaċi nirrakkonta avvenimenti billi nuża forom lingwistiċi sempliċi, *eż. bl-użu tat-tempi tal-preżent u l-passat sempliċi, bl-użu ta' sentenzi sempliċi u komposti.*
7. Kapaċi niddeskrivi persuni u oġġetti bl-użu ta' forom lingwistiċi sempliċi, *eż. bl-użu tat-tempi tal-preżent u l-passat sempliċi, bl-użu ta' sentenzi sempliċi u komposti.*
8. Kapaċi, f'livell elementari, nuża l-lingwa meħtieġa sabiex nuri l-ħin, post u moviment f'sentenza, eż. prepożizzjonijiet tal-ħin, post u moviment.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

1. Kapaċi naqra b'leħen għoli b'mod ċar u bi ftit kunfidenza, kif ukoll nesprimi dizzjoni ċara.
2. Kapaċi naqra fis-silenzju waħdi u nuri li fhimt, *eż. billi nirrispondi mistoqsijiet ta' fehim.*
3. Kapaċi naqra u nifhem firxa wiesgħa ta' testi xierqa għall-età tiegħi, ta' ġeneri differenti, b'mod indipendenti jew fi gruppi.
4. Kapaċi naqra u nifhem testi onlajn xierqa għall-età tiegħi, ta' ġeneri differenti, kif ukoll nifhem il-partijiet differenti tat-test, *eż. intestatura u subintestatura*, u l-mod ta' kif jaħdmu l-*hyperlinks*.
5. Kapaċi nuża firxa ta' strateġiji sabiex jgħinu fil-fehim u nsib l-informazzjoni meħtieġa fit-test.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
6. Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi dwar storja fil-livell ta' qari tiegħi, filwaqt li nagħti raġunijiet ċari għalfejn it-test jogħġobni jew le.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
7. Kapaċi nagħmel suppożizzjonijiet infurmati dwar ktieb jew xogħol twil ieħor mit-titlu tiegħu.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
8. Kapaċi naqra ġeneri differenti għal raġunijiet differenti, *eż. sabiex insib informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*
9. Kapaċi nifhem l-elementi bażiċi tal-organizzazzjoni ta' test.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-letteratura

1. Kapaċi nitgħallem u naqra bl-amment poeżiji sempliċi bi ftit għajnuna.
2. Kapaċi naqra u nisma' testi letterarji bħal poeżija, proża u drammi rreċtati jew li jinqraw b'leħen għoli. Kapaċi nuri li fhimt dawn it-testi billi nirrispondi mistoqsijiet sempliċi dwar xi aspetti, *eż. avvenimenti u mġiba tal-karattri.*
3. Kapaċi nirrispondi għal poeżiji, stejjer u drammi sempliċi billi nitħaddet u nikteb fil-qosor dwar x'naħseb dwar it-testi letterarji u dwar avvenimenti u karattri f'dawn it-testi.
4. Kapaċi nidentifika l-użu ta' għodod letterarji sempliċi, *eż. strofi, similitudnijiet, onomatopea u kliem li jirrima.*
5. Kapaċi nipparteċipa f'attivitajiet sempliċi, *eż. logħba tar-rwoli u djalogu,* ibbażati fuq poeżiji u stejjer li qrajt jew smajt.
6. Kapaċi, f'livell elementari, nuri r-rispons personali tiegħi għat-test letterarju li niltaqa' miegħu, *eż. billi npinġi jew nuża krafts ispirati mit-test,* u nżomm ġurnal sempliċi bil-ħsibijiet tiegħi.
7. Kapaċi nirrispondi għal dramm billi nipparteċipa fl-irreċtar tiegħu u nifhem it-tifsira ta' mekkaniżmi drammatiċi, *eż. atti, xeni u direzzjonijiet tal-palk.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

1. Kapaċi nikteb ittri ffurmati sew li huma leġġibbli.
   IL-KITBA
2. Kapaċi, f'livell elementari, nuża format u karatteristiċi ta' preżentazzjoni xierqa sabiex inwassal l-għan ta' test.
3. Kapaċi nikkontrolla l-formazzjoni bażika tal-ittri u ngħaqqad l-ittri sabiex nikteb bil-magħqud.
4. Kapaċi neditja u nirrevedi x-xogħol miktub tiegħi, bl-għajnuna.
5. Kapaċi nikteb sentenzi sempliċi b'rispons għal firxa ta' testi.
   KONJITTIVA
6. Kapaċi nuża kliem sabiex nilħaq effetti partikolari fil-kitba tiegħi. Kapaċi nuża xi vokabolarju li joħloq burdati speċifiċi u jirrappreżenta xeni partikolari.
   IT-TAGĦLIM KREATTIV
7. Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi fil-kitba dwar firxa ta' suġġetti.
   NITGĦALLEM KIF
8. Kapaċi nipparteċipa fil-kitba għal firxa ta' għanijiet u nikteb f'xi ġeneri.
   IL-KITBA
9. Kapaċi nikteb paragrafu li hu xieraq għal udjenza u b'għan.
10. Kapaċi nivvinta storja u niktibha b'mod li jagħmilha interessanti.
11. Kapaċi nżid dettall u interess fi strutturi ta' sentenza bażika f'varjetà ta' modi.
    IL-KITBA
12. Kapaċi, bl-għajnuna, nagħmel test aktar interessanti jew aktar rilevanti għalija billi nibdel il-vokabolarju.
13. Kapaċi, bl-għajnuna, nuża varji strateġiji sabiex nispelli tajjeb.
14. Kapaċi nuża riżorsi sabiex jgħinuni nippjana x-xogħol miktub tiegħi u nippreżentah b'mod preċiż.
15. Kapaċi, bl-għajnuna, norganizza l-ideat tiegħi f'paragrafi ċari, koeżivi u koerenti.
    L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
16. Kapaċi nikteb struzzjonijiet sempliċi sabiex nispjega l-passi ta' proċess, *eż. kif tagħmel xarba kiesħa.*

LIVELL 6

L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

1. Kapaċi nisma' b'attenzjoni test li jinqara b'leħen għoli u nuri fehim billi nagħmel inferenzi kif ukoll niġġustifika u nispjega stqarrijiet.
2. Kapaċi nifhem testi awdjoviżivi f'firxa ta' ġeneri, filwaqt li nidentifika l-ideat ewlenin, informazzjoni speċifika u kliem ewlieni.
3. Kapaċi naqra/nirrakkonta/nirreċta poeżiji, kanzunetti u naħdem skripts b'enfasi, intonazzjoni u pronunzja li juru fehim tal-effetti letterarji.
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT
4. Kapaċi nżid għadd ta' ideat tiegħi fl-istess stil tal-istorja, poeżija jew kanzunetta oriġinali.
   PRATTIKA
5. Kapaċi nuża l-lingwa sabiex nagħmel previżjonijiet relattivament plawżibbli, nagħti deskrizzjonijiet vividi u nirrispondi firxa ta' mistoqsijiet dwar test orali.
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
6. Kapaċi nesprimi l-ideat tiegħi dwar storja jew poeżija li tinqara b'leħen għoli, filwaqt li nappoġġja l-kummenti tiegħi bi provi dwar il-karattri u l-avvenimenti.
   NITGĦALLEM KIF
7. Kapaċi nikkontribwixxi f'diskussjonijiet fil-klassi jew fi grupp f'firxa ta' suġġetti, billi nistaqsi mistoqsijiet sabiex insir naf aktar.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
8. Kapaċi nipparteċipa f'eżerċizzji ta' logħob tar-rwol u prestazzjonijiet tal-iskola, billi nartikola b'mod ċar, nuri ħeffa fit-taħdit u enfasi meta hu xieraq.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
9. Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi b'mod ċar u kapaċi nistenna meta jmissni nitkellem f'diskussjoni u konverżazzjoni.
10. Kapaċi nisma' lill-oħrajn, nuri li nirrispetta u nifhem il-perspettiva tagħhom u nitlob kjarifika meta ma nifhimx bl-użu tal-grammatika t-tajba.
    IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
11. Kapaċi naqsam l-opinjoni tiegħi ma' oħrajn għaliex nifhem li l-opinjonijiet tiegħi huma importanti.
    IT-TAGĦLIM SOĊJALI
12. Kapaċi nistaqsi mistoqsijiet u nagħti kontribuzzjonijiet f'diskussjoni sabiex b'mod ċar nagħmel il-punt tiegħi u nirrispondi għall-ideat ta' oħrajn.
    NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
13. Kapaċi nisma' b'attenzjoni, insegwi serje ta' struzzjonijiet u nipparteċipa f'diskussjonijiet.
    NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
14. Kapaċi nwassal messaġġ sempliċi li fih sekwenza ta' ħin u struzzjonijiet b'mod preċiż.
15. Kapaċi nitħaddet b'mod mexxej u preċiż f'termini ta' kontenut u mudelli tal-ħoss, bl-użu ta' xi strutturi tas-sentenza kumplessi.
16. F'konverżazzjoni ma' kelliema b'kompetenza lingwistika simili jew ogħla, kapaċi nitħaddet relattivament b'mod mexxej u preċiż f'termini ta' kontenut u mudelli tal-ħoss.
17. Kapaċi nagħti struzzjonijiet bl-użu ta' sekwenza loġika sabiex immexxi attività.

L-Aspett tas-Suġġett: L-għarfien u l-produzzjoni tal-lingwa

1. Kapaċi nkompli u noħloq mudelli ta' sentenzi sempliċi, komposti u kumplessi li juru għarfien tal-istruttura tal-lingwa.
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT
2. Kapaċi nuża l-ordni tal-kliem tajjeb meta nikteb u nitħaddet.
   IL-KITBA
3. Kapaċi nuża b'mod konsistenti l-forma t-tajba tat-tempi tal-passat u l-preżent kif ukoll nirreferi għall-futur ħafna mid-drabi.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
4. Kapaċi nikkomunika b'mod effettiv u nibdel l-għażliet tal-lingwa skont l-għan.
5. Kapaċi nuża punteġġjatura bażika, *eż. punti, marki tad-diskors, virgoli u ittri kapitali* b'mod xieraq. Kapaċi nuri dan l-għarfien meta nikteb jew naqra.
   IR-REQQA
6. Kapaċi nirrakkonta avvenimenti bl-użu ta' forom lingwistiċi sempliċi, *eż. bl-użu tat-tempi tal-preżent u l-passat sempliċi, bl-użu ta' sentenzi sempliċi u komposti.*
7. Kapaċi nuża r-riżorsi disponibbli sabiex nespandi l-produzzjoni ta' kliem tiegħi, *eż. bl-użu ta' dizzjunarju u teżawru, inklużi verżjonijiet onlajn.*
8. Kapaċi nuża l-lingwa meħtieġa biex nuri l-ħin, post u moviment f'sentenza, *eż. prepożizzjonijiet tal-ħin, post u moviment.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

1. Kapaċi naqra b'leħen għoli b'mod ċar, b'mod kunfidenti u mexxej, kif ukoll b'dizzjoni ċara.
   IL-QARI U L-FEHIM
2. Kapaċi naqra fis-silenzju waħdi għal perjodi ta' ħin itwal, *eż. billi nirrispondi mistoqsijiet ta' fehim.*
3. Kapaċi nuri li fhimt u nirreaġixxi għal firxa differenti ta' ġeneri u testi xierqa għall-età tiegħi.
   IL-QARI U L-FEHIM
4. Kapaċi naqra u nifhem, kif ukoll naf kif infittex onlajn, għal testi xierqa u rilevanti għall-età tiegħi, ta' ġeneri differenti.
5. Kapaċi nuża firxa ta' strateġiji sabiex ngħin il-fehim u nsib l-informazzjoni meħtieġa fit-test.
6. Kapaċi nagħmel suppożizzjonijiet infurmati dwar ktieb jew xogħol twil ieħor mit-titlu tiegħu u materjal introduttorju.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
7. Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi dwar storja fil-livell ta' qari tiegħi, filwaqt li nagħti raġunijiet ċari għalfejn għandi dawn l-opinjonijiet.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
8. Kapaċi nifhem il-perspettiva tal-awtur u nagħmel kummenti evalwattivi dwarha.
9. Kapaċi naqra testi aktar kumplessi ta' ġeneri differenti għal għanijiet differenti, *eż. sabiex insib informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*
10. Kapaċi nifhem l-organizzazzjoni tat-test u kif test jiżviluppa, *eż. fl-iżvilupp ta' argument jew il-klajmaks ta' storja.*
11. Kapaċi nuża l-arranġament u organizzazzjoni ta' testi xierqa għall-età tiegħi sabiex ngħin il-fehim, *eż. ordni alfabetiku.*
12. Kapaċi, f'livell elementari, nuża riżorsi disponibbli sabiex nespandi l-għarfien ta' kliem tiegħi, *eż. bl-użu ta' dizzjunarju u teżawru, inklużi verżjonijiet onlajn.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-letteratura

1. Kapaċi nitgħallem poeżiji sempliċi u naqrahom bl-amment b'mod li joħroġ it-tifsira kif ukoll ir-ritmu u r-rima tagħhom.
2. Kapaċi naqra u nisma' testi letterarji bħal poeżija, proża u drammi rreċtati jew li jinqraw b'leħen għoli. Kapaċi nuri li fhimt billi nirrispondi mistoqsijiet dwar xi aspetti, *eż. avvenimenti, ambjent, suġġett, karattri u l-imġiba tagħhom.*
3. Kapaċi nirrispondi għal poeżiji, stejjer, proża u drammi billi nitħaddet u nikteb dwar x'naħseb dwar it-testi letterarji u dwar l-avvenimenti, karattri jew temi f'dawn it-testi.
4. Kapaċi nidentifika l-użu ta' għadd ta' għodod letterarji, *eż. alliterazzjoni u personifikazzjoni.*
5. Kapaċi nipparteċipa f'attivitajiet, *eż. logħba tar-rwoli u djalogu,* ibbażati fuq poeżiji u stejjer li qrajt jew smajt.
6. Kapaċi nuri r-rispons personali tiegħi għat-test letterarju li niltaqa' miegħu, *eż. billi npinġi jew nuża krafts ispirati mit-test,* u nżomm ġurnal sempliċi bil-ħsibijiet tiegħi.
7. Kapaċi nirrispondi għal dramm billi nipparteċipa fil-prestazzjoni tiegħu u nifhem it-tifsira u funzjoni ta' mekkaniżmi drammatiċi, *eż. atti, xeni, direzzjonijiet tal-palk u monologi.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

1. Kapaċi nikteb ittri ffurmati sew li huma leġġibbli.
   IL-KITBA
2. Kapaċi nuża format u karatteristiċi ta' preżentazzjoni xierqa sabiex inwassal l-għan ta' test.
3. Kapaċi nikkontrolla l-formazzjoni ta' ittri u ngħaqqad l-ittri sabiex nikteb bil-magħqud b'mod kunfidenti.
4. Kapaċi nuża riżorsi li jgħinuni nippjana x-xogħol miktub tiegħi u nippreżentah b'mod preċiż.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
5. Kapaċi neditja x-xogħol miktub tiegħi, u bi ftit li xejn għajnuna nista' nirrevedih.
6. Kapaċi nikteb sentenzi dejjem aktar kumplessi b'rispons għal firxa ta' testi.
   KONJITTIVA
7. Kapaċi nuża kliem sabiex nilħaq effetti partikolari fil-kitba tiegħi u nuża firxa ta' vokabolarju u espressjonijiet li joħolqu burdati speċifiċi u jirrappreżentaw xeni partikolari.
   IT-TAGĦLIM KREATTIV
8. Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi fil-kitba b'mod effettiv dwar firxa ta' suġġetti.
9. Kapaċi nipparteċipa fil-kitba għal firxa wiesgħa ta' għanijiet u ġeneri.
   NITGĦALLEM KIF
10. Kapaċi nikteb test organizzat f'serje ta' paragrafi.
11. Kapaċi nikteb b'mod xieraq għal udjenza u b'għan. Kapaċi nikteb dak li naħseb, flimkien mar-raġunijiet għal dan.
12. Kapaċi nikteb sabiex inwassal emozzjonijiet u ħsibijiet b'mod effettiv.
13. Kapaċi nżid dettall u interess fi strutturi ta' sentenza aktar kumplessi b'varjetà ta' modi.
    IL-LINGWA ESPRESSIVA
14. Kapaċi nagħmel test aktar interessanti jew aktar rilevanti għalija billi nibdel il-vokabolarju.
    IT-TAGĦLIM KONJITTIV
15. Kapaċi nuża b'kunfidenza varji strateġiji sabiex nispelli kelma kif suppost.
16. Kapaċi norganizza l-ideat tiegħi f'paragrafi koeżivi u koerenti sostnuti tul biċċa kitba estiża.
17. Kapaċi nikteb struzzjonijiet ċari u preċiżi sabiex nispjega l-passi ta' proċess, *eż. kif tagħmel tajra.*

LIVELL 7

L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

1. Kapaċi, fil-parti l-kbira, nifhem x'jgħiduli n-nies f'sitwazzjonijiet ta' kuljum.
2. Kapaċi nieħu sehem f'eżerċizzju ta' logħba tar-rwoli, nieħu rwol ta' karattru u nuża l-istrateġiji komunikattivi xierqa ta' sitwazzjonijiet familjari.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
3. Kapaċi nirrakkonta l-punti ewlenin li jgħid xi ħadd jew ta' prestazzjoni, u nqassarhom b'mod konċiż.
   NITGĦALLEM BIEX INSIR NAF
4. Kapaċi, wara li nisma' l-istqarrijiet tagħhom dwar suġġett, nispjega perspettiva ta' persuna u l-konsegwenzi probabbli tal-opinjoni tiegħu/tagħha.
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
5. Kapaċi nirrapporta dwar u nevalwa l-impatt ta' preżentazzjonijiet u prestazzjonijiet li rajt.
   KONJITTIVA
6. Kapaċi ngħid x'naħseb u nagħti r-raġunijiet tiegħi. Kapaċi nipprepara preżentazzjoni u nipparteċipa f'diskussjonijiet.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
7. Kapaċi nagħti u nirċievi struzzjonijiet kif ukoll niċċara kwalunkwe punti li jistgħu ma jkunux ċari.
8. Kapaċi nistaqsi mistoqsijiet xierqa sabiex niċċara l-fehim tiegħi dwar oqsma li mhumiex ċari, bl-użu ta' lingwaġġ xieraq, preċiż u tajjeb.
   IL-QARI U L-FEHIM
9. Kapaċi nisma' numru ta' perspettivi differenti, nifhem kif jirrelataw ma' xulxin u nesprimi l-perspettivi tiegħi bħala rispons.
   IT-TAGĦLIM KONJITTIV
10. Kapaċi nesprimi l-opinjoni tiegħi b'rispons għal opinjonijiet ta' kelliema oħrajn.
    NITGĦALLEM KIF
11. Kapaċi nisma' ideat ewlenin u sussidjarji.
12. Kapaċi nisma' u nagħmel inferenzi.
13. Kapaċi niddistingwi bejn reġistru formali u informali fl-Ingliż mitħaddet.
14. Kapaċi nuża l-lingwa sabiex inqabbel u nikkuntrasta, *eż. ktieb u film*.
15. Kapaċi nifhem u nidentifika kliem individwali f'taħdit kontinwu.
16. Kapaċi nipproduċi taħdit kontinwu bi ftit interferenza tal-L1, iżda li b'mod ġenerali jinftiehem.
17. Kapaċi nagħti struzzjonijiet ċari u preċiżi bl-użu ta' sekwenza loġika sabiex immexxi attività.

L-Aspett tas-Suġġett: L-għarfien u l-produzzjoni tal-lingwa

1. Kapaċi nikteb u nitħaddet dwar affarijiet kif inhuma bl-użu ta’ sentenzi preċiżi.
   IL-KITBA
2. Kapaċi nikteb sentenzi b’mod tajjeb bl-użu ta’ firxa wiesgħa ta’ kliem u forom tas-sentenza.
   IL-KITBA
3. Kapaċi nuża t-tempi tal-passat u l-preżent u nirreferi għall-futur b’mod preċiż meta nitħaddet u nikteb.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
4. Konxju mill-varji tempi kollha użati fil-lingwaġġ ta’ kuljum u kapaċi nuża dawk ewlenin.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
5. Kapaċi nifhem u nuża lingwa li tesprimi sitwazzjonijiet u possibilitajiet ipotetiċi, *eż. modali u kondizzjonali.*
6. Kapaċi nirrapporta, kemm bit-taħdit kif ukoll bil-kitba, dak li qalu jew kitbu oħrajn.
7. Kapaċi nifhem kif ċertu kliem iġib ruħu flimkien, *eż. kollokazzjonijiet, ħbieb foloz* (false friends) u nuża dawn il-mudelli fil-kuntest ta’ sitwazzjonijiet speċifiċi.
8. Kapaċi nuża l-affissi, *eż. -ness, -ly, -ful, -un, -dis,* sabiex nibni kliem ġdid.
9. Kapaċi nidentifika u nuża kliem li jintrabat sabiex nagħmel listi, inżid l-ideat, inqabbel u nikkuntrasta ideat.
10. Kapaċi nuża t-temp u n-numri b’mod preċiż.
    IT-TAGĦLIM KONJITTIV
11. Kapaċi nirrakkonta avvenimenti/stejjer, niddeskrivi persuni/oġġetti/xeni u nesprimi b’mod preċiż argumenti sempliċi favur u kontra bil-kitba.
12. Kapaċi nuża r-riżorsi disponibbli sabiex nespandi l-produzzjoni ta’ kliem tiegħi, *eż. bl-użu ta’ dizzjunarju u teżawru, inklużi verżjonijiet onlajn.*
13. Kapaċi nuża b’mod kunfidenti l-lingwa meħtieġa sabiex nuri l-ħin, post u moviment f’sentenza, *eż. prepożizzjonijiet tal-ħin, post u moviment.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

1. Kapaċi ninduna xi jfisser xi kliem mhux familjari.
   IT-TAGĦLIM PERSONALI
2. Kapaċi nuri li fhimt u nirreaġixxi għal firxa differenti ta’ ġeneri u testi xierqa għall-età tiegħi.
   IL-QARI U L-FEHIM
3. Kapaċi nislet u nqassar il-punti ewlenin minn test.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
4. Kapaċi nagħmel suppożizzjonijiet infurmati dwar ktieb jew xogħlijiet twal oħrajn mit-titli tagħhom u l-materjal introduttorju.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
5. Kapaċi nagħraf id-differenza bejn il-punti ewlenin u dawk sekondarji f’test.
6. Kapaċi niddistingwi bejn fatt u opinjoni meta naqra.
7. Kapaċi naqra testi aktar kumplessi ta’ ġeneri differenti għal għanijiet differenti, *eż. sabiex insib informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*
8. Kapaċi nifhem l-organizzazzjoni ta’ test u kapaċi nirrikonoxxi tekniki li l-kittieb juża sabiex iwassal l-argument, storja jew struzzjoni tiegħu.
9. Kapaċi ninterpreta informazzjoni ġejja minn graffs u mapep.
10. Kapaċi nevalwa u nirrispondi għal testi li jistgħu jinkludu viżwali u grafiċi.
11. Kapaċi nidentifika l-udjenza maħsuba u l-għan tat-test.
12. Kapaċi nuża l-inferenza u d-deduzzjoni meta naqra.
13. Kapaċi nuża *skimming* u *scanning* sabiex jgħinuni naqra b’mod effettiv.
14. Kapaċi nidentifika referenzi f’test.
15. Kapaċi nuża riżorsi disponibbli sabiex nespandi l-għarfien ta’ kliem tiegħi, *eż. bl-użu ta’ dizzjunarju u teżawru, inklużi verżjonijiet onlajn.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-letteratura

1. Kapaċi naqra bl-amment poeżiji xierqa filwaqt li nuri li kapaċi noqgħod attent għal kif il-mudell tar-rima u r-ritmu jgħinuni noħroġ il-mużikalità tal-poeżija.
2. Kapaċi naqra u nisma' testi letterarji bħal poeżija, proża u drammi rreċtati jew li jinqraw b'leħen għoli. Kapaċi nuri li fhimt billi nirrispondi mistoqsijiet dwar xi temi, żvilupp tal-karattru, plott u ambjent.
3. Kapaċi nirrispondi għal poeżiji, stejjer, proża u drammi xierqa għall-età tiegħi billi nitħaddet u nikteb dwar x'naħseb dwar it-testi letterarji u dwar il-plott, karattri, xbihat u temi f'dawn it-testi.
4. Kapaċi nidentifika l-użu ta' firxa ta' għodod letterarji, *eż. strofi, rima, onomatopea, vers ħieles, vers formali, metafora, similitudni, paraguni, personifikazzjoni, konnotazzjoni u alliterazzjoni.* Kapaċi nikkummenta fuq il-funzjoni u l-effett tagħhom.
5. Kapaċi nipparteċipa b'mod kreattiv f'attivitajiet ibbażati fuq testi letterarji li qrajt jew smajt, *eż. logħba tar-rwol, proġetti awdjoviżivi, kitba jew prestazzjoni ta' biċċiet kreattivi.*
6. Kapaċi nuri r-rispons personali tiegħi għat-testi letterarji li niltaqa' magħhom, eż. *billi nżomm ġurnal tal-qari, nikteb paragrafi bl-użu ta' perspettivi differenti, u anke billi nitħaddet dwar it-test b'mod kreattiv u stimulanti.*
7. Kapaċi ntella' produzzjoni sempliċi ta' test drammatiku f'tim.
8. Kapaċi nitħaddet jew nikteb dwar test ta' proża billi nirreferi għall-karatteristiċi tiegħu, *eż. kuntrast, dettall deskrittiv, analessi, plott, għażla ta' kliem, narrazzjoni fl-ewwel/it-tielet persuna u umoriżmu.*
9. Kapaċi niddistingwi bejn tema u suġġett fil-poeżija.
10. Kapaċi nqabbel u nikkuntrasta fid-drammi u l-proża.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

1. Kapaċi nikteb tajjeb sentenzi kumplessi.
   IL-KITBA
2. Kapaċi nikteb test organizzat f'serje ta' paragrafi.
3. Kapaċi nikteb test bl-użu tal-lingwa xierqa.
   L-IMMANIĠĠJAR TAT-TAGĦLIM
4. Kapaċi neditja u nirrevedi l-kitba tiegħi.
5. Kapaċi nikteb b'mod xieraq għal udjenza u b'għan.
6. Kapaċi nvarja dak li nikteb skont il-qarrej maħsub.
   IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
7. Kapaċi nipproduċi tipi differenti ta' testi, *eż.* email*, ittra informali, riklam, struzzjonijiet.*
8. Kapaċi nikkoreġi l-punteġġjatura, l-ortografija u l-użu tal-lingwa fil-kitba tiegħi u dik ta' sħabi.
9. Kapaċi norganizza u nqassar informazzjoni.
10. Kapaċi nikteb struzzjonijiet ċari u dettaljati bl-użu ta' sekwenza loġika sabiex nispjega l-passi ta' proċess, *eż. kif tipprepara ikla.*

LIVELL 8

L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

1. Kapaċi nipprepara preżentazzjonijiet dwar varjetà ta' suġġetti, filwaqt li nadatta l-preżentazzjoni skont in-natura tal-udjenza.
   IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
2. Kapaċi nikkontribwixxi fi preżentazzjonijiet jew prestazzjonijiet konġunti fi stil li huwa xieraq għall-avveniment.
   IT-TAGĦLIM SOĊJALI
3. Kapaċi nivvaluta l-impatt possibbli ta' testi ta' ġeneri differenti, *eż. biċċa letterarja, ġurnalistika jew xjentifika* fuq l-udjenza.
   IL-BIDLA SOĊJALI
4. Kapaċi nidentifika u nirrapporta dwar preġudizzju fir-rappurtar ta' oħrajn.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
5. Kapaċi noħloq każ kumpless u loġiku madwar kwistjoni ta' importanza soċjali, *eż. it-tisħin globali.*
   NITGĦALLEM BIEX INSIR NAF
6. Kapaċi nadatta l-istil ta' taħdit tiegħi għas-sitwazzjonijiet familjari kollha, filwaqt li nosserva l-użu xieraq ta' reġistru u vokabolarju.
   KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
7. Kapaċi nuża l-lingwa f'varjetà ta' forom persważivi, *eż. mistoqsijiet rettoriċi.*
   INTERPERSONALI
8. Kapaċi nisma' firxa ta' preżentazzjonijiet formali u nqassar il-kontenut tagħhom b'mod mexxej u preċiż.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
9. Kapaċi nirrikonoxxi punt magħmul tajjeb u nadatta l-perspettivi tiegħi b'konsegwenza ta' hekk.
   IT-TAGĦLIM PERSONALI
10. Kapaċi nsegwi narrattivi, inklużi dawk li ma jsegwux sekwenza kronoloġika.
11. Kapaċi nsegwi firxa ta' testi awdjoviżivi, *eż. riklami, tbassir tat-temp, filmati qosra tal-aħbarijiet u avviżi pubbliċi.*
12. Kapaċi nsegwi testi li jinkludu firxa wiesgħa ta' vokabolarju u struttura tal-lingwa, *eż. dokumentarji u bullettini.*
13. Kapaċi nagħraf l-attitudni tal-kelliem u nikkummenta dwarha.
14. Kapaċi niddeskrivi esperjenzi personali sempliċi, reazzjonijiet, ħolm, tamiet u ambizzjonijiet.
15. Kapaċi nispjega u nagħti raġunijiet għal azzjonijiet, pjanijiet jew intenzjonijiet b'mod mexxej.
16. Kapaċi ngħaddi informazzjoni li ksibt, *eż. minn avviż* jew li tawni kelliema oħra.
17. Kapaċi nagħti suġġerimenti f'diskussjoni.
18. Kapaċi niddistingwi bejn mistoqsijiet f'kuntest formali u informali.
19. Kapaċi nifhem u nipproduċi gruppi ta' kelmiet f'taħdit kontinwu b'mod li jinftiehem.

L-Aspett tas-Suġġett: L-għarfien u l-produzzjoni tal-lingwa

1. Kapaċi nuża l-firxa sħiħa ta' marki tal-punteġġjatura.
   IR-REQQA
2. Kapaċi nibni sentenzi kumplessi.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
3. Kapaċi nuża u nispjega regoli tal-ortografija. Konxju minn eċċezzjonijiet magħrufa għal dawn ir-regoli.
   IR-REQQA
4. Kapaċi nuża l-passiv b'mod preċiż u nista' napplikah f'kuntesti xierqa, *eż. il-kitba ta' rapport f'suġġetti tax-xjenza.*
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
5. Kapaċi nifhem u nuża lingwa li tesprimi sitwazzjonijiet u possibilitajiet ipotetiċi, *eż. modali u kondizzjonali.*
6. Kapaċi nirrapporta, kemm bit-taħdit u kemm bil-kitba, x'qalu jew kitbu oħrajn.
7. Kapaċi nifhem kif ħafna kliem iġib ruħu flimkien, *eż. kollokazzjonijiet, ħbieb foloz* (false friends) u nuża dawn il-mudelli f'kuntest ta' sitwazzjonijiet speċifiċi.
8. Kapaċi nuża affissi, *eż. -ness, -ly, -ful, -un, -dis,* sabiex nibni kliem ġdid.
9. Kapaċi nuża kliem li jintrabat sabiex ngħaqqad u sabiex inqabbel u nikkuntrasta ideat.
10. Kapaċi niddistingwi bejn sentenzi komposti u kumplessi, u kapaċi nużahom b'mod preċiż sabiex nikseb varjetà stilistika fil-kitba tiegħi.
11. Kapaċi nirrakkonta avvenimenti/stejjer, niddeskrivi persuni/oġġetti/xeni u nesprimi b'mod preċiż argumenti sempliċi favur jew kontra bil-kitba.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

1. Kapaċi naqra test twil u nqassar il-punti ewlenin.
   IL-QARI U L-FEHIM
2. Kapaċi nifhem kif lingwa qed tintuża sabiex toħloq burdata jew emozzjoni partikolari.
3. Kapaċi nuri kif storja hija mibnija, niddeskrivi l-plott, karattru u azzjoni.
4. Kapaċi nqabbel u nikkuntrasta ideat minn testi differenti.
5. Kapaċi nifhem tifsiriet issuġġeriti f'test.
6. Kapaċi nagħmel suppożizzjonijiet infurmati dwar ktieb jew xogħol twil ieħor mit-titlu u materjal introduttorju tiegħu.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
7. Kapaċi naqra testi aktar kumplessi f'firxa aktar wiesgħa ta' ġeneri għal għanijiet differenti, *eż. sabiex insib informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*
8. Kapaċi nifhem konnotazzjoni.
9. Kapaċi niddistingwi bejn kitba kontemporanja u mhux.
10. Kapaċi nislet informazzjoni minn firxa ta' sorsi.
11. Kapaċi nidentifika t-tema ewlenija ta' test.
12. Kapaċi nidentifika u nikkummenta dwar l-użu tal-lingwa u l-istruttura mill-kittieb f'test.
13. Kapaċi naqra u nifhem artikli u rapporti dwar problemi kontemporanji.
14. Kapaċi niddistingwi bejn varji forom ta' diskors, *eż. kreattiv, tekniku u xjentifiku.*
15. Kapaċi niddistingwi bejn kitba xjentifika u teknika.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

1. Kapaċi nuża firxa wiesgħa ta' strutturi ta' sentenza kumplessa.
   IL-KITBA
2. Kapaċi neditja u nirrevedi l-kitba tiegħi.
3. Kapaċi nikteb b'mod xieraq bit-ton it-tajjeb kif ukoll nuża l-kliem sabiex noħloq burdata jew emozzjoni partikolari.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
4. Kapaċi nikteb test itwal organizzat f'serje ta' paragrafi.
   NITGĦALLEM KIF
5. Kapaċi nikteb b'mod xieraq u b'għan għal udjenza.

6. Kapaċi nikteb bl-użu tar-reġistru xieraq.
7. Kapaċi nipproduċi testi ta' ġeneri differenti.
8. Kapaċi nordna u norbot is-sentenzi u l-paragrafi tiegħi b'mod li jagħmel sens.
9. Kapaċi nipproduċi biċċiet ta' kitba xjentifika u teknika.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Letteratura Ingliża fil-ħin u l-post

1. Kapaċi, bi gwida, nittratta u nirrispondi oralment firxa wiesgħa ta' testi letterarji, bħall-poeżija, il-proża u d-drama, miktuba għall-adulti u ż-żgħażagħ bl-Ingliż, eż. *testi narrattivi aktar sempliċi li jittrattaw kwistjonijiet inqas kumplessi.*
   IS-SMIGĦ U T-TAĦDIT
2. Kapaċi, bl-għajnuna, nifhem u napprezza kif testi letterarji jirriflettu fuq il-ħajja u l-ideat f'kuntesti differenti u kif in-nies jirrispondu għal dawn.
3. Konxju/a li u nista' niddiskuti kif testi letterarji juru kif nies differenti jirreaġixxu b'mod differenti għall-ħajja u għal dak li tippreżenta.
   L-GĦARFIEN TIEGĦI NNIFSI
4. Kapaċi nuri l-għarfien tiegħi ta' karattri billi npoġġi lili nnifsi fil-perspettiva tagħhom, *eż. billi nipparteċipa f'logħob tal-irwol jew nikteb kitba fi djarju mill-perspettiva tagħhom.*
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
5. Kapaċi nittratta testi letterarji li jittrattaw ma' kwistjonijiet estetiċi, personali, emozzjonali, soċjali, morali u politiċi. Kapaċi nwieġeb mistoqsijiet u nikteb paragrafi qosra dwar dawn il-kwistjonijiet kif jidhru fit-testi letterarji li nistudja.
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
6. Kapaċi nifhem kif il-letteratura tippreżenta opinjonijiet differenti dwar kwistjonijiet estetiċi, personali, emozzjonali, soċjali, morali u politiċi. Kapaċi nwieġeb mistoqsijiet u nikteb paragrafi qosra dwar dawn il-kwistjonijiet kif ippreżentati fit-testi letterarji li nistudja.
   IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
7. Konxju/a li l-letteratura tista' tgħinni niżviluppa l-abbiltà li nżomm moħħi miftuħ. Kapaċi nippermetti lil-letteratura biex tgħinni nsir aktar kreattiv/a, innovattiv/a u kritiku/a, *eż. billi nikteb kitba fi djarju mill-perspettiva ta' karattru; billi nieħu sehem f'diskussjonijiet u logħob tal-irwol dwar is-suġġett*.
   KONJITTIVA
8. Permezz tal-qari tiegħi ta' testi minn kulturi differenti, kapaċi nifhem kif il-letteratura tpinġi modi differenti tal-ħajja u tal-benesseri. Kapaċi naqra testi minn kulturi differenti li huma xierqa għall-età tiegħi u għall-kapaċitajiet tal-lingwa tiegħi.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
9. Permezz tal-qari tiegħi ta' testi minn jew dwar kuntesti differenti, kapaċi nara fejn l-ideat u l-aspettattivi taż-żmien tal-kittieb/a influwenzaw il-kitba tiegħu/tagħha.
10. Kapaċi nuża riżorsi onlajn biex insir naf aktar dwar il-letteratura Ingliża.
    IL-KOMUNIKAZZJONI
11. Kapaċi, bl-għajnuna, naqra testi magħżula mis-sekli li għaddew, li jinnegozjaw bidliet fil-vokabolarju, fl-użu tal-vokabolarju u fl-istruttura tas-sentenza.
    IL-QARI U L-FEHIM
12. Kapaċi nispjega li drammi, poeżiji u rumanzi huma miktuba għal tipi differenti ta' udjenza u li l-prattiki differenti fil-qari, fit-twettiq u fis-smigħ huma xi kultant meħtieġa. Għalhekk kapaċi naqra rumanzi fis-skiet, kapaċi nagħraf il-kwalità tas-smigħ tal-poeżija u n-natura drammatika ta' skripts tad-drammi.
    IL-QARI U L-FEHIM
13. Kapaċi nirrispondi għal test letterarju li qrajt, għall-prestazzjoni tad-drama jew preżentazzjoni tal-poeżija li osservajt, billi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi b'mod ċar.
14. Kapaċi nirrispondi b'leħen għoli u bil-miktub għal domandi li juru li għandi fehim ta' saffi differenti ta' tifsira u kif dawn it-tifsiriet jiġu mwassla f'test letterarju li qrajt jew fi prestazzjoni tad-drama jew preżentazzjoni tal-poeżija li osservajt.

L-Aspett tas-Suġġett: Għarfien ta' ġeneri u mezzi letterarji

1. Kapaċi nagħraf il-vuċi u l-perspettiva tan-narratur fit-testi li naqra u kapaċi nibda biex niddifferenzja bejn l-ilħna tal-awtur, tan-narratur u tal-karattri.
2. Nagħraf il-karatterizzazzjoni fit-testi letterarji u kapaċi nikkummenta dwar l-iżvilupp ta' dawn il-karattri kif tiżvolġi l-istorja/it-trama/il-poeżija.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
3. Kapaċi nifhem kif il-karattri, it-trama, l-issettjar, it-temi u x-xbihat kollha jingħaqdu flimkien biex jiffurmaw test letterarju.
4. Kapaċi, bi gwida, napplika għarfien mgħallem b'modi ġodda u kreattivi, *eż. billi nikteb il-poeżiji, l-iskripts tad-drammi jew l-istejjer qosra tiegħi stess*.
   PRATTIKA
5. Konxju/a tad-differenzi bejn il-proża, il-poeżija u d-drama. Kapaċi niddeskrivi d-differenzi bejn dawn it-tliet tipi ta' testi letterarji.
6. Kapaċi nidentifika firxa ta' mezzi letterarji, *eż. xbihat, personifikazzjoni, mezzi tal-ħoss poetiku* u forom poetiċi, *eż. sunett* u kapaċi nispjega l-effetti letterarji u l-funzjonijiet ta' dawn il-mezzi.
7. Kapaċi, bl-appoġġ, ninterpreta t-tifsira, it-tema u l-istruttura ta' poeżiji u biċċiet oħra ta' testi letterarji.
   IT-TAGĦLIM KONJITTIV
8. Konxju/a tat-tipi differenti ta' xbihat bħal viżivi u fonetiċi, u kapaċi nifhem l-effettività ta' tali xbihat. Kapaċi nsib eżempji ta' kull tip u nikkummenta dwar il-funzjoni tagħhom.
9. Konxju/a tal-ħsejjes tal-poeżija, *eż. rima, ritmu, alliterazzjoni u assonanza.* Kapaċi nsib eżempji ta' dawn il-mezzi u nikkummenta dwar l-effettività tagħhom.
10. Kapaċi ngħid lil ħaddieħor kif iġegħelni nħossni test letterarju. Kapaċi nagħti l-opinjoni tiegħi dwar dan bħala biċċa ta' test u niddeċiedi jekk nirrakkomandahx lil ħaddieħor jew le u nagħti raġunijiet għal dan.
    IL-LINGWA ESPRESSIVA

L-Aspett tas-Suġġett: Il-Kitba dwar il-Letteratura Ingliża

1. Kapaċi nikteb paragrafi u esejs qosra dwar aspetti differenti tat-testi letterarji li studjajt, *eż. forma u struttura poetika, karatterizzazzjoni u trama.*
2. Kapaċi nwieġeb mistoqsijiet, bħal dawk li jistaqsu dwar struttura u mezzi letterarji, stabbiliti għal testi letterarji kemm studjati kif ukoll dawk mhux studjati.
   IT-TAGĦLIM KREATTIV
3. Kapaċi, bi gwida, inwieġeb mistoqsijiet kemm tal-ogħla ordni kif ukoll tal-ordni l-aktar baxxa, inklużi dawk li jitolbu għall-analiżi tiegħi ta' testi tal-proża, drama u poeżija mhux studjati.
4. Kapaċi, bi gwida, inwieġeb mistoqsijiet li jitolbu għas-sinteżi u l-interpretazzjoni tiegħi ta' ideat dwar testi tal-proża u tal-poeżija mhux studjati. Kapaċi ninkludi r-reazzjoni/jiet personali tiegħi għat-test, u niddeċiedi jekk nirrakkomandahx lill-oħrajn jew le.
5. Kapaċi nikteb paragrafu qasir biex nesprimi l-fehmiet u l-opinjonijiet tiegħi dwar test tal-proża, drama jew poeżija mhux studjat, u nagħti raġunijiet għal dawn il-fehmiet u l-opinjonijiet.
6. Kapaċi nikteb apprezzamenti kritiċi f'tul ta' esej tat-test/i letterarju/i stabbilit/i bbażat/i fuq il-mistoqsija jew it-titlu mogħti. Kapaċi nikteb risposta li hija diretta u tal-punt bl-użu tat-terminoloġija korretta. Konxju/a li għandi nevita li sempliċiment nagħti sommarju tat-test/i letterarju/i.
7. Kapaċi nikteb dwar is-seting, it-trama, il-karattri, it-tema ta' test/i stabbilit/i letterarju/i, dejjem b'referenza għall-mistoqsija/titlu mogħti.
8. Kapaċi nipprovdi l-opinjonijiet personali tiegħi tat-test/i letterarju/i mogħti/ja bil-kitba tiegħi, u niġġustifika d-dikjarazzjonijiet tiegħi.
9. Kapaċi nirreferi mill-qrib għat-testi letterarji bl-użu ta' evidenza, bħal kwotazzjonijiet, parafrażi u kummentarju, biex nappoġġja l-kitba tiegħi dwarhom. Kapaċi nippreżenta dawn il-kwotazzjonijiet bl-użu ta' konvenzjonijiet stabbiliti xierqa.

LIVELL 9

L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

1. Kapaċi nistaqsi u nifhem mistoqsijiet dettaljati. Kapaċi nirrispondi b'mistoqsijiet supplimentari u nevalwa r-rispons.
   NITGĦALLEM NGĦIX MA' ĦADDIEĦOR
2. Kapaċi jkolli konverżazzjonijiet li għandhom implikazzjonijiet kumplessi, nosserva l-ħtieġa li nkun edukat, sensittiv u jkolli tattika.
   IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
3. Kapaċi nikkomunika l-ħsibijiet u emozzjonijiet tiegħi permezz ta' varjetà wiesgħa ta' midja, *eż. it-telefon u interazzjoni bl-internet,* bl-użu ta' ton u stil xieraq.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
4. Kapaċi nuża l-lingwa b'mod li huwa persważiv ħafna, bl-intenzjoni li ninfluwenza emozzjonijiet jew azzjonijiet.
   INTERPERSONALI
5. Kapaċi nistaqsi lill-oħrajn dwarhom infushom u l-perspettivi tagħhom, u nevalwa r-risposti tagħhom skont kif dawn jirrelataw mal-perspettivi tiegħi.
   KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
6. Kapaċi niddefendi l-perspettiva tiegħi kontra mistoqsijiet raġonevoli.
   NITGĦALLEM BIEX INSIR NAF
7. Kapaċi nikkomunika b'mod effettiv f'sitwazzjonijiet familjari bl-użu ta' varjetà ta' midja.
8. Kapaċi nadatta l-użu tal-lingwa tiegħi għal midja varja, filwaqt li nosserva l-etikett u l-grammatika emerġenti tal-midja ġdida.
   L-UŻU TAL-MIDJA DIĠITALI
9. Kapaċi nisma' konverżazzjoni, preżentazzjoni jew prestazzjoni drammatika u nqassar il-messaġġ evidenti, kif ukoll it-tema tal-motivazzjoni u l-preġudizzju.
   IL-BIDLA SOĊJALI
10. Kapaċi ninvolvi ruħi f'dibattitu u nidentifika fejn hemm bażi komuni, kif ukoll il-kwistjonijiet ewlenin ta' kwalunkwe nuqqas ta' qbil.
    IL-KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
11. Kapaċi nirrispondi għal u nitħaddet dwar sitwazzjonijiet ipotetiċi.
12. Kapaċi nsegwi deskrizzjonijiet li huma kumplessi f'termini ta' kontenut lingwistiku, tematiku u lessikali.
13. Kapaċi niddiskuti valuri, attitudnijiet u suppożizzjonijiet imwassla permezz tal-użu u l-għażla tal-lingwa f'testi mitħaddta, dwar temi u kwistjonijiet diffiċli.
14. Kapaċi, b'ċerta faċilità, nipproduċi mudelli ta' Ingliż b'interferenza minima mil-L1.
15. Kapaċi nirriċerka informazzjoni permezz ta' varjetà ta' midja, *eż. it-telefon*, u nuża dan sabiex nipproduċi taqsira konċiża għal preżentazzjoni formali għal udjenza infurmata.
    L-IMMANIĠĠJAR TAL-INFORMAZZJONI
16. Kapaċi niddeskrivi esperjenzi personali kumplessi, reazzjonijiet, ħolm, tamiet u ambizzjonijiet.
17. Kapaċi nispjega u nagħti raġunijiet għal azzjonijiet, pjanijiet jew intenzjonijiet b'mod mexxej u preċiż.
18. Kapaċi nipprovdi direzzjonijiet pjuttost kumplessi, *eż. kif tmur minn A sa D.*
19. Kapaċi ngħaddi informazzjoni li nkun ksibt u nżid kummenti qosra relatati, *eż. minn avviż jew li tawni kelliema oħra.*
20. Kapaċi nagħmel suġġerimenti f'diskussjoni b'mod mexxej u preċiż.
21. Kapaċi nsegwi dibattitu li huwa kumpless f'termini ta' kontenut lingwistiku, tematiku u lessikali.

L-Aspett tas-Suġġett: L-għarfien u l-produzzjoni tal-lingwa

1. Kapaċi nibni sentenzi aktar kumplessi.
   L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI
2. Kapaċi nifhem il-ħtieġa għal konsistenza fit-temp, vuċi, burdata, persuna u numru, *eż. il-qabża minn passat għal preżent, attiv għal passiv, indikattiv għal imperattiv.*
3. Kapaċi nifhem il-ħtieġa għall-użu preċiż tat-temp u n-numru.
   IT-TAGĦLIM KONJITTIV
4. Kapaċi nifhem u nuża lingwa li tesprimi sitwazzjonijiet u possibilitajiet ipotetiċi, *eż. modali u kondizzjonali.*
5. Kapaċi nirrapporta, bit-taħdit jew bil-kitba, dak li qalu jew kitbu oħrajn.
6. Kapaċi nifhem kif il-kliem iġib ruħu flimkien, *eż. kollokazzjonijiet, ħbieb foloz* (false friends) u nuża dawn il-mudelli f'kuntest ta' sitwazzjonijiet speċifiċi.
7. Kapaċi nuża l-affissi, *eż. -ful, -ness* sabiex nibdel il-klassi grammatikali, *eż. help- helpful; kind-kindness*.
8. Kapaċi nuża b'mod tajjeb it-tempi tal-passat u l-preżent, kif ukoll nirreferi għall-futur meta nitħaddet u nikteb.
9. Kapaċi nuża l-*gerund, eż. smoking* bħala verb, nom u aġġettiv.
10. Kapaċi nidentifika d-differenza bejn temp u aspett.
11. Kapaċi nirrakkonta b'mod preċiż avvenimenti/stejjer, niddeskrivi persuni/oġġetti/xeni, nesprimi argumenti favur u kontra, u nifformula opinjonijiet f'livell ta' kumplessità li hu xieraq għall-età tiegħi.
12. Kapaċi nipproduċi varji forom ta' diskors, *eż. kreattiv, tekniku u xjentifiku.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

1. Kapaċi nifhem kif lingwa tintuża b'mod persważiv.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
2. Kapaċi naqra għal għanijiet differenti f'varjetà wiesgħa ħafna ta' ġeneri, *eż. sabiex infittex informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*
3. Kapaċi nidentifika u nikkummenta dwar il-kontenut kulturali ta' test.
4. Kapaċi nevalwa l-abilità ta' kittieba li jilħqu l-effetti tagħhom permezz tal-użu ta' għodod lingwistiċi, strutturali, stilistiċi u ta' preżentazzjoni.
5. Kapaċi ninduna bi preġudizzju f'biċċa kitba.
6. Kapaċi niddistingwi bejn kitba xjentifika u teknika kumplessa.
7. Kapaċi naqra testi kumplessi f'firxa usa' ta' ġeneri għal għanijiet differenti, *eż. sabiex infittex informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

1. Kapaċi nuża firxa wiesgħa ħafna ta' strutturi ta' sentenza kumplessa b'mod tajjeb bil-punteġġjatura xierqa.
   BIR-REQQA
2. Kapaċi nikteb għal għan partikolari.
3. Kapaċi nwassal ideat kumplessi bil-kitba.
   IL-LINGWA ESPRESSIVA
4. Kapaċi nwassal informazzjoni bl-użu ta' stampi fil-kitba tiegħi.
5. Kapaċi nipproduċi testi ta' ġeneri differenti, *eż. narrattivi, deskrittivi, digressivi.*
6. Kapaċi nikteb tipi ta' sentenzi differenti b'mod preċiż, filwaqt li nirranġa dawn sabiex nagħmel it-tifsira ċara kif ukoll nuri r-relazzjoni bejn il-paragrafi.
7. Kapaċi nipproduċi biċċiet ta' kitba xjentifika u teknika kumplessa.

LIVELL 10

L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

1. Kapaċi nkun involut f'diskussjonijiet dettaljati ma' oħrajn dwar kwistjonijiet tekniċi, letterarji u xjentifiċi, bl-użu ta' reġistru xieraq skont il-kuntest.
   IL-KOMUNIKAZZJONI
2. Kapaċi noħloq biċċiet kumplessi ta' natura letterarja jew teknika. Kapaċi nkun involut bis-sħiħ mal-udjenza tiegħi.
   INTERPERSONALI
3. Kapaċi nifhem kif il-lingwa hija użata permezz ta' varjetà ta' midja sabiex timmanipula opinjonijiet u azzjonijiet.
   IL-QARI U L-FEHIM
4. Kapaċi nanalizza firxa ta' kummentarji minn varjetà ta' midja u nqassar il-kwistjonijiet u perspettivi ewlenin involuti.
   L-IMMANIĠĠJAR TAL-MIDJA
5. Kapaċi niddefendi l-pożizzjoni tiegħi fuq kwistjoni kumplessa.
   KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
6. Kapaċi nipproġetta lili nnifsi f'sitwazzjonijiet ipotetiċi u nipprattika rispons xieraq għal sitwazzjonijiet li qatt ma esperjenzajt.
   IT-TAGĦLIM KREATTIV
7. Kapaċi nitkellem fil-pubbliku għal perjodu ta' ħin sostnut, filwaqt li nadatta r-reġistru u l-istil tiegħi għan-natura tas-suġġett u l-udjenza tiegħi.
   KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ
8. Kapaċi nissintesizza informazzjoni minn firxa ta' sorsi, *eż. preżentazzjonijiet konverżazzjonali jew formali*, u minn varjetà ta' midja, u nirrapporta dwar dawn b'mod preċiż.
   IT-TAGĦLIM KONJITTIV
9. Konxju minn oqsma potenzjali ta' preġudizzju jew informazzjoni mhux adegwata fil-perspettivi tiegħi u kapaċi nirrikonoxxihom meta xieraq.
   IL-BIDLA SOĊJALI

L-Aspett tas-Suġġett: L-għarfien u l-produzzjoni tal-lingwa

1. Kapaċi nifhem l-importanza ta' regoli grammatikali u l-implikazzjonijiet ta' meta dawn jiġu injorati.
2. Kapaċi nifhem kif distinzjonijiet grammatikali żgħar iwasslu għal tibdil fit-tifsira, *eż. modi differenti kif titkellem dwar il-futur.*
3. Kapaċi nuża firxa wiesgħa ta' binjiet grammatikali sabiex nikseb varjetà stilistika fil-kitba tiegħi.

L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

1. Kapaċi niġbor informazzjoni minn artikli u kotba twal u kumplessi.
   NITGĦALLEM INKUN JIEN
2. Kapaċi nislet l-informazzjoni meħtieġa minn testi kumplessi.
3. Kapaċi nara r-rabta bejn il-motivazzjoni ta' awtur u l-mod li bih hija miktuba biċċa kitba.
   IL-BIDLA SOĊJALI
4. Kapaċi naqra l-ġeneri kollha għal għanijiet differenti, *eż. sabiex infittex informazzjoni ġdida, għall-gost, sabiex nitgħallem affarijiet ġodda.*

L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

1. Kapaċi nikteb sentenzi kumplessi ħafna bl-użu tal-firxa sħiħa tal-marki tal-punteġġjatura.
   BIR-REQQA
2. Kapaċi nikteb testi twal u kumplessi għal varjetà ta' għanijiet.
3. Kapaċi nkun involut f'kitba estiża b'mod preċiż.

Il-Pedagoġija

A. IL-PEDAGOĠIJA U PRATTIKI GĦAT-TAGĦLIM

L-edukaturi għandhom iżommu ruħhom aġġornati mal-istrateġiji pedagoġiċi u l-kunċetti l-aktar riċenti sabiex ikunu jistgħu jifhmu aħjar u jirrispondu għall-bżonnijiet tal-istudenti. L-istrateġija Ewropea *Education and Training 2020* tpoġġi enfasi partikolari fuq ir-rwol tal-għalliema fil-ħajja tal-istudenti tagħhom. L-għalliema għandhom rwol kruċjali fil-gwida tal-istudenti sabiex jilħqu l-għanijiet tagħhom filwaqt li jifformulawlhom il-perċezzjonijiet tagħhom (European Commission, 2015).

Kostituzzjonalment, l-Ingliż f'Malta huwa wieħed minn żewġ lingwi uffiċjali. Flimkien mal-Malti, l-Ingliż huwa l-mezz li bih tingħaraf l-identità nazzjonali tal-kollettività. Il-popolazzjoni bilingwi ta' Malta tqis l-Ingliż bħala parti intrinsika mill-formazzjoni soċjali u personali tagħha. Għal raġunijiet kulturali, storiċi u politiċi, l-Ingliż huwa element essenzjali fid-definizzjoni tan-nazzjon. Il-kumplessità tal-identità nazzjonali ta' Malta tfisser li l-Ingliż huwa t-tieni lingwa għall-biċċa l-kbira tal-poplu, l-ewwel lingwa għal proporzjon sinifikanti u l-lingwa prinċipali barranija għal numru li dejjem qed jiżdied ta' immigranti mill-UE u mill-bqija tad-dinja. L-Ingliż huwa omnipreżenti f'Malta mill-iktar snin bikrin tat-tfulija sal-parteċipazzjoni attiva fis-soċjetà iktar tard fil-ħajja. Għaldaqstant, l-Ingliż f'Malta huwa marbut bis-sħiħ ma' dak li int, x'tagħmel u kif tagħmlu.

L-Ingliż mhuwiex preżenti biss fil-qasam personali iżda għandu rwol kruċjali fil-qasam pubbliku, tax-xogħol u tal-edukazzjoni. Flimkien mal-Malti, l-Ingliż jintuża għall-komunikazzjoni mal-familja u l-ħbieb, għall-istudju u għax-xogħol kif ukoll biex wieħed iwettaq id-dmirijiet ċiviċi tiegħu jew tagħha. Il-forom miktuba u mitkellma tal-lingwa jippenetraw fis-soċjetà Maltija u jintużaw f'firxa wiesgħa ta' kuntesti kontinwament. L-abbiltà li wieħed jimraħ f'dan il-pajsaġġ lingwistiku billi b'ħila jaqleb minn lingwa għall-oħra skont l-esiġenzi tal-kuntest, tal-iskop u tal-interlokutur titlob ħiliet fundamentali li kwalunkwe kelliem f'Malta jeħtieġlu jiżviluppa minn età żgħira ħafna sabiex jiffunzjona b'mod effettiv. Għall-biċċa l-kbira tal-popolazzjoni dan jitlob profiċjenza kważi nattiva fl-Ingliż.

F'Malta huwa meqjus kruċjali li ż-żgħażagħ ikunu jistgħu jiżviluppaw livell għoli ta' profiċjenza fl-Ingliż għal parteċipazzjoni attiva fis-soċjetà, suċċess fl-edukazzjoni, fl-impjieg u fil-ħajja personali u għall-espressjoni tal-identità. Skont *A National Curriculum Framework for All*, it-tagħlim tal-Ingliż "jipprovdi aċċess għall-għarfien u l-kultura kważi universali" (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012:34). Barra minn hekk, hemm il-"ħtieġa li jkollna l-profiċjenza fl-Ingliż għall-kompetittività f'ambjent ekonomiku globalizzat" (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012:41). Għaldaqstant, l-esperjenza tal-iskola għandha tikkomplementa l-ambjent fid-dar fit-trawwim tal-għarfien, tal-ħiliet u l-attitudnijiet meħtieġa mill-kelliema bilingwi tal-pajjiż.

Fil-livell primarju, l-istudenti għandhom jingħataw iċ-ċans li jiġu esposti għall-Ingliż u jingħataw opportunitajiet kostanti biex jipprattikaw l-erba' ħiliet, jarrikkixxu l-għarfien tagħhom tal-grammatika u tal-vokabularju u jtejbu l-pronunzja tagħhom. Il-letteratura Ingliża taqdi funzjoni tajba f'dan ir-rigward billi tipprovdi opportunitajiet għal iktar tagħlim tal-lingwa permezz tal-poeżija, tal-proża u ġeneri letterarji oħrajn. Dan l-approċċ sostenibbli lejn l-Ingliż jeħtieġ li jseħħ bħala approċċ sħiħ tal-iskola fejn l-istudenti jkunu kapaċi jiżviluppaw ħakma tal-Ingliż permezz tal-kuntest fil-klassi, attivitajiet ekstrakurrikulari kif ukoll logħob u rikreazzjoni. L-użu multimodali ta' testi awtentiċi u letterarji kif ukoll tal-midja diġitali u l-film huma kruċjali għal dan il-għan. Għal skopijiet ta' assessjar formattiv u summattiv, l-erba' ħiliet iridu jiġu meqjusa (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012:53).

Minħabba l-identità bilingwi tal-istudenti, l-espożizzjoni għall-Ingliż u opportunitajiet għall-użu tiegħu jridu jseħħu sa mill-ewwel jum tal-iskola u jkunu fl-istess livell ma' dawk ipprovduti għat-tagħlim tal-Malti. Iż-żewġ lingwi għandhom jiżviluppaw fl-istess ħin (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012:51) u l-iskejjel għandhom "jippromwovu politika ta' bilingwiżmu u bilitteriżmu fil-Malti u fl-Ingliż" (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2014b:8). Fil-klassi, l-Ingliż għandu jkun element fiss u permanenti fl-esperjenza tat-tagħlim u ma jkunx allokat siegħa biss fl-iskeda ta' kuljum. Skont waħda mir-rakkomandazzjonijiet magħmula minn *A National Literacy Strategy for All in Malta and Gozo 2014-2019* (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2014b:29), l-għalliema għandhom jużaw l-approċċ *Content and Language Integrated Learning* (CLIL) meta jgħallmu x-Xjenza, il-Matematika, id-Drama, l-Ingliż u l-Litteriżmu Diġitali. Huwa fundamentali li l-għalliema ma jużawx l-Ingliż biss bħala l-mezz ta' struzzjoni iżda jużaw ukoll it-tagħlim tal-kontenut tas-suġġetti biex jagħtu importanza lil-lingwa tas-suġġett li jkun qed jiġi mgħallem.

Il-prattika metodoloġika tal-għalliema teħtieġ li tkun magħmula minn repertorju ta' approċċi u metodi li jagħmlu l-esperjenza tat-tagħlim tal-lingwa Ingliża waħda fejn iċ-ċentru jkun l-istudent. L-istudenti għandu jkollhom ħakma tal-lingwa b'mod komunikattiv b'opportunitajiet regolari għal tagħlim interattiv, ibbażat fuq il-kompiti u induttiv. It-tagħlim tal-lingwa għandu jġib fuq quddiem l-attivitajiet importanti li jitlissnu mill-bżonnijiet tal-istudenti fil-ħajja reali tagħhom u għandu jistimula x-xewqa tagħhom li jikkomunikaw. Attivitajiet bħal dawn għandhom irawmu wkoll il-kreattività tal-istudenti, il-ħiliet tal-ħsieb u dawk tat-tagħlim biex nitgħallem. L-abbiltà tal-istudenti li jiftakru, jifhmu u japplikaw l-għarfien għandha tiġi mrawma. Dan jaqbel mar-rakkomandazzjoni li l-istudenti tal-lingwi għandhom ikunu kapaċi "jesploraw u jużaw b'mod effettiv il-mistoqsijiet, l-informazzjoni, il-ħsieb kritiku, it-teħid tad-deċiżjonijiet u l-memorja" (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012:53).

F'dak li għandu x'jaqsam mal-edukazzjoni sekondarja, ħafna mill-prinċipji enfasizzati hawn fuq għandhom jibqgħu jiġu meqjusa kwalitajiet mill-aqwa tal-esperjenza tat-tagħlim tal-lingwa Ingliża. L-attivitajiet li jsiru fil-klassi u oħrajn li jsiru band'oħra għandhom ikomplu jenfasizzaw il-valur tal-interattività u proċessi dijaloġiċi. L-istudenti għandhom jinvolvu ruħhom sew mal-materjali rilevanti, ma' testi letterarji u ma' kontenut li joħolqu huma stess. L-iżvilupp ta' ħiliet kritiċi tal-ħsieb isir iktar importanti u għalhekk l-istudenti għandhom jiġu mħeġġa biex ikunu saħansitra iktar analitiċi, evalwattivi u kreattivi. It-tagħlim tal-lingwa m'għandux ikun limitat minn sillabu li jagħti prijorità lill-kompetenza grammatikali, iżda għandu jiġi kkunsidrat sillabu funzjonali-nozzjonali. Huwa importanti ħafna wkoll li l-istudenti jiġu esposti regolarment għal testi letterarji ladarba l-letteratura tesprimi forma għanja tal-Ingliż li tista' ttejjeb b'mod sinifikanti s-sensittività tagħhom għal-lingwa u tkebbes l-immaġinazzjoni tagħhom. Approċċ *focus-on-form* huwa rakkomandat sabiex il-potenzjal tat-tagħlim tal-lingwa tal-istudenti jiġi ottimizzat permezz ta' opportunitajiet biex jiġu nnutati lingwi emerġenti.

L-għalliema għandhom iqisu l-lingwa u l-letteratura bħala komponenti interkonnessi tal-Ingliż. Ħafna mill-ħiliet u s-sistemi li l-istudenti jaħkmu fil-klassi jilħqu l-għan taż-żewġ komponenti. L-għalliema għandhom bżonn jadottaw approċċ bilanċjat fl-użu ta' testi letterarji u oħrajn li mhumiex, filwaqt li lill-istudenti jesponuhom sostanzjalment għal tipi ta' testi differenti u ta' skopijiet, kif ukoll jagħtuhom forom ta' diskors varji; bħalma huma dawk kreattivi, tekniċi u xjentifiċi.

Fil-lezzjonijiet tal-Ingliż għandha tingħata attenzjoni adegwata għall-erba' ħiliet, kif ukoll għas-sensibbiltà dwar u l-produzzjoni tal-lingwa. Attenzjoni speċjali għandha tingħata lil settijiet differenti ta' reġistri li huma rilevanti għat-taħdit u għall-kitba sabiex jiġi ffaċilitat il-fehim tal-*continuum* tal-formalità li jvarja minn użu informali għal wieħed formali tal-lingwa li huwa dipendenti fuq il-kuntest u l-għan (jiġifieri, l-għan komunikattiv, il-kontenut tat-test, il-karatteristiċi lessikugrammatikali, eċċ.) (Flowerdew, 2013).

Il-punti ewlenin t'hawn fuq għandhom jidhru fl-istruzzjoni tal-istudenti sa mill-bidu nett tas-sena skolastika; il-kisbiet mit-tagħlim rilevanti għandhom jinkisbu permezz ta' approċċ olistiku iktar milli wieħed frammentat. Il-punti ewlenin differenti għandhom jikkomplimentaw lil xulxin u titpoġġa enfasi ndaqs fuq il-kisba mit-tagħlim korrispondenti għal kull aspett. Dan jiġi ffaċilitat b'approċċ funzjonali jew li jkun ibbażat fuq suġġett lejn it-tagħlim tal-lingwa.

Minħabba l-fatt li l-letteratura hija meqjusa bħala parti integrali tal-Ingliż f'kull livell, l-għalliema għandhom jipprovdu lill-istudenti b'opportunitajiet suffiċjenti u regolari għal involviment iffukat mat-testi letterarji. Li l-istudenti jkunu jistgħu jilħqu l-kisba mit-tagħlim għal-letteratura għandu jkun element li jidher dejjem u parti mit-tfassil tal-iskemi tax-xogħol tal-għalliema. Mill-5 sas-7 livell, l-enfasi fil-lezzjoni tal-letteratura għandha tkun il-massimizzazzjoni tas-sensibbiltà u l-involviment tal-istudenti dwar u ma' ġeneri differenti. L-għalliema għandhom jagħtu prijorità lill-kultivazzjoni ta' attitudnijiet pożittivi lejn il-letteratura min-naħa tal-istudenti ħalli dawn jiġu mħeġġa jaqraw għall-gost. Il-lezzjonijiet fil-livelli 8 sa 10 għandhom jintensifikaw il-fokus tagħhom fuq il-letteratura billi jiżviluppaw simultanjament il-fehim tal-istudenti tal-letteratura Ingliża fiż-żmien u l-post, is-sensibbiltà tagħhom dwar ġeneri u tekniki letterarji, u l-abbiltà tagħhom li jiktbu dwar testi letterarji. Fil-lezzjonijiet kollha tal-letteratura f'dawn il-livelli, l-għalliema għandhom isaħħu l-apprezzament u l-involviment kritiku tal-istudenti ma' testi letterarji. Fl-isforzi tagħhom li jgħinu lill-istudenti jaslu għal kisbiet mit-tagħlim tal-letteratura fis-sitt livelli kollha, l-għalliema għandhom jgħammru lill-istudenti tagħhom bil-kapaċità li jikkapitalizzaw fuq il-ħiliet u s-sistemi li se jkunu qed jiksbu fil-lezzjonijiet tal-lingwa Ingliża.

Bl-istess mod, l-involviment tal-istudenti mat-testi letterarji għandu jiġi żviluppat permezz ta' pedagoġija li tisħaq fuq ir-rispons personali u kritiku tagħhom u tagħti valur miżjud lill-aspett performattiv. Fil-lezzjonijiet tal-letteratura għandu jkun hemm involviment bejn l-istudenti fuq livell personali u soċjali u t-testi li huma rilevanti għall-istudenti u jarrikkixxuhom. Approċċ multimodali lejn it-testi fil-lezzjonijiet tal-lingwa u tal-letteratura għandu jiġi mħeġġeġ sabiex l-involviment tal-istudenti jkun olistiku kemm jista' jkun. Barra minn hekk, l-istudenti għandhom ikunu kapaċi jirrelataw ma' kontenut li joħolqu huma stess.

L-attivitajiet fil-lezzjonijiet tal-lingwa u tal-letteratura għandhom irawmu l-kreattività, il-ħiliet tal-ħsieb u dawk tat-Tagħlim biex Nitgħallem tal-istudenti. L-abbiltà tal-studenti li jiftakru, jifhmu u japplikaw l-għarfien tagħhom għandha tiġi mrawma. Dan huwa f'konformità mar-rakkomandazzjoni li l-istudenti għandhom ikunu kapaċi "jesploraw u jużaw b'mod effettiv il-mistoqsijiet, l-informazzjoni, il-ħsieb kritiku, it-teħid tad-deċiżjoni u l-memorja" (Il-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012:53). L-iżvilupp tal-ħiliet tal-ħsieb kritiku fil-Livelli 7 sa 10 huwa partikolarment importanti u għalhekk l-istudenti għandhom jiġu mħeġġa biex ikunu saħansitra iktar analitiċi, evalwattivi u kreattivi.

Ladarba wieħed mill-akbar effetti fuq it-tagħlim huwa meta l-istudenti jsiru l-għalliema tagħhom infushom (Hattie, 2012), għandha tiġi użata pedagoġija li trawwem l-awtonomija tal-istudent. Kemm għal-lingwa u kemm għal-letteratura, l-għalliema għandhom jippromwovu l-opportunitajiet għal tagħlim profond, li huwa definit bħala "il-proċess li permezz tiegħu l-individwu jsir kapaċi jieħu dak li tgħallem f'sitwazzjoni waħda u japplikah għal sitwazzjonijiet ġodda" (Pellegrino u Hilton, 2012:5). F'dan il-proċess, l-istudenti għandu jkollhom il-possibbiltà li jkunu involuti f'tagħlim kondiviż billi jinteraġixxu ma' komunità ta' studenti. Dan jinvolvi l-formazzjoni ta' sħubijiet ta' tagħlim bejn l-għalliema u l-istudenti sabiex jiġi ġġenerat għarfien ġdid u konness mad-dinja permezz ta' għodod u riżorsi diġitali (Fullan u Langworthy, 2014). L-użu tal-mudell maqlub tal-klassi jsaħħaħ it-tagħlim attiv u jipprevieni pedagoġija trażmissiva u ffukata fuq l-għalliem (Keengwe, Onchwari u Oigara, 2014). Fl-aħħar nett, it-tagħlim isir iktar effettiv meta l-għalliema jkollhom sensibbiltà dwar l-istili tat-tagħlim tagħhom. Għalhekk, l-għalliema għandhom jużaw pedagoġija li tipprovdi għal stili differenti ta' tagħlim tal-istudenti tagħhom u jħeġġuhom biex jużaw dawn l-istili għal tagħlim awtonomu (Rosenberg, 2013).

L-Istrateġiji Nitgħallem biex Nitgħallem

Dawn li ġejjin huma eżempji tal-istrateġiji li jagħmlu parti mill-'proċess nitgħallem biex nitgħallem', wieħed mit-tmien kompetenzi li jissemmew fid-dokument *European Reference Framework Key Competencies for Lifelong Learning (European Commission, 2006)*:

- Diskussjonijiet pedagoġiċi bejn l-istudenti fejn, fuq bażi volontarja, l-istudenti jispjegaw kif għamlu biċċa xogħol u kif irnexxielhom jegħlbu d-diffikultajiet li ltaqgħu magħhom, li jwasslu għal skambju ta' strateġiji u teknikalitajiet f'ambjent ta' kooperazzjoni.
- L-istudenti jitgħallmu jużaw il-punteġġjatura, l-istampi, l-informazzjoni addizzjonali minbarra t-test, bħal spjegazzjoni tal-kliem diffiċli u l-identifikazzjoni ta' kliem importanti waqt biċċa xogħol ta' qari/taħriġ il-fehem.
- It-tagħlim u l-gwida fi stadji differenti tal-kitba ta' komponiment u l-għodod differenti u l-metodi li jistgħu jintużaw f'kull stadju.

Il-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett (SLOs) inkitbu b'tali mod li l-edukaturi jużaw approċċi li jaddottaw it-tagħlim li jinvolvi, li juri ħila u jinvolvi lill-istudenti b'mod attiv f'numru ta' kuntesti sabiex iħeġġu filwaqt li jippermettu tagħlim li jiffoka fuq l-istudenti u l-istrateġiji tat-tagħlim. F'kull stadju, dawk li jippjanaw il-kurrikulu għandhom jikkonsidraw fuq bażi regolari l-opportunitajiet li jiġu ppreżentati permezz tal-SLOs sabiex jiżviluppaw tagħlim attiv matul il-livelli fil-Qafas tal-Kisbiet tat-Tagħlim. L-ippjanar għandu jieħu ħsieb, filwaqt li jħeġġeġ il-parteċipazzjoni tal-istudenti, li dan jista' u għandu jkun ta' influwenza filwaqt li jikkontribwixxi fil-proċess.

Sabiex jissaħħaħ l-ippjanar tal-kurrikulu, filwaqt li jkun assigurat li l-istudenti kollha jkollhom aċċess b'mod attiv u jinvolvu ruħhom fl-ambjent tat-tagħlim, hemm bżonn ta' approċċ koerenti fl-ippjanar tat-tagħlim, fit-tagħlim u l-assessjar, u fil-qsim ta' informazzjoni fuq il-progress u l-kisbiet milħuqa. Meta jiġi addottat dan it-tip ta' ppjanar tal-kurrikulu huwa importanti li ma narawx l-SLOs bħala fatturi li jillimitaw il-potenzjal tat-tagħlim tal-istudenti u li ma jippermettux li jkun hemm devjazzjoni tat-tagħlim lil hinn minn dak imsemmi fl-SLOs. Din l-idea tinjora l-iskop u l-flessibiltà li jipprovdi l-approċċ tal-kisbiet mit-tagħlim. Kif, fejn u meta jiġu mgħallma dawn il-kisbiet huma fid-diskrezzjoni tal-edukatur. L-SLOs qegħdin hemm sabiex jiċċaraw il-proċess ta' assessjar billi jelenkaw b'mod sempliċi l-aspettattivi tat-tagħlim. B'dan il-mod, l-assessjar huwa marbut li juri li dawn l-aspettattivi ntlaħqu.

Ladarba jiġu ssettjati l-aspettattivi tat-tagħlim, l-edukaturi jistgħu jibdew jintroduċu l-flessibiltà fid-disinn tal-kurrikulu u fil-metodu ta' tagħlim li s'issa kien diffiċli li jsir. L-approċċ tar-riżultati tat-tagħlim jippermetti lill-edukaturi jduru lejn tagħlim li jiffoka fuq l-istudenti u l-istrateġiji tat-tagħlim. Dan ifisser li jsiru jafu l-ħafna modi li bihom l-istudenti huma differenti minn xulxin, liema mill-ħafna metodi jagħmlu sens fit-tagħlim attwali, u kif għandhom jaffrontaw din il-varjanza b'tali mod li joffru sapport lill-istudenti fuq bażi individwali filwaqt li jgħinuhom jipprogredixxu. Taqsima Ċ: *It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell* toffri gwida fuq kif dan jista' jsir.

B. L-*EMBEDDING* FIT-TAGĦLIM TAT-TEMI KROSSKURRIKULARI

Fl-Ewropa kien hemm bidla minn approċċ li jittratta b'mod esklussiv is-suġġett għal approċċ li jiffoka fuq temi krosskurrikulari, tematiku, interdixxiplinarju u kollaborattiv, li jirrifletti s-sitwazzjonijiet reali tal-ħajja ta' kuljum filwaqt li jħeġġeġ it-trasferiment tal-ħiliet minn settur tat-tagħlim għal ieħor. Permezz tal-approċċ krosskurrikulari, ħafna mis-setturi tal-kurrikulu ngħataw profil ogħla filwaqt li ssaħħu numru ta' kompetenzi trasversali (European Commission, 2012). Is-CCTs jgħaqqdu flimkien is-suġġetti billi jidentifikaw l-għanijiet tat-tagħlim komuni li huma riflessi wkoll fit-twemmin tal-iskola (Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol, 2012: 31, 39).

It-Temi Krosskurrikulari (CCTs) ġew introdotti fl-LOF sabiex jassiguraw li l-istudenti kollha, huma u jipprogredixxu matul il-livelli, jiġu f'kuntatt kontinwu mat-tipi ta' għarfien, ħiliet u fehim li huma meħtieġa sabiex huma jkunu jistgħu jipparteċipaw b'mod attiv, filwaqt li jirnexxu u jikkontribwixxu fis-soċjetà Maltija.

L-*embedding* tas-CCTs fil-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett joffri aċċess għal identità ġdida tat-tagħlim li jmur lil hinn mis-suġġett, u l-istudenti ser jagħtu valur lit-tagħlim tas-CCT meta jaraw li dawn huma parti integrali mill-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim u li huma vitali sabiex jgħinuhom biex isiru studenti olistiċi.

Kull CCT qed jiġi ppreżentat bħala sett ta' riżultati addizzjonali tat-tagħlim liż-żgħażagħ sabiex huma jiffaċċjaw u jiżviluppaw għarfien u fehim tagħhom meta qed jipprogredixxu matul il-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim.

It-Temi Krosskurrikulari huma:

il-Litteriżmu Diġitali

l-Edukazzjoni għad-Diversità

l-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni

l-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

it-Tagħlim biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv

il-Litteriżmu

It-Temi Krosskurrikuluari jinsabu fl-Appendiċi onlajn fuq
http://www.schoolslearningoutcomes.edu.mt/en/category/cross-curricular-themes

Is-CCTs għandhom jiġu infilsati matul il-vjaġġ ta' tagħlim u l-esperjenzi tal-istudenti, fejn il-punt ewlieni għandu jkun li l-għarfien u l-fehim tas-CCT jiġi mgħallem, ikkonsolidat u kkuntestwalizzat. Il-kuntest huwa importanti bil-għan li jżid it-tifsira u l-iskop biex jiġi msaħħaħ l-użu tas-CCT. Ma hemm l-ebda mod effettiv biex jiġi organizzat u nfilsat it-tagħlim tas-CCTs. Madankollu, meta CCT tingħaqad b'mod dirett ma' biċċa xogħol partikolari fi ħdan l-SLO imbagħad ikun assigurat li jkun hemm opportunità għall-użu tas-CCT f'dik il-biċċa xogħol partikolari, huwa mod effettiv ħafna kif tiġi infilsata CCT.

L-*embedding* ma jinkludix biss l-għaqda ta' kurrikula differenti. L-ippjanar ta' fejn ser jiddaħħal il-kontenut tas-CCT biex jagħmel parti mill-SLOs jew mill-Aspett tas-Suġġett huwa biss il-bidu. L-edukaturi għandhom jistabbilixxu kif il-kontenut tas-CCT jżid il-valur tal-SLOs li qed jiġu mgħallma u kif tista' tinkiseb xi ħaġa akbar minn sempliċement għaqda flimkien tal-partijiet differenti. Fuq kollox, it-tagħlim tas-CCT ser iżid il-valur fit-trasferiment tal-għarfien, tal-ħiliet u tal-fehim billi jippreżenta sitwazzjonijiet fattwali li jagħmlu sens għall-istudenti.

L-*Embedding* bħala proċess

Hemm tliet modi ewlenin sabiex jiġu mgħallma l-għarfien, il-ħiliet u l-fehim li hemm indirizzati fis- CCTs tul il-proċess tat-tagħlim. Dawn huma:

- permezz ta' metodi ta' tagħlim u t-tagħlim innifsu marbut mal-SLOs;
- billi jiġu magħżula metodi u strateġiji partikolari tat-tagħlim minn oħrajn biex jiġu mgħallma l-SLOs;
- billi jsiru attivitajiet krosskurrikulari mibnija b'mod speċifiku jew attivitajiet li jinvolvu lill-iskola kollha.

Dan il-proċess jimplika bidla importanti fil-mod kif l-għalliema jħarsu lejn it-tagħlim tal-kontenut tas-suġġett fil-klassi. L-integrazzjoni tar-riżultati tat-tagħlim krosskurrikulari fit-tagħlim ta' suġġetti differenti teħtieġ li l-għalliema jmorru lil hinn mill-iskemi tradizzjonali u jaħdmu f'kollaborazzjoni flimkien sabiex jiżviluppaw l-approċċ tagħhom għas-CCTs filwaqt li jkun hemm skambju ta' informazzjoni fuq l-iżvilupp tat-tagħlim ta' studenti speċifiċi b'rabta mas-CCTs (European Commission, 2012:25).

It-tagħlim tas-CCTs permezz tal-SLOs

L-ewwel approċċ għat-tagħlim tal-kontenut tas-CCT huwa permezz tal-integrazzjoni tat-tagħlim tas-CCT ma' dak tal-SLOs partikolari. Il-qafas jipprovdi gwida fuq l-aħjar opportunitajiet biex isir dan. Fejn SLO partikolari tippreżenta opportunità tajba li tindirizza tagħlim marbut mat-Tema Krosskurrikulari tidher l-istampa tas-CCT wara l-SLO. Din turi li l-SLO:

- qed toffri opportunità sabiex wieħed jibda jħares lejn l-iżvilupp tat-tagħlim u l-ħiliet marbuta ma' aspett partikolari tas-CCT;
- tista' tiġi msaħħa billi jiġi introdott aspett partikolari ta' wieħed mis-CCTs.

Bħala gwida għall-edukaturi, fejn il-kisbiet speċifiċi mit-tagħlim tas-CCT li l-aktar huma relevanti, l-istampa tas-CCT li jkun hemm flimkien mal-SLO partikolari tinkludi wkoll titlu sabiex jiġi identifikat liema hu l-aspett partikolari tas-CCT li 'joqgħod l-aktar', i.e. il-parti tal-kontenut tas-CCT li hija l-aktar marbuta mal-għarfien, il-fehim u/jew il-ħiliet indirizzati fl-SLO partikolari.

Għalkemm qed tiġi identifikata CCT waħda, dan ma jfissirx li CCTs oħra ma jkunux relevanti. L-identifikazzjoni ta' tema partikolari sempliċement tissuġġerixxi li l-edukaturi jistgħu jsibu dik il-parti identifikata bħala l-aktar relevanti, l-aktar xierqa jew l-aktar faċli li tiġi integrata f'dak il-punt partikolari, filwaqt li tippermetti lill-edukaturi jgħallmu s-suġġett u s-CCT b'mod integrat.

Eżempji ta' dan it-tip ta' *embedding* fl-Ingliż jinkludu:

- Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi dwar storja fil-livell ta' qari tiegħi, filwaqt li nagħti raġunijiet ċari għalfejn għandi dawn l-opinjonijiet.
  IT-TAGĦLIM SOĊJALI

  Meħud mil-Livell 6, L-Aspett tas-Suġġett: Il-qari

- Kapaċi nikteb b'mod xieraq, bit-ton it-tajjeb, kif ukoll nuża l-kliem sabiex noħloq burdata jew emozzjoni partikolari.
  L-IPPJANAR U R-RIFLESSJONI

  Meħud mil-Livell 8, L-Aspett tas-Suġġett: Il-kitba

- Kapaċi nistaqsi lill-oħrajn dwarhom infushom u l-perspettivi tagħhom, u nevalwa r-risposti tagħhom skont kif dawn jirrelataw mal-perspettivi tiegħi.
  KOMUNIKAZZJONI GĦAD-DIVERSITÀ

  Meħud mil-Livell 9, L-Aspett tas-Suġġett: Is-smigħ u t-taħdit

Eżempju: Insibu opportunitajiet biex nindirizzaw it-tagħlim tas-CCT fl-SLOs tal-Ingliż

- **Kapaċi nesprimi l-opinjonijiet tiegħi dwar storja fil-livell ta' qari tiegħi, filwaqt li nagħti raġunijiet ċari għalfejn għandi dawn l-opinjonijiet.**
  IT-TAGĦLIM SOĊJALI

Meħud mil-livell 6, Aspett tas-Suġġett: Il-qari

L-opportunità tal-*embedding* tas-CCTs identifikata hawn fuq toffri opportunità li sseħħ b'mod naturali sabiex jiġu indirizzati wħud mill-aspettattivi tas-CCT tat-Tagħlim biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv ibbażati fuq it-Tagħlim Soċjali. Hawnhekk, l-opportunitajiet jeżistu fuq żewġ livelli. L-ewwel waħda tinsab fid-demostrazzjoni immedjata tal-SLO li hija msaħħa bit-turija tal-aspettattivi tas-CCT li ġejjin fl-istess ħin:

- Jiena kunfidenti biex niddiskuti l-ideat tiegħi mal-oħrajn.
- Kapaċi niddibatti u nwieżen l-argument tiegħi mingħajr ma niġġudika u fl-istess ħin nibqa' empatika/ empatiku lejn l-oħrajn.

It-tnejn t'hawn fuq jgħinu lill-istudent bħala kontributur. Madankollu, billi jiffukaw iktar fuq din l-SLO bħala opportunità biex jiżviluppaw u jikkonsolidaw il-ħiliet tad-diskussjoni fi grupp, l-għalliema jistgħu jaraw l-opportunità li jħarsu mhux biss lejn l-istudent bħala kontributur tal-grupp iżda bħala parteċipant kunfidenti u kostruttiv fil-grupp. Din it-tip ta' mġiba tgħin biex ikun hemm iċ-ċans li nesploraw l-iżvilupp tat-tagħlim u tal-ħiliet assoċjati mal-kisbiet mit-Tagħlim Soċjali:

- Kapaċi napprezza ideat u personalitajiet differenti.
- Kapaċi nsegwi l-ideat tal-oħrajn u nikkummenta fuq l-ideat tagħhom.
- Kapaċi nsegwi diskussjonijiet u kollaborazzjoni fi grupp u nissintetizza dak li jkun intqal jew sar.

Għaldaqstant id-Dimensjoni tat-Tagħlim Soċjali tista' tiġi żviluppata iktar għall-benefiċċju tal-istudent u eventwalment tal-andament tal-SLO tal-Ingliż. Sabiex jittieħed il-massimu mill-opportunitajiet fi ħdan il-proċess tal-*embedding* tas-CCT, jeħtieġ jingħata l-ħin biex l-istudent jiġi megħjun biex jifhem l-iżvilupp u l-prattika tat-tagħlim u tal-ħiliet li jsaħħu kull aspettattiva tas-CCT.

Nindirizzaw is- CCTs bl-użu ta' metodi u strateġiji tat-tagħlim partikulari

Is-CCTs jistgħu jintużaw biex jinfurmaw il-ħolqien ta' politiki u strateġiji dipartimentali tal-Ingliż, pereżempju, billi jiġi strutturat it-tagħlim sabiex jiġi massimizzat l-użu ta' teknoloġiji diġitali. Fil-livell dipartimentali, is-CCTs illi ġejjin jistgħu jkunu partikularment xierqa biex jgħinu jinfurmaw l-għażliet tal-pedagoġija u l-istili ta' kif tingħata lezzjoni magħżula biex jimmassimizzaw il-flessibbiltà introdotta mil-LOF:

- Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv
- il-Litteriżmu Diġitali
- l-Edukazzjoni għad-Diversità

L-għalliema jistgħu jsibu li s-CCTs illi ġejjin għandhom irwol fl-għażla tas-suġġetti biex jiġu stimulati l-interess u d-dibattitu:

- l-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli
- l-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni.

Huwa evidenti li xi wħud mis-CCTs jintegraw ruħhom b'mod naturali għal stili partikolari ta' tagħlim. Taqsima Ċ *It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell* toffri gwida fuq kif CCTs partikolari jistgħu jgħinu lill-istudenti jirnexxu f'ambjenti ta' tagħlim partikolari. L-għażla b'mod deliberat ta' strateġiji partikolari tat-tagħlim li jinvolvu tagħlim attiv u/jew sperimentali u approċċi għat-tagħlim ta' kif jistgħu jissolvew il-problemi, fejn jeħtieġ li jkun hemm livell ta' awtonomija tal-istudenti kif ukoll xogħol fi gruppi, ser jgħinu sabiex it-tagħlim ikun wieħed li jwassal għall-introduzzjoni tas-CCTs tal-Litteriżmu Diġitali u Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv.

Pereżempju, is-CCT Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv tinkludi kategorija ta' kisbiet mit-tagħlim fuq it-Tagħlim Personali u, billi jiġi indirizzat it-tagħlim marbut ma' din il-kategorija tas-CCT, l-istudenti ser jiżviluppaw il-ħiliet tat-tagħlim meħtieġa sabiex f'biċċa xogħol partikolari jkunu awtonomi filwaqt li jimmaniġġjaw lilhom infushom. Simili ta' din, il-kategorija tat-Tagħlim Soċjali fi ħdan l-istess CCT tista' tgħin lill-istudenti jiżviluppaw qafas ta' ħiliet, attitudnijiet u mġiba li jgħinhom jieħdu kemm jistgħu mix-xogħol fi grupp jew f'tim u minn strateġiji oħra ta' tagħlim soċjali.

Is-CCT tat-Tagħlim Diġitali ser tgħin lill-istudenti jiżviluppaw il-kompetenzi marbuta mal-immaniġġjar tat-tagħlim, is-sors minn fejn tinġabar l-informazzjoni, il-manipulazzjoni tal-informazzjoni, il-komunikazzjoni u l-preżentazzjoni tal-informazzjoni. Meta jkun hemm dawn it-tipi ta' ħiliet tat-tagħlim infilsati fit-tagħlim qabel ma jibdew jintużaw ta' spiss ser jgħinu lill-istudenti jaffrontaw il-biċċiet tax-xogħol b'aktar kunfidenza kemm fil-proċessi tat-tagħlim fuq l-SLOs kif ukoll fil-kisbiet infushom.

L-indirizz tas-CCTs f'attivitajiet krosskurrikulari jew f'attivitajiet li jinvolvu lill-iskola kollha

Is-CCTs kollha jistgħu jintużaw bħala strateġiji għall-iskola kollha sabiex jinħoloq ambjent ta' tagħlim ta' kwalità għolja li jagħti valur lill-istudenti kollha filwaqt li jissettja għanijiet għoljin għal kulħadd. L-iskejjel jistgħu jaraw il-benefiċċju meta jkollhom *policies* li jinkludu lill-iskola kollha fuq il-progress fil-:

- Litteriżmu
- Litteriżmu Diġitali
- Edukazzjoni għad-Diversità
- Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

Dawn it-tipi ta' CCTs jistgħu jintużaw sabiex ikun hemm *policies* infurmati għall-iskola kollha kif ukoll iżidu l-valur tat-tagħlim fi ħdan il-klassi. Madankollu, CCTs oħra jistgħu jintużaw sabiex jiffurmaw il-bażi tal-attivitajiet għal sena sħiħa ta' grupp partikolari jew, aktar minn hekk, inizjattivi li jinvolvu lill-istudenti kollha fl-iskola fuq suġġetti ambjentali. Pereżempju:

- Is-CCT tal-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli tista' tintuża biex tifforma l-bażi għal attivitajiet ekstrakurrikulari għall-iskola kollha marbuta mat-tip ta' inizjattivi bħal Eko-Skola jew inizjattivi fuq l-użu minimu tal-enerġija. Attivitajiet ta' ġbir ta' fondi jistgħu jgħinu attivitajiet tal-iskola ta' sorsi ta' enerġija li jistgħu jerġgħu jintużaw permezz tat-tagħlim f'din is-CCT flimkien ma' dak tas-CCT marbuta mal-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni.
- Is-CCT tal-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni tista' tintuża biex issaħħaħ it-tagħlim u l-esperjenzi marbuta ma' attivitajiet li jvarjaw minn *tuck shop* immexxi mill-istudenti għal avveniment skolastiku jew inizjattivi li jinvolvu lill-iskola kollha fuq id-dinja tax-xogħol.

Ċ. IT-TAGĦLIM TA' STUDENTI DIFFERENTI F'KULL LIVELL

Waħda mill-benefiċċji li taħdem b'Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim (u fl-istess ħin waħda mill-isfidi) hija l-abbiltà li tippermetti lill-istudenti jipprogredixxu bil-pass tagħhom u li tkun kapaċi taddatta l-metodoloġija tat-tagħlim u l-kurrikulu sabiex jissodisfaw il-bżonnijiet tagħhom. L-SLOs juru b'mod ċar fejn huwa t-'tmiem' tat-tagħlim f'kull livell għal kull student iżda l-edukaturi għandhom jirrikonoxxu filwaqt li jippjanaw għal dawk l-istudenti li ser jilħqu dan il-punt qabel l-oħrajn kif ukoll għal dawk li forsi jkollhom bżonn aktar żmien u aktar għajnuna sabiex jilħqu l-livell mixtieq.

L-Aspetti tas-Suġġett mhumiex riġidi u lanqas restrittivi u ma hemmx bżonn li jiġu mgħallma f'xi sekwenza partikolari jew bħala kontenut meħud f'iżolament. L-aspetti tas-suġġett jistgħu jidħlu fuq xulxin u jitħalltu fi programmi tat-tagħlim akbar (jew iżgħar). L-edukaturi jistgħu jippreferu li jaffrontaw il-kuntesti tat-tagħlim f'ordni differenti skont is-sitwazzjoni, jew li jgħallmu aspetti tat-tagħlim permezz ta' topiks tal-għażla tagħhom.

Id-diversità tal-istudenti
L-NCF iħaddan id-diversità u jitlob li din tiġi mħeġġa f'ambjent inklussiv.

L-NCF jindirizza l-bżonnijiet ta':

- studenti tajbin ħafna u b'talent li għalihom il-proċess tat-tagħlim jeħtieġ li joffri sfida sabiex huma jieħdu sehem u jkunu motivati li jiżviluppaw it-talenti tagħhom;
- studenti bi bżonnijiet edukattivi speċjali li għalihom il-kurrikulu għandu jkun miktub b'tali mod li jippermetti lill-għalliema japprezzaw kif l-istudenti kollha jistgħu jaċċessaw l-istess kurrikulu f'kull settur tat-tagħlim u jippermetti assessjar ta' firxa ta' ħiliet;
- studenti b'diżabiltajiet severi li għalihom il-kurrikulu għandu joffri edukazzjoni mibnija fuq firxa ta' ħiliet imfissra f'termini ta' fażijiet ta' żvilupp;
- studenti minn ambjenti soċjali żvantaġġati li għalihom l-iskola, flimkien mal-imsieħba lokali u istituzzjonali l-aktar importanti fis-soċjetà, għandhom jgħallmu aktar ħiliet filwaqt li joffru sapport lill-familji tagħhom u l-komunità lokali sabiex jipprovdu ambjent edukattiv b'saħħtu u stabbli;
- studenti minn ambjenti soċjali, kulturali u lingwistiċi differenti, inkluż it-tfal ta' refuġjati u persuni li qed ifittxu l-ażil, li għalihom il-kurrikulu jinkludi aċċess għal programm edukattiv li hu infilsat f'ambjent li joffri sapport emozzjonali u psikoloġiku li jirrispetta ċ-ċirkostanzi tal-individwi.

Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:41)

Il-klassijiet kollha, anke fejn qed jiġi mħaddem is-*setting*, ser ikunu magħmula minn firxa ta' abbiltajiet. Dan għaliex l-istudenti jkollhom ħiliet u diffikultajiet differenti u jiżviluppaw b'rati differenti. Sabiex tiġi definita klassi 'b'abbiltajiet differenti' sempliċement bħala grupp ta' studenti b'firxa ta' abiltajiet hija superfiċjali wisq. Xi ngħidu għall-firxa ta' stili u preferenzi tat-tagħlim, livelli ta' interessi u l-ambjenti tad-dar, li kollha kemm huma jħallu impatt fuq l-esperjenza tat-tagħlim? L-istudenti kollha juru ħiliet differenti fi żminijiet differenti skont is-suġġett studjat u l-istil tat-tagħlim li jkun qed jintuża. Meta jkunu barra miż-żona ta' tagħlim l-aktar komda għalihom ser imorru anqas tajjeb. Mhix reali li tistenna minn grupp ta' studenti, hi x'inhi l-abiltà tagħhom, li jipprogredixxu matul il-biċċiet tax-xogħol bl-istess pass. Żewġ terzi tal-istudenti fil-klassi ser ikunu qed jaħdmu barra l-istil tat-tagħlim li jippreferu sakemm il-biċċa tax-xogħol ma tkunx varjata.

Wieħed mill-aktar modi effettivi li jassigura li l-istudenti differenti jintlaħqu f'kull livell matul l-LOF huwa li tgħallem lill-istudenti jaħsbu għalihom infushom. Ftit mis-CCTs jipprovdu l-għodda tal-għarfien u l-ħiliet għall-istudenti sabiex ikunu kapaċi jsiru studenti aktar effettivi, li jaddattaw malajr, mimlija bir-riżorsi, u awtonomi.

Il-Progress u d-diverġenza fit-tagħlim

Il-prinċipju tad-diversità u l-inklużjoni li jiffurmaw il-bażi tal-NCF jimplikaw li f'kull stadju l-istudenti ta' kull livell u kompetenza għandhom jesperjenzaw is-suċċess, l-isfidi, u s-sapport meħtieġ sabiex isaħħu l-impenn tagħhom. Jeħtieġu programmi flessibbli ta' tagħlim li jipprovdu esperjenzi ta' tagħlim differenti għal spettru wiesa' ta' studenti filwaqt li jippermettu li jkun hemm rati differenti ta' progress hekk kif it-tfal u ż-żgħażagħ iqattgħu ż-żmien fl-iskola. Hemm bżonn approċċi differenti li jindirizzaw il-bżonnijiet differenti tat-tagħlim. Bil-punt fokali dejjem jikber fuq l-istudenti, u b'aktar klassijiet b'abbiltajiet differenti fl-iskejjel, l-approċċi li joffru diverġenza qed isiru aktar importanti u l-għalliema għandhom jaddottaw strateġiji li jibnu fuq it-tagħlim tal-passat tat-tfal u taż-żgħażagħ filwaqt li jgħinuhom jipprogredixxu.

Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:40)

Strateġiji għat-tagħlim ta' klassijiet b'abbiltajiet differenti

L-għalliema fil-klassi għandhom jibdew billi joħolqu relazzjoni personali ma' kull student/a fil-klassi tagħhom billi jitgħallmu u jużaw isimhom filwaqt li jsiru jafu x'jinteressahom. Li jiġu inklużi setturi ta' interess fit-tagħlim huwa mod tajjeb ħafna biex l-istudenti jkunu involuti. Fl-istess ħin, li jintuża dan it-tip ta' tagħlim meta jkun qed jiġi ssettjat ix-xogħol għad-dar jew xogħol individwali fil-klassi jista' jservi ta' motivazzjoni u jista' jgħin sabiex l-istudenti jżommu ruħhom involuti fit-tagħlim.

It-tagħlim Personali:

- Kapaċi nidentifika s-sapport u r-riżorsi li għandi bżonn biex nitgħallem.
- Konxju/a tal-mod li nippreferi kif nitgħallem u kapaċi nużah biex nippjana t-tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nimmaniġġja l-għanijiet u l-ħin b'mod effiċjenti fit-tagħlim.
- Inħossni kompetenti fl-immaniġġjar tat-tagħlim tiegħi.
- Naċċetta r-rispsons tal-oħrajn u nikkonsidrah.
- Nagħraf lili nnifsi billi nbiddel is-suppożizzjonijiet tiegħi maż-żmien.
- Kapaċi nsegwi l-interessi tiegħi peress li dawn jgħinuni nirrifletti fuq 'jien min jien'.
- Nieħu gost meta nirnexxi f'xogħlijiet diffiċli.

Meħuda mis-CCT Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv

Modi kif tagħti s-setgħa lill-istudenti filwaqt li tgħinhom jirnexxu fi ħdan l-LOF

Il-ħolqien ta' ambjent dinamiku tat-tagħlim permezz ta':

- L-immaniġġjar tal-klassi u l-ħolqien ta' opportunitajiet għall-istudenti biex jaħdmu b'mod individwali, f'pari jew fi gruppi.
- Il-bidla fit-tqassim tal-klassi skont it-tagħlim li jkun qed isir.
- Il-provvista ta' attivitajiet differenti, li jippermettu lill-istudenti jagħżlu l-livell ta' involviment u sfida. Din ser tgħin fis-sens ta' 'dritt ta' pussess' imsemmi 'l quddiem.
- L-użu ta' għażla ta' riżorsi differenti bi ħsieb.
- Il-preżentazzjoni ta' modi differenti kif tista' tiġi mgħallma l-istess ħaġa.

L-involviment tal-istudenti permezz ta':

- Il-ħolqien ta' sens ta' 'dritt ta' pussess' min-naħa tal-istudenti tal-proċess tat-tagħlim billi, pereżempju, l-istudenti jkollhom ċans jagħżlu l-proġett tagħhom.
- L-għajnuna lill-istudenti sabiex juru l-fehim tagħhom b'modi differenti, pereżempju permezz ta' mezzi li jagħżlu huma stess, sew jekk preżentazzjoni viżiva, orali jew preżentazzjoni fiżika.
- Il-bini ta' ħiliet għolja ta' ħsibijiet bl-użu tat-tassonomija ta' Bloom (f'kull livell) u l-ħidma permezz tal-SLOs sabiex it-tagħlim ikun wieħed interessanti, li jkun utli u joffri sfidi kif jindikaw l-SLOs, tant li l-SLOs jingħataw dimensjoni usa' jew jintużaw b'modi differenti. Dan jista' jsir billi l-istudenti jingħataw xogħol li jinvolvi s-soluzzjoni ta' problemi filwaqt li jingħataw l-opportunità li jittrasferixxu u japplikaw l-għarfien għal kuntest ġdid.

Il-bidla tal-istudenti fi studenti li kapaċi jinbidlu billi:

- minn età bikrija l-istudenti jiġu introdotti għall-istrateġiji ewlenin tat-tgħlim li jagħmlu parti mis-CCT Nitgħallem biex Nitgħallem u t-Tagħlim Kooperattiv;
- jiġu diksussi l-għanijiet tat-tagħlim f'kull lezzjoni mal-istudenti, u b'hekk isiru konxji ta' x'inhu mistenni li jitgħallmu mat-tmiem tal-lezzjoni. L-SLOs (mitkuba fl-ewwel persuna) huma indirizzati lejn l-istudenti;
- l-istudenti jkunu konxji tal-istili differenti tat-tagħlim; l-istudenti jiġu mgħallma t-teknikalitajiet biex jitgħallmu kontenut ġdid bl-użu ta' metodi viżivi, ta' smigħ u kinestetiċi għat-tagħlim bl-użu ta' strateġiji varji tat-tagħlim bil-għan li jipprovdu għall-bżonnijiet tal-istudenti li jitgħallmu aktar b'mod viżiv, ta' smigħ u kinestetiku;
- l-istudenti jitgħallmu kif ikunu anqas dipendenti fuq l-għalliema, pereżempju, kif ser 'jinqalgħu' mill-problema meta jeħlu?

Uża x-xogħoli fi gruppi sabiex:

- ikun hemm tisħiħ u estensjoni (bl-użu ta' gruppi flessibbli);
- tħeġġeġ lill-istudenti biex jinvolvu ruħhom f'Tagħlim Soċjali u biex japprezzaw ideat u personalitajiet differenti; iżidu l-kunfidenza meta jiddiskutu l-ideat tagħhom ma' oħrajn; jikkollaboraw ma' studenti oħrajn bħala parti mit-tagħlim tagħhom; ifittxu l-għajnuna u s-sapport mingħand studenti oħra; jitkellmu mal-oħrajn fuq it-tagħlim; jisimgħu lill-oħrajn jitkellmu fuq it-tagħlim tagħhom filwaqt li jiddiskutu suġġetti varji u strateġiji ta' tagħlim ma' sħabhom (billi jintużaw gruppi ta' abbiltajiet differenti).

Għandu jkun assigurat approċċ inklussiv tat-tagħlim u l-ippjanar tal-kurrikulu. Filwaqt li l-iskola tkun trid toħloq is-sens ta' twemmin tagħha f'dak li għandu x'jaqsam ma' riżultati għall-istudenti kollha, u tapprezza firxa wiesgħa ta' talenti, ħiliet u riżultati, l-għalliema għandhom jaraw kif jistgħu jattwaw dan fil-klassi tagħhom. Fuq livell bażiku dan jibda permezz ta' promozzjoni tas-suċċess u l-apprezzament tagħhom infushom billi jieħdu azzjoni biex jeliminaw dak kollu li jillimita t-tagħlim, u għalhekk jassiguraw li l-istudenti kollha f'kull grupp jirnexxu fil-klassi. L-għalliema jistgħu jħeġġu l-fehim u l-apprezzament għad-diversità tal-individwi fil-klassijiet tagħhom u jużaw is-CCT tad-Diversità bħala katalist għal dan l-approċċ li jestendi sabiex jinkludi lill-istudenti b'mod dirett.

Edukazzjoni mibnija fuq il-valuri

L-edukazzjoni tiffoka kemm fuq il-bini tal-karattru kif ukoll fuq l-iżvilupp tal-istudenti b'ħiliet speċifiċi. Id-direzzjoni 'l quddiem għall-implimentazzjoni ta' dan il-qafas hija permezz ta' edukazzjoni mibnija fuq il-valuri. Edukazzjoni mibnija fuq il-valur tirreferi għal kwalunkwe attività kemm espliċita kif ukoll impliċita fl-iskola li tħeġġeġ il-fehim u l-għarfien tal-istudenti tal-valuri u li jiżviluppaw il-ħiliet u l-ħajra tal-istudenti sabiex ikunu jistgħu jirrappreżentaw valuri partikolari bħala individwi u bħala membri mis-soċjetà inġenerali. Dan jassigura li dawk li ser joħorġu mill-iskola jkollhom il-kwalitajiet u l-kunfidenza fihom infushom, stima għolja tagħhom infushom, ottimiżmu u impenn għal suċċess personali bħala l-bażi għar-rwoli potenzjali fil-ħajja bħala membri minn familja, mill-komunità u bħala impjegati. Barra minn hekk, għandhom ikunu kapaċi jagħmlu ġudizzju u jkunu responsabbli f'għażliet etiċi u soċjali.

Addattat minn *Respect for All Framework*, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2014:10)

L-iskejjel għandu jkollhom kultura vibranti u progressiva, li tħeġġeġ il-benesseri u r-rispett, bl-ambizzjoni u r-riżultati bħala l-punti fokali għal kull student/a. Dan it-tip ta' approċċ għandu jintuża f'kull klassi. Skola tajba hija skola li tieħu ħsieb l-individwi u li tagħti s-sapport tagħha lil kull individwu, irrispettivament mill-isfond u l-bżonnijiet tat-tagħlim. Dawn l-iskejjel jaħdmu f'atmosfera ta' pożittività assoluta. Dawn jaħdmu bla waqfien sabiex jippromwovu attitudnijiet b'saħħithom u produttivi għat-tagħlim, għall-ħajja u għax-xogħol. L-iżvilupp ta' sens ta' twemmin ta' ambizzjoni jiddefinixxi n-natura ta' ispirazzjoni ta' skejjel ta' suċċess, fejn issir l-għaqda bejn l-aspettattivi u s-suċċess – suċċess li jinkludi l-aspetti kollha tal-iżvilupp tal-ħiliet għall-ħajja, għax-xogħol u għat-tagħlim – timbru ta' eċċellenza.

Mill-perspettiva tal-klassi, l-approċċ inklussiv jindirizza l-bżonnijiet tal-istudenti permezz ta' varjetà ta' approċċi li jinkludu: strateġiji ta' interventi bikrija u kurrikulu u approċċi għat-tagħlim li huma ddisinjati li jissodisfaw il-bżonnijiet tal-istudenti kollha. L-edukaturi għandu jkollhom aspettattivi għoljin għall-istudenti tagħhom għaliex dawn għandhom jiġu mħeġġa sabiex ikollhom aspettattivi u miri għoljin għalihom infushom. Huwa importanti ferm li l-edukaturi jassiguraw li l-istudenti tagħhom ikunu jafu fejn jinsabu f'dak li għandu x'jaqsam mat-tagħlim tagħhom u kif jistgħu jitjiebu. L-istudenti għandhom jiġu mfaħħra fuq bażi regolari, b'mod selettiv u effettiv biex jibqgħu motivati.

Hekk kif l-istudenti jimxu 'l quddiem fi ħdan il-livelli u bejn il-livelli għandhom jiġu mħeġġa biex jirriflettu fuq it-tagħlim tagħhom stess, isaħħu s-sens ta' padrunanza tiegħu, u jassumu iktar responsabbiltà għalih. L-għalliema għandhom jibdew jintroduċu tekniki sabiex jippermettu lill-istudenti jagħmlu użu ikbar ta' awtoassessjar biex jidentifikaw l-elementi b'saħħithom fihom u l-bżonnijiet tal-iżvilupp minn xhieda tal-isforzi tagħhom u jaġixxu għar-rispons mogħti minn sħabhom kif ukoll mill-għalliema sabiex jippjanaw l-istadji li jmiss.

Ladarba l-istudenti tajbin ħafna u b'talent huma dawk li għandhom abbiltajiet ġenerali u speċifiċi 'l fuq mill-medja, u livelli għoljin ta' impenn lejn il-kompitu u ta' kreattività (Renzulli, 1978), huwa importanti li jingħataw l-opportunità li juru l-kisbiet mit-tagħlim tagħhom permezz ta' involviment iktar intens u wiesa' mal-aspetti differenti għal-lingwa u l-letteratura. L-arrikkiment huwa mod wieħed kif wieħed jipprovdi għall-bżonnijiet ta' studenti bħal dawn, u dan jista' jfisser li nipprovdulhom attivitajiet u riżorsi li huma ta' natura iktar esiġenti, nagħtuhom proġetti indipendenti, nagħtuhom l-opportunità li jużaw ħiliet ta' ħsieb iktar għoli regolarment u ninvolvuhom f'attivitajiet ta' estensjoni (Townsend, 1996).

Pereżempju, il-ħiliet produttivi u riċettivi ta' studenti tajbin ħafna u b'talent jistgħu jissaħħu aktar billi nistaqsuhom jaqraw u jiktbu testi itwal u iktar kreattivi jew billi nħeġġuhom jipparteċipaw f'kompetizzjonijiet ta' dibattitu nazzjonali. Jekk ikunu mistoqsija biex imexxu attivitajiet ta' tagħlim lill-oħrajn ikunu qed iżidu l-fehim tagħhom tas-sistemi tal-lingwa.

Studenti tajbin ħafna u b'talent, ħafna drabi jkunu qarrejja kbar (Vosslamber, 2005) u għalhekk l-involviment tagħhom mal-letteratura jista' jissaħħaħ permezz ta' gwida min-naħa tal-għalliema dwar liema kotba għandhom jaqraw u kif għandhom jirrispondu għalihom bil-kitba u t-taħdit, jużaw firxa ta' risponsi kreattivi u kritiċi li l-istudenti għandhom jiġu mħeġġa jippubblikawhom onlajn jew stampati. Il-ħakma kreattiva tagħhom ta' ġeneri differenti tista' tinqasam ma' ħaddieħor b'dan il-mod ukoll.

Il-kxif ta' test impenjattiv f'Shakespeare
Ħafna drabi l-istudenti jsibuha diffiċli jqaxxru l-wiċċ ta' solilokwiji u jifhmu l-ħafna saffi tagħhom.

Biex jiġu analizzati t-ton u s-simboliżmu tas-solilokwiju fl-ewwel Att, Xena 7 (fejn jikkontempla l-konsegwenzi tal-qtil tar-Re Duncan), ikkunsidra tqabbad il-klassi tuża l-għaġina tal-immudellar Play-Doh jew xi ħaġa simili.

B'mod ta' ħsieb laterali, qabbad lill-istudenti joħolqu l-ambizzjoni f'forma tanġibbli, jagħtu attenzjoni lill-forma u l-konsistenza, imbagħad jagħtu r-raġunijiet fundamentali tagħhom. Dawk li jsibuha diffiċli jifhmu t-test jistgħu jesploraw din it-tema b'mod viżwali filwaqt li jintensifikaw il-ħsieb kritiku tagħhom.

Imbagħad l-għalliema tista' taqra s-solilokwiju lill-klassi u tqassamhom f'pari biex jiktbu l-kliem jew frażijiet muftieħ li jirrelataw għall-ambizzjoni fuq karti li jeħlu. Bl-użu ta' dan il-kliem l-istudenti jpinġu immaġni kunċettwali li għandha x'taqsam mat-test.

L-għalliema jistgħu jispiċċaw dan l-eżerċizzju billi jippreżentaw spettru ta' kuluri u jistaqsu lill-istudenti biex jassoċjawhom ma' kliem partikulari fis-solilokwiju. Barra mir-rabtiet ovvji – bħall-aħmar għad-demm – kliem bħal "assassination", "vaulting" u "consequence" jista' jiġġenera diskussjoni u dibattitu interessanti.

Dan it-tip ta' eżerċizzju joħloq opportunitajiet biex jiġu introdotti aspetti tas-CCT tat-Tagħlim biex Nitgħallem u Tagħlim Kooperattiv speċjalment fit-Tagħlim Konjittiv u Soċjali.

Adattat minn *New York Times Education Supplement* 12 ta' Ġunju 2015 *(Bernard, 2015)*

D. IT-TAGĦLIM TA' LIVELLI DIFFERENTI FL-ISTESS SENA

F'kull klassi ser ikun hemm studenti li jkollhom bżonn aktar żmien biex jilħqu t-tagħlim meħtieġ u b'hekk jilħqu l-livell tal-SLOs. Mal-progress tal-istudenti fil-mixja tagħhom ta' tagħlim huma jistgħu jgħaddu għal sena ġdida u jibdew livell ġdid iżda jkun għad fadlilhom partijiet fejn ikun hemm xi nuqqasijiet fit-tagħlim mil-livell preċedenti. L-aktar fattur importanti hawn huwa li l-informazzjoni fuq il-progress tkun waħda kemm jista' jkun ċara li tinforma lill-għalliema l-ġodda bl-għajnuna jew bix-xogħol addizzjonali li jkollhom bżonn l-istudenti sabiex ikunu żguri li dan il-progress fil-livell il-ġdid ikun attwat.

Taqsima Ċ *It-tagħlim ta' studenti differenti f'kull livell* tirreferi għall-użu ta' firxa ta' strateġiji maħsuba biex jirrispondu għall-preferenzi ta' tagħlim differenti tal-istudenti kollha. Meta jkun hemm studenti fil-klassi li jeħtieġu aktar sapport biex jilħqu xi aspetti mil-livell preċedenti huwa importanti li:

- ikun hemm informazzjoni ċara fuq l-oqsma li fihom jeħtieġu s-sapport;
- ikun ċar kif dawn l-oqsma jintrabtu mal-progress u l-kisba ta' riżultati fil-livell il-ġdid;
- ikun hemm firxa ta' strateġiji u metodi ta' tagħlim li jistgħu jintużaw biex jgħinu u jirfdu l-istil ta' tagħlim mal-preferenza tal-istudenti għal skop ta' progress bikri;
- il-konverżazzjoni mal-istudenti fuq l-oqsma li jeħtieġu sapport jew infurzar tibqa' waħda pożittiva u kostruttiva.

Wieħed mill-benefiċċji tal-istruttura tal-LOF huwa li Livelli 7 u 8 jiġu mgħallma b'kurrikulu li jifrex fuq sentejn u għalhekk ikun hemm żmien biżżejjed għal żvilupp ta' programmi ta' tagħlim u l-użu ta' firxa ta' metodi ta' tagħlim li jgħinu lill-istudenti jipprogredixxu u jiksbu r-riżultati mixtieqa.

Hemm numru ta' mudelli li wieħed jista' jikkonsidra bħala miżura introduttorja għal numru ta' studenti sabiex jiksbu l-ħiliet tal-SLOs fiż-żmien stipulat marbut mal-livell partikolari. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw li:

- jesploraw l-SLOs b'mod aktar miftuħ/fil-fond, forsi billi jittrasferixxu jew japplikaw it-tagħlim marbut mal-SLOs f'kuntesti ġodda;
- jużaw testi aktar speċifiċi u li joffru sfida akbar;
- jissettjaw xogħol li joffri sfida akbar u li hu aktar kumpless bil-għan li jippreżenta lill-istudenti b'testi u vokabularju li joffru sfida akbar jew li jintroduċuhom għal Aspetti ġodda tas-Suġġett jew oqsma ġodda tal-Aspetti eżistenti tas-suġġett, filwaqt li jżommu f'moħħhom li l-SLOs ma jistipulawx il-livell massimu tat-tagħlim li jista' jintlaħaq;
- iħarsu lejn l-opportunitajiet li joffru s-CCTs bħala sorsi ta' ispirazzjoni għall-introduzzjoni ta' oqsma ġodda ta' kontenut li jipprovdu kontenut addizzjonali għall-kurrikulu li jsaħħaħ kemm l-esperjenza tat-tagħlim tas-suġġett filwaqt li jaraw il-kontenut tas-CCT x'aktarx b'mod differenti jew b'modi li joffru sfida akbar.

Sors ewlieni ieħor ta' materjal marbut mal-provvista ta' sfida addizzjonali jew żieda huwa l-Aspett tas-Suġġett u l-SLOs mil-livell aktar għoli. Filwaqt li mhux dejjem ikun addattat sabiex dawn jiġu indirizzati b'mod dirett, l-edukaturi forsi jkunu jixtiequ li jaraw it-tagħlim kuntestwalizzat jew ix-xogħol preparat li jservi ta' introduzzjoni tajba għat-tagħlim fil-livell li jmiss. Hawnhekk il-punt fokali huwa li nħarsu lejn l-għaqda bejn it-tagħlim f'kull livell u kif l-istudenti jistgħu jibdew jaċċessaw dan it-tagħlim. F'dan it-tip ta' approċċ, bħal f'kull settur ta' xogħol ieħor, huwa importanti li jinżamm rekord aġġornat tar-riżultati sabiex l-għalliema jkunu preparati biex jaħdmu mal-istudenti li ser ikunu qed jitilgħu b'mod formali għal-livell li jmiss.

Għalkemm is-suġġerimenti msemmija hawn fuq jistgħu jgħinu lill-edukaturi jindirizzaw l-isfidi marbuta ma' tagħlim divrenzjali, wieħed ta' min japprezza li mhux faċli jiġi implimentat tagħlim divrenzjali fi klassi eteroġenja, speċjalment jekk l-edukaturi ma jingħatawx is-sapport jew ma jkunux jafu x'qed jiddiverenzjaw – il-kurrikulu jew il-metodi ta' tagħlim li jintużaw. Għaldaqstant huwa importanti li jkun hemm gwida ċara u sapport fuq it-tagħlim divrenzjali filwaqt li jkunu jistgħu jissodisfaw il-bżonnijiet tal-istudenti kollha billi jikkonsidraw x'qed jgħallmu u lil min qed jgħallmu. Għandu jkun hemm ukoll ħin biżżejjed sabiex l-għalliema jassessjaw il-bżonnijiet, l-interessi u l-ħerqa tal-istudenti tagħhom, u biex jippjanaw u jiddisinjaw attivitajiet addattati għall-istudenti kollha. Dan it-tħassib għandu jiġi indirizzat permezz ta' żvilupp professjonali u effettiv li jinkoraġġixxi lill-għalliema japplikaw il-ħiliet tagħhom sabiex jipprovdu gwida matul proċess li fih hemm divrenzja fl-approċċ għat-tagħlim.

E. IT-TAGĦLIM TA' LIVELL WIEĦED FUQ SENTEJN

Fi ħdan l-LOF, il-Livelli 7 u 8 għandhom livell ta' sfida addizzjonali fl-ippjanar u d-disinn tal-kurrikulu minħabba li ż-żewġ livelli jiġu mgħallma f'sentejn differenti. Pereżempju, l-SLOs ta' Livell 8 jifirxu fuq id-9 u l-10 sena. Dan ifisser li l-edukaturi għandhom jikkonsidraw kif jistgħu jistrutturaw il-programmi ta' tagħlim meħtieġa sabiex jintlaħqu l-SLOs li jippermettu tagħlim b'mod li jagħmel sens u koerenti fuq sentejn li jsarrfu f'opportunitajiet ta' progress fil-livell. Madankollu, din il-viżjoni wiesgħa biex jintlaħaq l-istandard tal-livell jgħin ukoll biex jiġu affrontati l-isfidi diskussi fil-kapitlu preċedenti.

Meta wieħed jara l-kontenut trattat mill-SLOs f'dan il-livell, l-edukaturi jistgħu jidentifikaw l-SLOs li huma kkonsidrati bħala prerekwiżiti għal oħrajn fl-istess livell u b'hekk jistrutturaw il-kurrikulu skont dawn. Xi Aspetti tas-Suġġett jistgħu jiġu mgħallma b'mod faċli qabel oħrajn, jew l-edukaturi jistgħu jiddeċiedu li jiddisinjaw u jimplimentaw kurrikulu li għandu aktar sens ta' progress mibni fuq spiral. L-edukaturi jistgħu jħossu wkoll li hemm modi differenti kif jistgħu jaħdmu bl-Aspetti tas-Suġġett, jiġbruhom flimkien u jindirizzaw l-SLOs billi joħolqu oqsma ġodda tas-suġġett li jinkorporaw l-Aspetti tas-Suġġett.

Id-deċiżjoni tal-aħjar approċċ lejn l-Aspetti tas-Suġġett u l-SLOs fi ħdan l-Aspetti tas-Suġġett hija essenzjalment waħda lokali. Huwa f'idejn l-għalliema li jużaw il-ġudizzju professjonali tagħhom dwar kif l-aħjar isir dan abbażi tal-bżonnijiet tal-istudenti tagħhom, il-mod li jippreferu huma ta' kif jistrutturaw il-kurrikulu u t-tipi ta' riżorsi li fi ħsiebhom jaħdmu bihom.

Hemm minn tal-anqas tliet approċċi potenzjali li l-edukaturi jistgħu jikkonsidraw:

- L-iżvilupp ta' perijodu għal xogħol minn qabel jew il-preparazzjoni tal-istil tat-tagħlim qabel jipproċedu fuq il-kurrikulu li hu marbut direttament mal-SLOs.
- L-iżvilupp ta' approċċ ta' żvilupp fl-SLOs eżistenti fejn jiġu indirizzati Aspetti tas-Suġġett xierqa marbuta mal-SLOs qabel oħrajn magħhom li jagħtu sapport lit-tagħlim tal-SLOs li għandhom jiġu mgħallma fit-tieni sena.
- L-iżvilupp ta' approċċ ta' programm ta' tagħlim u tal-kurrikulu li juri taħlita taż-żewġ approċċi msemmija hawn fuq.

Jeżistu wkoll approċċi aktar ambizzjużi fejn l-Aspetti tas-Suġġett u l-SLOs jiddaħħlu f'approċċ iddisinjat lokalment li jissodisfa aħjar il-ħiliet u l-interessi tal-istaff u tal-istudenti. L-edukaturi huma liberi li jiddeċiedu jekk ikun hemm mod aktar integrat biex jgħallmu s-suġġett. L-LOF jippermettu lill-edukaturi jkejlu l-kontroll u l-innovazzjoni tal-benefiċċju tal-istudenti tagħhom. Hu x'inhu l-metodu magħżul, l-ippjanar tal-kurrikulu, l-għażla tar-riżorsi u l-għażla tal-istrateġiji tat-tagħlim huma kollha importanti.

L-Assessjar

A. METODOLOĠIJI LI JASSIGURAW ASSESSJAR XIERAQ

Il-lingwa u l-letteratura Ingliża għandha tiġi assessjata permezz ta' taħlita ta' modi ta' assessjar summattivi u formattivi (Marshall, 2011). L-iżgurar li l-assessjar tat-tagħlim jiġi kkomplimentat mal-assessjar għat-tagħlim huwa kruċjali ladarba dan tal-aħħar "jipprovdi informazzjoni li trid tintuża bħala rispons mill-għalliema, u mill-istudenti tagħhom fl-assessjar tagħhom infushom u ta' xulxin, biex jimmodifikaw l-attivitajiet tat-tagħlim li fihom huma involuti" (Black et al., 2003:2). It-tagħlim tal-istudent jissaħħaħ aktar b'assessjar bħala tagħlim, fejn l-assessur ewlieni huwa l-istudent li jinvolvi ruħu jew ruħha f'awtomonitoraġġ, awtommarkar u aġġustament b'referenza għall-miri personali u standards esterni (Earl, 2003). Għandu jiġi mfittex bilanċ tat-tliet approċċi lejn l-assessjar.

Iż-żewġ attivitajiet li jsiru fil-klassi u f'kundizzjonijiet ta' eżami għandhom iservu bħala opportunitajiet għall-istudenti biex juru li laħqu kisbiet mit-tagħlim speċifiċi relatati mal-aspetti għal kull komponent. Pereżempju, f'dak li għandu x'jaqsam mat-taħdit u mas-smigħ, l-involviment f'dibattitu jista' jintuża għal assessjar kontinwu, filwaqt illi l-għoti ta' preżentazzjoni u s-sintetizzar tal-kontenut ta' test mismugħ jistgħu jintużaw għal skopijiet summattivi. Li jesprimu l-opinjonijiet tagħhom dwar xi test jista' jkun mod ta' assessjar tal-ħiliet tal-qari tal-istudenti b'mod kostanti, filwaqt li ssaqsihom biex jisiltu t-tifsiriet issuġġeriti fit-test u jagħmlu sinteżi tagħhom tista' tidher f'assessjar summattiv. It-turija tal-abbiltà li jeditjaw u jirrevedu l-kitba tagħhom tista' tintuża biex jiġu assessjati l-ħiliet tal-kitba tal-istudenti b'mod formattiv, filwaqt li tistenna li jiktbu test itwal organizzat f'serje ta' paragrafi mibnija tajjeb tista' tkun forma ta' assessjar summattiv. Is-sensibbiltà għall-lingwa u l-produzzjoni jistgħu jiġu assessjati kontinwament permezz ta' attivitajiet iffukati fuq l-erba' ħiliet, filwaqt li għal skopijiet ta' assessjar summattiv l-istudenti jistgħu jiġu mitluba juru l-abbiltà li jużaw il-forom xierqa tal-verbi f'kompitu fejn irid jimtela l-vojt ibbażat fuq il-prinċipju tal-grammatika f'kuntest. L-involviment tal-istudenti ma' firxa wiesgħa ta' testi letterarji jista' jiġi assessjat kontinwament permezz ta' portafoll tal-letteratura li jinkludi serje ta' risponsi personali, kritiċi u kreattivi li jistgħu jkunu miktuba jew multimodali. L-abbiltà tal-istudenti li jinvolvu ruħhom b'mod kritiku ma' test letterarju li ma jidhirx u li jiktbu ftit jew wisq fit-tul dwar testi stabbiliti jistgħu jkunu forom ta' assessjar summattiv tal-għarfien u tal-ħiliet tagħhom.

Filwaqt li l-lingwa u l-letteratura għandhom jiġu assessjati, fl-iskejjel, bħala suġġett wieħed fil-Livelli 5-8 (Snin 3-10), fil-kuntest ta' eżamijiet importanti ħafna fi tmiem l-iskola sekondarja (Sena 11), nirrakkomandaw li l-istudenti jingħataw l-opportunità li jagħmlu żewġ eżamijiet, il-Lingwa u l-Letteratura tal-Ingliż, u jagħżlu l-Livell taċ-Ċertifikazzjoni (1, 2 jew 3) tal-eżamijiet li se jagħmlu għal kull wieħed miż-żewġ suġġetti. Dan jippermetti lill-istudenti li jġibu ċ-ċertifikazzjoni li jirrifletti dak li jistgħu jagħmlu kemm fil-lingwa u kemm fil-letteratura, anke jekk ikunu laħqu livelli differenti ta' abbiltà f'dawn l-oqsma differenti.

L-assessjar kontinwu għal-lingwa u l-letteratura li jintuża biex jiġi determinat jekk l-istudenti humiex jilħqu ċ-ċertifikazzjoni fi kwalunkwe livell għandu jinġabar fi ħdan il-kuntest pedagoġiku tal-lingwa u l-letteratura li qed jiġu mgħallma trasversalment fil-klassi, jiġifieri, fil-kuntest ta' sitwazzjoni fil-klassi fejn kemm il-letteratura u kemm il-lingwa għandhom rwol ċentrali fl-esperjenza tal-istudenti kull ġimgħa. L-assessjar kontinwu għandu jkun ibbażat fuq l-istess kriterji għal kulħadd (irrispettivament minn jekk l-istudenti hux se jagħżlu livell 1, 2 jew 3 fi tmiem l-iskola sekondarja). L-assessjar kontinwu għandu jiġi moderat b'mod rigoruż u estern sabiex jiġi żgurat li jkun oġġettiv u affidabbli kemm jista' jkun. B'hekk tkun qed tiġi evitata l-possibbiltà li jidher li mhux qed jiffunzjona sew li, min-naħa l-oħra, jista' jwassal għall-użu esklussiv tal-assessjar summattiv, li jkun ta' ħsara għall-istudenti.

L-Assessjar

L-assessjar huwa parti integrali mill-proċess tat-tagħlim, fejn jipprovdi lill-istudenti u lill-ġenituri tagħhom *b'feedback* kontinwu, fil-ħin u kwalitattiv fuq il-progress tat-tfal, filwaqt li jwassal informazzjoni fuq il-prattika tal-għalliema u jipprovdi lill-iskejjel u lill-kulleġġi b'informazzjoni fuq l-ippjanar tal-kurrikulu u t-tagħlim.

L-assessjar *għat*-tagħlim (assessjar għal skopijiet formattivi) huwa proċess li jsir fl-istess ħin tat-tagħlim. L-istudenti u l-għalliema tagħhom jużaw ir-riżultati biex isiru jafu x'jafu l-istudenti u jistgħu jagħmlu dan b'rabta mat-tagħlim.

L-assessjar *tat*-tagħlim (assessjar għal skopijiet summattivi) isir mat-tmiem ta' kull unità, f'nofs is-sena jew fl-aħħar tas-sena.

L-assessjar *bħala* tagħlim (assessjar kontinwu) huwa l-użu ta' assessjar kontinwu tal-istudenti nfushom minnhom stess bil-għan li jsir monitoraġġ tat-tagħlim tagħhom stess.

F'suġġetti li jiġu mgħallma bħala moduli, l-assessjar tat-tagħlim isir mat-tmiem tal-modulu. L-informazzjoni u l-ġudizzji fuq it-tagħlim jinġabru flimkien bħala sommarju għal skop ta' rappurtaġġ għall-għalliema u għal skambju ta' informazzjoni ma' għalliema oħra fi klassijiet jew skejjel oħra. Jekk l-istudenti jkunu jafu eżatt x'inhu mistenni minnhom (l-iskopijiet tat-tagħlim) u l-kriterji ta' suċċess li ser jidentifikaw it-tagħlim tagħhom, huma jiżviluppaw ħiliet ta' evalwazzjoni personali li ser jgħinuhom isiru studenti li kapaċi jitgħallmu weħidhom.

Il-proċessi ta' assessjar fil-klassi li huma ddisinjati b'mod tajjeb u xieraq jistgħu:

- jagħtu sapport lill-istudenti sabiex permezz tal-assessjar tagħhom infushom ikunu kapaċi jkejlu t-tagħlim tagħhom, filwaqt li jidentifikaw il-ħiliet, il-bżonnijiet tat-tagħlim u xi jmiss li jitgħallmu;
- iħeġġu lill-istudenti jgħinu lil xulxin fit-tagħlim tagħhom permezz ta' assessjar li jsir minnhom stess;
- jgħinu lill-għalliema jifhmu aħjar kif l-istudenti jitgħallmu aħjar, jużaw l-evidenza biex jimmonitorjaw il-progress tal-istudenti, jirriflettu fuq il-prattika tagħhom filwaqt li jaddattaw jew iqabblu t-tagħlim tagħhom skont il-bżonnijiet tal-istudenti;
- jgħinu lill-għalliema jippjanaw fuq it-tagħlim ta' individwi u gruppi sabiex jassiguraw li t-tfal kollha jingħataw l-attenzjoni xierqa;
- jagħtu sapport lill-ġenituri sabiex dawn jaqsmu l-esperjenzi ta' tagħlim tat-tfal tagħhom, jinterpretaw l-informazzjoni tal-assessjar, u jsegwu l-iżvilupp edukattiv tat-tfal tagħhom;
- jippromwovu r-rappurtaġġ fuq il-progress individwali u l-ħiliet miksuba b'mod li jiżdiedu waħda mal-oħra.

Il-kulleġġi u l-iskejjel huma mitluba jiżviluppaw politika ta' assessjar. Din il-politika għandha tindirizza l-kwantità u l-kwalità tal-prattiki tal-assessjar kif ukoll ir-rappurtaġġ lill-ġenituri u msieħba oħra interessati.

Addattat minn *Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd*, Ministeru tal-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:41-42) u *Assessments as Learning*, Lam (2015:1)

L-istudenti u persuni oħra involuti fit-tagħlim, jeħtieġu *feedback* fil-ħin u bl-eżatt fuq dak li tgħallmu kif ukoll kemm tgħallmu u kemm tgħallmuh b'mod tajjeb. Dan jgħin fl-identifikazzjoni ta' xi jmisshom jagħmlu u min jista' jgħinhom biex iżidu mal-għarfien, il-fehim u l-ħiliet tagħhom. Il-progress tal-istudenti għandu jiġi assessjat permezz ta' modi u fi żminijiet xierqa għall-bżonnijiet tat-tagħlim tagħhom. Il-ġudizzji li jsiru fuq dan it-tagħlim għandhom ikunu msejsa fuq evidenza minn firxa wiesgħa ta' sorsi, kemm fl-iskola kif ukoll barra mill-iskola u b'referenza għall-progress tal-istudenti fuq perijodu ta' żmien u f'firxa ta' attivitajiet.

Permezz ta' ppjanar ta' opportunitajiet ta' assessjar kontinwu u testijiet perjodiċi, b'mod speċjali fejn l-istudenti jużaw il-ħiliet tagħhom b'mod integrat, l-edukaturi ser ikunu qed jippermettu lill-istudenti juru, fuq perijodu ta' żmien, *kemm u kemm* tajjeb ikunu tgħallmu.

Bilanċ bejn opportunitajiet ta' assessjar kontinwu u perjodiku jitlob li l-istudenti juru qafas ta' tagħlim mibni fuq perijodu ta' żmien filwaqt li japplikaw l-għarfien u l-ħiliet f'kuntesti differenti. It-taħlit ta' firxa ta' opportunitajiet ta' assessjar formattiv immexxi mill-istudenti jippermettu lill-istudenti nfushom ikejlu l-progress tagħhom meta mqabbel ma' SLOs partikolari jew grupp ta' SLOs.

L-għalliema għandhom ifittxu li jiġbru firxa ta' bċejjeċ ta' kwalità bħala evidenza biex juru l-progress fit-tagħlim kemm minn opportunitajiet ta' assessjar formattiv kontinwu u kemm minn assessjar perjodiku, summattiv. L-ammont u l-firxa ta' evidenza għandhom ikunu suffiċjenti biex jinbena profil tal-kisbiet tal-istudent jew studenta iżda proporzjonati u maniġġabbli wkoll. L-istudenti għandhom ikunu involuti fl-għażla tal-evidenza. L-evidenza għandha turi li l-istudenti fehmu korp sinifikanti ta' għarfien, irrispondew tajjeb u b'mod konsistenti għal esperjenzi ta' tagħlim impenjattivi u kienu kapaċi japplikaw dak illi tgħallmu f'kuntesti ġodda u mhux familjari.

It-tagħlim u l-assessjar għandu jkun imfassal b'modi li jirriflettu kif studenti differenti jagħmlu progress sabiex jiġu motivati u mħeġġa fit-tagħlim tagħhom. Bħala appoġġ għal dan kollu, l-istudenti kollha għandhom ikunu involuti fl-ippjanar u fir-riflessjoni fuq it-tagħlim illi jirċievu, permezz ta' assessjar formattiv, awtoevalwazzjoni ta' sħabhom u ppjanar tat-tagħlim personali. L-istudenti b'hekk jingħataw iċ-ċans li jkollhom rwol attiv fl-awtoassessjar li jħeġġiġhom ifittxu għanijiet personali għat-tagħlim tal-Ingliż. Dan it-tip ta' assessjar jista' jkun ippjanat f'punti partikulari, bħat-tmiem ta' unità tematika, fejn l-istudenti jistgħu jiġġudikaw u jirrevedu l-andament tagħhom permezz ta' grid li turi l-kisbiet tat-tagħlim maħsuba vis-à-vis il-livell li fihom intlaħqu.

L-għalliema għandhom jiżguraw li l-idea tagħhom ta' xi jkun laħaq l-istudent tkun imwieżna minn evidenza b'saħħitha. L-evalwazzjoni tagħhom ta' din l-evidenza trid tkun konsistenti mal-evalwazzjonijiet tal-kollegi fid-dipartiment jew ċentru tagħhom. Iċ-ċentri għandhom jippjanaw flimkien u jużaw il-ġudizzju professjonali tagħhom biex jaslu għal fehim kondiviż ta' dak li jfisser li tilħaq livell f'ħiliet differenti. Gwida nazzjonali emerġenti għandha tappoġġja dan il-proċess. Il-moderazzjoni hija partikolarment importanti f'ħinijiet ta' tranżizzjoni minn livell wieħed għall-ieħor u fi tranżizzjonijiet bejn il-primarja u s-sekondarja.

It-twassil tat-tagħlim assoċjat mas-CCTs u l-assessjar assoċjat huma r-responsabbiltà tal-għalliema kollha.

It-titjib tal-kwalità tat-tagħlim jimplika wkoll il-promozzjoni ta' kultura li tassigura t-trasparenza fil-kwalità tar-riżultati tal-assessjar filwaqt li jinħolqu approċċi, strutturi u rwoli kemm interni kif ukoll esterni f'sistemi ta' evalwazzjoni mill-iskejjel.

> *Il-garanzija tal-kwalità fl-edukazzjoni tista' tinftiehem bħala policies, proċeduri,* u prattiki *li huma ddisinjati sabiex tinkiseb, tinżamm jew tissaħħaħ il-kwalità f'setturi speċifiċi, u li jiddependu fuq il-proċess ta' evalwazzjoni … [jiġifieri] proċess ġenerali ta' analiżi sistematika u kritika ta' suġġett definit li jinkludi l-ġabra tad-dejta relevanti li twassal għal ġudizzji u/jew rakkomandazzjonijiet għal titjib. L-evalwazzjoni tista' tiffoka fuq numru ta' suġġetti: l-iskejjel, il-kapijiet tal-iskejjel, l-għalliema u staff edukattiv ieħor, l-awtoritajiet lokali, jew l-andament tas-sistema edukattiva sħiħa.*
>
> *Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe,* European Commission (2015a:13)

L-iskejjel jeħtieġu jibdew jiżviluppaw proċeduri ġodda ta' garanzija tal-kwalità, filwaqt li jsaħħu dawk eżistenti, sabiex jgħinu fl-introduzzjoni tal-LOF u jassiguraw li l-implimentazzjoni tagħhom fil-klassijiet tkun waħda ta' suċċess. Dan jeħtieġ jagħmel parti mill-implimentazzjoni sħiħa tal-iskola u l-istrateġija ta' kwalità li tista' tinkludi opportunitajiet ta':

- Timijiet ta' Maniġment Superjuri li jieħdu interess attiv fis-CPD tal-għalliema, jimmonitorjaw il-livelli ta' kunfidenza tal-għalliema u l-progress tal-istudenti, eż. it-tqassim tax-xogħol tal-istudenti u t-tmexxija ta' evalwazzjonijiet tal-iskejjel infushom.
- Kapijiet tal-Iskejjel li joħolqu ħin flimkien għall-preparazzjoni u l-ippjanar sabiex jiffaċilitaw xogħol kollaborattiv.
- Il-qsim ta' standards u l-istennija permezz tal-wiri tax-xogħol tal-istudenti skont il-livelli biex jidher il-progress, pereżempju, xogħol esebit fuq 'ħajt tat-tagħlim'.
- L-istaff jinvolvi lit-tfal u liż-żgħażagħ f'diskussjonijiet fuq il-progress u l-issettjar ta' għanijiet bħala parti mill-ippjanar sabiex jintlaħqu l-bżonnijiet tagħhom tat-tagħlim.
- L-iżvilupp ta' approċċi għall-iskola kollha għat-tagħlim u l-assessjar tas-CCTs.
- Strateġiji ċari ta' rappurtaġġ għall-*feedback* fuq il-progress fi ħdan l-iskola u barra mill-iskola, eż. il-ġenituri u l-kustodji tat-tfal.

Fid-Dipartimenti tal-Ingliż (barra mill-attivitajiet elenkati hawn fuq), l-għalliema jridu jkunu involuti:

- f'laqgħat dipartimentali regolari biex jiġi ppjanat it-tagħlim, it-tagħlim u l-assessjar b'mod koerenti, mal-kollegi biex jaqsmu strateġiji effettivi li huma jaraw bħala titjib tat-tagħlim u tal-ksib tal-istudenti.
- fi ppjanar kollaborattiv ma' għalliema oħrajn, reviżjoni ma' għalliema oħra u diskussjoni dwar l-istandards u l-aspettattivi meta jiġu mgħallma studenti fl-istess livell.
- f'testijiet bi mmarkar trasversali fi tmiem is-suġġett, assessjar perjodiku u assessjar intern ieħor billi jiġi kkoreġut xogħol ta' studenti minn klassijiet u gruppi oħra, l-għalliema jistgħu jinvolvu ruħhom fi djalogu professjonali dwar in-natura tal-assessjar, l-iskop tiegħu u r-riżultati tal-istudenti.
- fid-disinn tal-materjali għall-assessjar, fi skemi ta' mmarkar u strateġiji ta' rappurataġġ f'kollaborazzjoni ma' għalliema oħrajn fi ħdan id-dipartiment jew mal-persunal xieraq fi skejjel ġirien.
- fl-adottar ta' strateġiji biex jiġi evitat li l-kisbiet ikunu ġġudikati minn qabel, pereżempju jiġi kkoreġut ix-xogħol mingħajr ma jkun magħruf l-istudent.
- fi djalogu professjonali madwar ix-xogħol ta' student li jkun ġie kkoreġut minn qabel biex jgħin l-ilħuq ta' idea maqbula dwar il-kwalità u l-istandards.
- f'Komunitajiet ta' Prattika biex jaqsmu u/jew isaħħu l-prattika professjonali tagħhom, waqt li jiffukaw fuq is-suffiċjenza fl-assessjar, il-konsistenza fl-interpretar tal-SLOs, ir-rappuratr tal-progress lill-istudenti, lill-ġenituri u lill-kustodji tat-tfal u għalliema oħrajn.

Id-Direttorat għall-Kwalità u l-Istandards fl-Edukazzjoni (DQSE) ser jassigura li:

- l-Uffiċjali Edukattivi ser iżuru l-iskejjel biex jivvalidaw kull evidenza ta' evalwazzjoni li ssir mill-iskejjel stess filwaqt li jieħdu kampjun tal-konsistenza tat-tagħlim u l-assessjar;
- membri tal-istaff jiġbru flimkien u janalizzaw firxa ta' dejta lokali u nazzjonali sabiex tintuża bħala l-bażi ta' diskussjonijiet mal-Kapijiet tal-Iskejjel, il-Viċi Kapijiet u l-Kapijiet tal-Fakultà/il-Prinċipali sabiex jippjanaw għat-titjib fil-kisbiet tal-istudenti;
- fejn tiġi identifikata prattika tajba, l-Uffiċjali Edukattivi, it-Timijiet tal-Maniġment tal-Iskejjel u membri oħra jorganizzaw attivitajiet li jittrattaw prattiki tajbin għall-membri tal-istaff fl-iskejjel li jaqgħu taħt l-awtorità tagħhom sabiex tixtered l-idea ta' prattika tajba.

Għaldaqstant kull *feedback* li jasal mill-iskejjel, inkluż dak li jirriżulta mill-assessjar, għandu jirrifletti l-għanijiet aktar wesgħin tal-edukazzjoni. Barra minn hekk, il-konklużjonijiet fuq il-Garanzija tal-Kwalità mhux ser iħallu impatt awtomatiku fuq l-effiċjenza tal-iskejjel. L-iskejjel jeħtieġu aktar minn informazzjoni fuq l-effiċjenza tagħhom – jeħtieġu wkoll gwida fuq kif jitjiebu u sapport, filwaqt li jaħdmu għal dan it-titjib. L-għan aħħari tal-proċeduri għall-garanzija tal-kwalità għandhom ikunu li joffru lill-iskejjel l-istrateġiji ta' evalwazzjoni xierqa, koerenti u komprensivi li jħallu impatt pożittiv fuq it-tim tat-tmexxija tal-iskola u fuq il-kwalità tat-tagħlim.

B. METODOLOĠIJI TA' ASSESSJAR INKLUSSIV

Sabiex klassijiet mimlija ħajja u differenti jirnexxu, filwaqt li juru potenzjal ta' tagħlim, l-edukaturi għandhom jassiguraw li l-assessjar fil-klassi jkun ġust u inklussiv, li jippermetti lill-istudenti kollha juru xi jkunu kisbu u kif qed jipprogredixxu. L-edukaturi għandhom jassiguraw li l-assessjar jilħaq il-bżonnijiet tal-istudenti kollha billi jipprovdu lill-istudenti kollha bis-sapport xieraq, jużaw firxa ta' metodi ta' assessjar u għażliet u, permezz ta' dawn, joffru l-aqwa ċans ta' suċċess lill-istudenti kollha. Dan ifisser li għandhom jużaw informazzjoni fuq l-effiċjenza u l-assessjar minn varjetà ta' sorsi sabiex isir monitoraġġ tal-progress u jsiru jafu x'għandu jsir fil-vjaġġ tat-tagħlim.

L-edukaturi għandhom ikunu konxji, filwaqt li jaħdmu skont l-oqfsa leġislattivi relevanti, li jagħtu sapport lil dawk l-istudenti li jesperjenzaw limitazzjonijiet fit-tagħlim. Il-limitazzjonijiet jistgħu jkunu riżultat ta' ċirkostanzi familjari, diżabiltà jew bżonnijiet ta' saħħa u fatturi soċjali jew emozzjonali. Fejn ikun hemm dawn il-limitazzjonijiet, l-istudenti għandhom jingħataw sapport addizzjonali sa mill-istadju l-aktar bikri possibbli – mill-iskola, mill-awtoritajiet edukattivi u/jew mill-Istat. L-istrateġiji tal-assessjar ikunu effettivi meta l-edukaturi jużaw firxa ta' approċċi ta' assessjar flessibbli biex jiġu identifikati l-ħiliet, it-tagħlim u s-sapport meħtieġ għal dawk l-istudenti vulnerabbli, mhux interessati, u li huma diffiċli biex jirrilataw magħhom fil-klassijiet tagħhom.

Is-sapport lil studenti vulnerabbli

Li jingħata sapport lil studenti vulnerabbli jista' jfisser li jintużaw mezzi ta' ppjanar bħal proġetti ta' tagħlim personali jew proġetti ta' sapport ikkoordinati minn numru ta' aġenziji. L-edukaturi għandhom ipoġġu lill-istudenti bħala ċ-ċentru sabiex jassiguraw li l-istudenti kollha bi bżonnijiet addizzjonali jew differenti jistgħu jiksbu riżultati edukattivi pożittivi u sostenibbli.

L-għalliema fil-klassi joħolqu u huma responsabbli għall-ambjent tat-tagħlim fejn l-istudenti se jitgħallmu l-Ingliż. Dan ifisser li jqisu attivament is-sett differenti ta' bżonnijiet għat-tagħlim li se jħabbtu wiċċhom magħhom. Pereżempju, joħolqu ambjent fejn l-istudent diżlessiku kapaċi jitgħallem b'mod effettiv ifisser li qed jifhmu r-relazzjoni bejn il-profonditajiet tal-ortografija tal-lingwa Ingliża (jiġifieri l-kumplessitajiet u l-propensitajiet tagħha għat-tkissir tar-regoli tal-lingwa tagħha stess) u kif dan jista' jirriżulta fi sfidi f'ċerti aspetti tal-kisbiet ta' student diżlessiku. L-għalliema jridu jqisu jekk ir-repertorju tal-approċċi tat-tagħlim illi jużaw se jwasslu l-għanijiet u l-iskopijiet tal-LOF sabiex ikunu aċċessibbli għall-istudenti kollha.

Filwaqt li l-iskejjel għandhom jikkonsidraw liema approċċi ser ikunu l-aktar effettivi fl-għajnuna biex jiġu eliminati l-limitazzjonijiet għat-tagħlim li huma riżultat ta' ċirkostanzi soċjali u emozzjonali inkluż, pereżempju, imġiba diffiċli, l-edukaturi għandhom jikkonsidraw kif dawn il-*policies* li jaffettwaw lill-iskola kollha ser jiġu attwati b'mod prattiku fil-klassi.

L-ippjanar tal-assessjar u l-approċċi li ser jintużaw (kif ukoll l-istrumenti u l-metodi użati) għandhom jassiguraw li l-istudenti kollha jkollhom opportunità ndaqs li juru xi jkunu tgħallmu u x'kapaċi jagħmlu. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw ukoll 'x'aġġustament raġonevoli' għandu jkun hemm għall-approċċi tal-assessjar ta' studenti b'diżabbiltà fl-assessjar tal-abbiltà. Dan jista' jinkludi l-użu proprju ta' teknoloġiji ta' assistenza. Ladarba l-prattika ta' assessjar tajjeb hija l-fattur ewlieni fit-tagħlim, l-approċċi li jintużaw sabiex jassessjaw il-progress tal-istudenti fuq bażi individwali għandhom ikunu kemm jista' jkun konsistenti ma' dawk li jintużaw fit-tagħlim innifsu.

Il-prinċipju ta' sekwenza ta' kisbiet għandu jkun tali li jippermetti lill-istudenti jagħżlu l-aħjar triq li tippermettilhom li jilħqu l-massimu tal-potenzjal tagħhom – irrispettivament jekk humiex studenti tajbin ħafna, għandhomx ħiliet medji, bażiċi u/jew diżabbiltà. F'dan ir-rigward, l-NCF fittex li jistabbilixxi qafas li jassigura li, fejn hu possibbli, l-ebda student ma jispiċċa vittma ta' sistema edukattiva li mhijiex kapaċi tidentifika dawk l-istudenti li jeħtieġu inkoraġġiment u gwida. Importanti wkoll li l-NCF jippermetti l-introduzzjoni ta' toroq differenti li verament jippermettu lill-istudenti jiżviluppaw l-abbiltajiet tagħhom bl-aħjar mod possibbli għalihom.

Addattat minn *Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd*, Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol (2012:5)

Ċ. MODI TA' ASSESSJAR TA' MIN JOQGĦOD FUQHOM U VALIDI

L-assessjar ser jinvolvi l-ippjanar ta' interazzjonijiet għolja mal-istudenti u ser ikun ibbażat fuq mistoqsijiet ta' ħsieb u li jidħlu fil-fond meħuda mill-SLOs u ddisinjat li jassigura kemm il-kisbiet mit-tagħlim ikunu ntlaħqu. L-istudenti jkollhom idea ċara fuq it-tip u l-kwalità tax-xogħol mistenni sabiex jilħqu b'suċċess l-SLOs. Il-metodi ta' assessjar li jintużaw għandhom jirriflettu n-natura ta' x'qed jiġi assessjat.

Fil-perijodi ta' bejn l-assessjar formali, l-istudenti individwali għandhom ikunu mħeġġa biex jitolbu u għalhekk jingħataw *feedback* ta' spiss fuq il-kwalità ta' xogħlhom li huma jistgħu jifhmu, jirriflettu u jistaqsu mistoqsijiet fuqu. L-edukaturi għandhom ifittxu li jħeġġu lill-istudenti jieħdu sehem b'mod attiv f'diskussjonijiet dwar ix-xogħol u l-progress tagħhom, filwaqt li jissuġġerixxu x'jistgħu jagħmlu biex itejbu r-riżultat tagħhom.

L-edukaturi għandhom jagħtu s-setgħa lill-istudenti jiżviluppaw il-ħiliet biex jevalwaw ix-xogħol tagħhom u ta' sħabhom skont l-SLOs, filwaqt li jħeġġuhom jiżviluppaw apprezzament tal-bżonnijiet tagħhom tat-tagħlim, kemm qed jipprogredixxu sabiex jilħqu l-istandard elenkat fl-SLOs, u t-tipi ta' azzjonijiet li jeħtieġ li jieħdu sabiex itejbu l-progress tagħhom.

L-SLOs inkitbu b'mod li jiġi żgurat li l-aspettazzjoni tat-tagħlim tkun ċara. Jagħmluha wkoll ta' ankra għal kwalunkwe u kull attività ta' assessjar relatata billi jiddefinixxu t-tagħlim li jinsab fl-ambitu għall-attività tal-assessjar u, bl-eliminazzjoni, jagħmluha ċara dwar dak illi mhuwiex fl-ambitu. Dan jagħmel il-proċess tal-assessjar u l-aspettattivi tal-assessjar iktar trasparenti għall-istudent. Xi kultant l-SLOs jinvolvu saff addizzjonali ta' dettall li jitwassal bl-użu ta' eżempji li juru n-natura tal-isfida fi ħdan l-SLO jew permezz ta' dikjarazzjoni ċara dwar dak li jrid jiġi inkluż bħala minimu fl-indirizzar tat-tagħlim assoċjat mal-SLO.

Fejn hemm l-eżempju, dan ikun imfassal biex jagħti indikazzjoni tal-livell ta' diffikultà jew sfida mistennija li jintlaħqu fl-SLO. L-eżempju jżid saff ieħor ta' dettall u ċarezza sabiex l-għalliem jew għalliema jkunu jafu l-istandard li l-istudent għandu jfittex li jilħaq.

L-eżempji li ġejjin huma meħudin mill-SLOs tal-Ingliż:

- Kapaċi nifhem u nuża lingwa li tesprimi sitwazzjonijiet u possibilitajiet ipotetiċi, eż. modali u kondizzjonali.
- Kapaċi nuża l-affissi, eż. *-ful*, *-ness* **sabiex nibdel il-klassi grammatikali,** eż. *help- helpful*; *kind- kindness*.

Fiż-żewġ eżempji t'hawn fuq kull SLO għandha dettall addizzjonali dwar it-tip u l-livell ta' vokabularju meħtieġ. Il-mistoqsija immedjata li tqum se tkun dwar is-suffiċjenza. Kemm hu biżżejjed? Kemm-il darba jridu jagħmlu dan l-istudenti?

Dak li għandu jistabbilixxi l-assessjar huwa jekk l-istudenti laħqux l-istandard tal-SLO. L-istudenti kapaċi jagħmlu dak li qed isemmi l-SLO? Kapaċi juru l-abbiltà li tissemma' fl-SLO u kapaċi jagħmluha fuq bażi ta' rutina, b'kunfidenza u b'kumdità? Hawnhekk il-ġudizzju professjonali tal-edukaturi u l-fehim professjonali ta' x'jagħmel is-suċċess huwa xi ħaġa importanti.

L-istandard tal-assessjar mhux bilfors dak li jissemma fl-SLO. L-istandard huwa l-interpretazzjoni applikata b'mod konsistenti u bi qbil ta' xi tfisser li l-istudenti jilħqu kisbiet aċċettabbli b'rabta mal-SLO. Sabiex jintlaħaq dan il-ġudizzju, l-edukaturi jeħtieġu li jaħdmu bejniethom sabiex jaqblu fuq xi jfissru li jinkisbu l-ħiliet f'kull livell (eż. Livell 8), fil-livell tal-Aspett tas-Suġġett fi ħdan livell partikolari, u l-livell tal-SLO kemm-il darba dan ma jidhirx immedjatament u jista' jkun hemm każ ta' ambigwità jew interpretazzjoni.

L-assessjar fi ħdan l-LOFs jeħtieġ li jkun suġġett għal proċeduri ta' garanzija tal-kwalità robusti li huma ddisinjati biex iżidu l-kunfidenza fil-ġudizzji tal-assessjar fost l-għalliema filwaqt li jassiguraw lill-ġenituri, kustodji u persuni/gruppi oħra interessati li l-istudenti kollha ser jirċievu rikonoxximent xieraq għall-ħiliet miksuba konformi mal-istandards nazzjonali miftehmin u li l-istudenti qed jagħmlu l-progress xieraq b'rabta ma' dak li hu mistenni minnhom.

Fejn l-assessjar għandu rwol importanti ħafna għall-kwalifiki u ċ-ċertifikazzjoni esterna, jeħtieġ li jkun hemm protezzjoni partikolari sabiex ikun hemm garanzija ta' ġustizzja fost iż-żgħażagħ kollha, u l-ġenituri u l-kustodji, l-MCAST, l-Università ta' Malta u min iħaddem jingħataw iċ-ċertezza li s-sistema hija waħda b'saħħitha. F'dan il-każ il-MATSEC għandu jipprovdi pjanijiet ċari ta' assessjar għal Livelli 9 u 10 billi joħroġ bilanċ dettaljat bejn proċeduri ta' assessjar estern u intern kif ukoll garanzija tal-kwalità.

Hekk kif l-istudenti jilħqu punti ta' tranżizzjoni (pereżempju, minn Livell għal ieħor) huwa importanti li jkun hemm assessjar rigoruż u b'saħħtu u marbut mal-proċeduri ta' garanzija ta' kwalità li hemm fis-seħħ sabiex ikun assigurat li s-sistema hija waħda ta' min joqgħod fuqha għall-iskambju ta' informazzjoni fuq il-progress u r-riżultati. Għal darb'oħra, il-MATSEC u/jew id-DQSE ser ikun responsabbli li jipproduċi dokumentazzjoni dettaljata li toffri gwida fuq il-politika u l-proċeduri għal kwalunkwe każ ta' assessjar ta' tranżizzjoni li jinvolvu assessjar importanti ħafna jew estern.

Ħidma flimkien fil-klassi: Inkejlu l-impatt tat-tagħlim

Din it-teknika tal-assessjar tal-klassi kollha tista' tintuża ma' studenti ta' livell 8 u 9. Jitwaqqfu stazzjonijiet ta' sfida mal-klassi kollha. Irid ikun hemm numru suffiċjenti sabiex il-klassi tinqasam fi gruppi ta' 3-5 u kull grupp ikollu sfida differenti. L-isfidi għandhom ikunu relatati ma' dak li jkun ġie mgħallem reċentament fil-klassi u għandhom ikunu bbażati fuq żewġ jew tliet kisbiet ta' tagħlim differenti. Il-gruppi għandhom ikunu bbilanċjati b'mod uniformi f'termini ta' abbiltà biż-żieda tal-elementi tal-ħin u tal-kumpens sabiex il-motivazzjoni tinżamm ħajja u jinżamm spirtu ta' kompetittività. L-assessjar tal-attività jagħti idea tajba ta' kif il-klassi kollha tifhem dak li ġie mgħallem.

Pereżempju, xi sfidi jistgħu jkunu ffukati fuq il-grammatika (eż. l-istudenti jistgħu jiġu mistoqsija biex jidentifikaw il-verbi awżiljari korretti għat-temp passat, billi jiffurmaw il-partiċipji passati u/jew jidentifikaw l-iżbalji). Sfidi oħrajn jistgħu jkunu bbażati fuq il-vokabularju) eż. sfidi li jinvolvu l-mili ta' dijagrammi sabiex jiġi ttestjat l-għarfien ta' suġġetti riċenti jew it-tqabbil ta' stampa ma' silta miktuba). Ir-riżultati se jagħtu indikazzjoni tajba tal-oqsma fejn l-istudenti jkunu inqas kunfidenti, u b'hekk jippermettu lill-għalliema jirriflettu fuq kif dawn l-oqsma ġew mgħallma u kif jistgħu jiġu riveduti.

Adattat minn *Designing Effective Activity Centers for Diverse Learners: A Guide for Teachers At All Grade Levels and for all Subject Areas* (Hilberg, Chang u Epaloose, 2003)

D. L-ASSESSJAR TAT-TEMI KROSSKURRIKULARI

Is-CCTs infilsati fl-SLOs huma biss għal skop ta' gwida. Kif imsemmi aktar 'il fuq, l-għalliema jista' jkollhom ideat oħra ta' fejn, meta u kif jinfilsaw aspetti partikolari tas-CCTs.

Is-simbolu tas-CCT infilsat fl-SLOs ikollu warajh sottotitlu mis-CCT. Dan jindika s-settur partikolari ta' kontenut li huwa l-aktar approprjat li jiġi infilsat fit-tagħlim tal-SLO.

Il-gwida fuq is-CCTs tiddeskrivi wkoll kif is-CCTs jistgħu jiġu indirizzati permezz ta' għażla ta' pedagoġija jew stil ta' tagħlim, attivitajiet fil-klassi jew approċċi għat-tagħlim. Xi wħud jistgħu jiġu indirizzati wkoll permezz tal-introduzzjoni ta' attivitajiet immirati lejn l-iskola kollha jew grupp partikolari li jsaħħaħ il-kurrikulu jew l-addozzjoni ta' settijiet partikolari ta' mġiba fi ħdan l-iskola. Il-flessibilità u l-libertà li wieħed jiddeċiedi fuq il-metodi u l-għażla tal-metodi, l-opportunitajiet u l-aspetti tas-CCTs, meta, fejn u kif ser jiġu indirizzati hija purament waħda suġġettiva. L-għan hu li jkun assigurat li l-istudenti, matul il-vjaġġ tagħhom ta' tagħlim permezz tal-LOF, jiġu f'kuntatt mat-tagħlim ewlieni marbut mas-CCTs kollha permezz ta' modi li għandhom tifsira speċjali u li jagħmlu sens. Ir-rwol tas-CCTs huwa li jiġġeneraw żgħażagħ li kapaċi jitgħallmu, jaddattaw ruħhom, u mħeġġa b'ħiliet b'saħħithom u li kapaċi jużawhom f'okkażjonijiet partikolari, ħiliet li l-pajjiż jeħtieġ biex jibqa' pajjiż responsabbli, inklussiv, kompetittiv u produttiv. Dan għandna nżommuh f'moħħna meta qed inħarsu lejn l-implimentazzjoni sħiħa u l-infilsar tas-CCTs fil-kurrikula.

Dan l-approċċ miftuħ u flessibbli ta' fejn, meta u kif ser jiġu indirizzati s-CCTs huwa wieħed ta' sfida meta tiġi biex tippreskrivi l-approċċi tal-assessjar. Filwaqt li n-nuqqas ta' uniformità u konsistenza fuq meta, fejn u kif ser jiġu infilsati s-CCTs fl-LOF u f'kull aspett tas-suġġetti hija xi ħaġa attraenti f'dak li għandu x'jaqsam mal-flessibilità tat-tagħlim, dan joffri wkoll sfida fl-assessjar f'dak li għandu x'jaqsam ma' standardizzazzjoni.

Il-gwida fuq l-assessjar tas-CCTs sempliċement qiegħda hemm biex tassigura li:

- l-impatt fuq l-istrateġiji tal-*embedding* addottati fil-klassi, fuq livell dipartimentali u mill-iskola jkunu magħrufa u mifhuma f'dak li għandu x'jaqsam ma' x'ġie mgħallem;
- ikun hemm komunikazzjoni bejn l-iskejjel, it-tutors u l-għalliema fil-klassi fuq il-progress tal-istudenti fuq x'ġie kopert u l-kisba tal-kontenut tas-CCT;
- l-istudenti jesperjenzaw is-sitt CCTs bi frekwneza, sens u dettall biżżejjed li jippermettulhom jilħqu l-kompetenzi ewlenin u għaldaqstant jibbenefikaw minn tagħlim u ħiliet ġodda li jiġu introdotti permezz ta' kull CCT.

F'kull suġġett, l-edukaturi jistgħu jsibuha l-aktar ta' benefiċċju meta jaħdmu ma' edukaturi oħra sabiex jiddeterminaw l-aħjar opportunitajiet li joffru s-CCT, billi joħolqu grupp ta' sapport li jaqsam flimkien l-iżvilupp ta' riżorsi u li jgħin sabiex jinħoloq approċċ konsisteni għat-tagħlim u l-assessjar f'dak li għandu x'jaqsam ma' *embedding* tas-CCTs.

Permezz ta' dan il-grupp ta' sapport wieħed jista' jipprova:

- jaqbel fuq l-approċċi tat-tagħlim li joqogħdu l-aktar għal CCTs partikolari;
- jaqsam ideat u riżorsi;
- jiżviluppa approċċi li jibbażaw fuq proġett għat-tagħlim tal-SLO li huma msaħħa permezz tal-inklużjoni tas-CCT;
- jistandardizza proċeduri ta' assessjar marbuta mas-CCTs.

E. IR-RAPPURTAR TAL-PROGRESS

Ir-rappurtar fuq l-istudenti għall-ġenituri/il-kustodji tagħhom

Ir-rappurtar fuq it-tagħlim u l-progress għandu joffri lill-istudenti, lill-ġenituri, lill-kustodji tagħhom u lill-għalliema idea fuq l-aspettattivi tat-tagħlim li ġew issettjati, kif qed jipprogredixxu l-istudenti b'rabta ma' dawn l-aspettattivi, u kif l-istudenti jistgħu jagħmlu dak li għandu bżonn isir sabiex ikun assigurat li jkun hemm progress u titjib huma u javvanzaw fit-tagħlim tagħhom. Ir-rappurtar għandu jkun dejjem wieħed kostruttiv, li jagħti idea kif ukoll jintuża biex jistimola diskussjoni li tagħmel sens bejn l-għalliema, l-istudenti u l-ġenituri jew il-kustodji tagħhom. Fl-istess ħin, għandu jirrifletti fuq ir-riżultati miksuba u fl-istess ħin iħares 'il quddiem għat-titjib li jista' jkun hemm.

L-LOF joffri flessibiltà lill-iskejjel lokali li jiddeċiedu fuq kif inhu l-aħjar mod li jirrapportaw l-informazzjoni fuq il-progress tal-istudenti, ir-riżultati u x'passi jmiss bħala parti mill-aspettattivi nazzjonali ssettjati. Kemm isir frekwenti u b'liema mod isir dan it-tip ta' rappurtar hija wkoll deċiżjoni li għandha tittieħed mill-iskejjel u mill-kulleġġi.

L-aspettattivi nazzjonali għar-rappurtar

Ir-rappurtar ser jipprovdi lill-istudenti, lill-ġenituri u l-kustodji tagħhom bl-informazzjoni fuq il-progress u r-riżultati f'kull suġġett li jinkludi:

- *feedback* kostruttiv, li jagħti informazzjoni u ċar matul l-esperjenza tat-tagħlim;
- *feedback* fuq il-ħiliet partikolari tal-istudenti, punti għall-iżvilupp u r-riżultati miksuba;
- *feedback* fuq partijiet differenti tal-kurrikulu;
- is-sapport partikolari li għandhom bżonn l-istudenti biex jipprogredixxu;
- l-attitudni tal-istudenti lejn it-tagħlim;
- kemm id-dar tilgħab rwol importanti fis-sapport tal-proċess tat-tagħlim;
- opportunità li jinstema' l-leħen tal-istudenti;
- opportunità għall-ġenituri/il-kustodji tal-istudenti li jirrispondu direttament għall-*feedback* mogħti.

Huwa importanti li l-istruttura tar-rappurtar użata tkun waħda li tista' titħaddem mill-għalliema.

Ir-rappurtar huwa mibni fuq il-progress tal-assessjar, u hemm bżonn li jkun hemm bilanċ bejn kemm isir ta' sikwit l-assessjar tal-progress, kemm jiġi rrekordjat ta' spiss, u kemm dan l-istess progress jiġi mgħoddi lill-istudenti u lill-ġenituri/lill-kustodji tagħhom. Il-ħtiġijiet tar-rappurtar taż-żewġ gruppi huma differenti:

- L-istudenti għandhom jirċievu l-*feedback* fuq il-progress fuq bażi kontinwa bħala parti minn rutina tal-progress tat-tagħlim u l-assessjar. L-użu tal-assessjar formattiv (magħruf ukoll bħala Assessjar għat-Tagħlim) għandu jkun parti minn rutina ta' strateġija tal-assessjar. Dan jagħmel dan it-tip ta' rappurtar wieħed frekwenti u kontinwu.
- Il-ġenituri u l-kustodji tal-istudenti għandhom ikunu infurmati bil-progress tat-tfal tagħhom matul aspetti ewlenin fil-proċess tat-tagħlim fejn għandu jingħata *feedback* fuq ir-riżultati miksuba u fl-istess ħin ikun hemm lok għal diskussjoni bejn id-dar u l-iskola fuq il-progress u t-titjib li jista' jkollhom l-istudenti. Dan kollu jagħmel ir-rappurtar ħafna anqas ta' spiss iżda wieħed rikorrenti. Fl-aħħar mill-aħħar, il-kisba ta' ħiliet f'livell partikolari għandha tiġi rrappurtata kull darba li jintlaħaq il-livell.

Il-proċess tar-rappurtar

Huwa importanti li jiġi ssettjat proċess li permezz tiegħu l-istudenti jkollhom sens ta' pussess ta' dak li qed jiġi rrappurtat. L-edukaturi għandhom jikkonsidraw il-ħidma mal-istudenti sabiex jiddeterminaw liema evidenza għandhom jaħdmu fuqha sabiex isir sommarju tat-tagħlim u l-progress għal skop ta' rappurtar. Dan iwassal għal riflessjoni u djalogu fuq it-tagħlim tagħhom u għandu jintuża bħala opportunità li tgħin lill-istudenti jieħdu sehem b'mod aktar attiv u bis-sens fid-diskussjoni fuq it-tagħlim tagħhom. Dan it-tip ta' djalogu mhux ser jillimita jew iħalli effett fuq il-ġudizzji professjonali tal-għalliema iżda ser joffri xi ideat fuq il-viżjoni tal-istudenti filwaqt li jgħinhom jifhmu aktar l-impatt fuq l-istrateġiji tagħhom tat-tagħlim.

Permezz tal-LOF jista' jsir rappurtar tal-progress fi ħdan is-suġġett f'livelli differenti b'mod dettaljat. Kull suġġett jiġi maqsum f'livelli, li jinkludu l-Aspetti tas-Suġġett, u kull Aspett tas-Suġġett jerġa' jinqasam f'SLOs. Filwaqt li l-SLOs jidentifikaw il-kisbiet mit-tagħlim b'mod espliċitu, huwa importanti li jiġi stabbilit x'għandhom ikunu jafu l-istudenti, il-ġenituri/il-kustodji fuq il-progress b'rabta mal-SLOs u kif jista' jkun maqsum, kemm ta' spiss u meta. Qabel xejn l-edukaturi għandhom jisseparaw il-bżonnijiet tar-rappurtar intern biex tinħoloq stampa tal-progress tal-istudenti, sabiex dawn jistgħu jinqasmu ma' għalliema oħra huma u jipprogredixxu f'suġġetti oħra, sabiex jinħoloq *benchmark* tal-progress b'mod aktar wiesa'. L-udjenzi differenti jeħtieġu dettall differenti fuq il-progress tal-istudenti.

L-iskola u-dipartiment relevanti għandhom jissettjaw politika fuq kif ser isir ir-rappurtar.

Rappurtar intern

Sabiex jiġu massimizzati l-opportunitajiet li joħolqu l-LOFs f'terminu ta' flessibiltà u libertà sabiex l-istudenti jiġu megħjuna jipprogredixxu fl-aspettattivi tat-tagħlim, l-għalliema għandhom japprezzaw b'mod dettaljat dawk il-ħiliet li jkunu diġà kisbu l-istudenti u kif dawn jorbtu mal-aspettattivi tat-tagħlim li l-għalliema huma responsabbli li jgħallmu. L-għalliema li jiġu wara wkoll ser jistennew valutazzjoni tal-andament tal-istudenti. Huwa importanti li jiġi stabbilit, permezz ta' diskussjoni mal-kollegi, kif l-aħjar li titmexxa din il-komunikazzjoni interna u r-rappurtar bil-għan li jkun assigurat bilanċ bejn x'inhu ta' għajnuna fil-proċess ta' tranżizzjoni u x'mhux faċli, maniġibbli u jrid sforz kbir biex iseħħ.

Huwa importanti li wieħed jiftakar li d-dettall li jiġi ġġenerat fuq l-andament tal-individwu mhux bilfors għandu l-għan li jippromwovi programm ta' tagħlim individwali għal kull student/a. Iżda dan ser ikun hemm biex jiffaċilita approċċ aktar favorevoli għad-disinn tal-kurrikulu u għażla aktar xierqa fl-istrateġiji tat-tagħlim u l-għażla tar-riżorsi fi klassi.

Il-progress tal-istudenti permezz tal-LOF, minn livell għal ieħor, minn sena għal oħra u minn klassi għal oħra, isir b'rati differenti. Dan joffri sfidi jekk it-tagħlim għandu jibqa' fluwidu u kontinwu u fl-istess ħin mingħajr interruzzjoni fil-progress. Għaldaqstant, l-Aspetti tas-Suġġett u l-SLOs jippermettu lill-għalliema joħolqu profil tal-progress u r-riżultati filwaqt li jwasslu l-progress b'mod regolari, li juru fejn jinsabu l-istudenti b'rabta mal-aspettattivi kollha ta' livell partikolari, li jindikaw ukoll meta jkun hemm riżultati ogħla mil-livell partikolari. L-iskola tingħata l-flesibilità li tiddeċiedi kif ser tikkomunika bl-aħjar mod il-progress tal-istudenti fi ħdan l-iskola bejn dawk responsabbli mit-tagħlim u l-progress tagħhom. Fi ħdan it-tim tal-persuni li jgħallmu s-suġġett huwa importanti li jiġi identifikat approċċ li huwa funzjonali u ċar fi ħdan is-suġġett u li fl-aħħar mill-aħħar jimmassimizza l-ħila li l-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim tas-Suġġett juri l-progress b'mod dettaljat u b'mod personalizzat fejn l-istudent huwa ċ-ċentru ta' kollox.

Għalkemm Miksub/Mhux Miksub tingħadd bħala *feedback* ċar, madankollu dan ma jurix kemm fadlilhom l-istudenti biex jilħqu l-livell mistenni fl-SLO. L-edukaturi jistgħu jsibuha utli li jużaw metodu aħjar minn dak binarju biex jirrappurtaw il-kisbiet tat-tagħlim. Li tingħata aktar informazzjoni fuq kif marru l-istudenti b'rabta ma' livell partikolari tgħin tinħoloq diskussjoni fuq fejn jista' jkun hemm sfidi partikolari fit-tagħlim jew fejn l-istudenti jkunu għadhom kif bdew it-tagħlim tagħhom marbut ma' Kisbiet partikolari mit-Tagħlim.

Rappurtar mibni fuq l-evidenza għandu jieħu minn numru ta' sorsi, inkluż assessjar formali u informali, u l-edukaturi jistgħu japplikaw il-ġudizzju professjonali tagħhom fuq biżżejjed evidenza li hi wkoll robusta u li tippermettilhom jirrapportaw b'kunfidenza fuq il-progress li sar fuq tagħlim partikolari. L-assessjar formali summattiv għandu jkun suġġett għal disinn u żvilupp kollaborattiv u jinkludi fih ammont ta' garanzija ta' kwalità u moderazzjoni li tassigura li dak li jiġi rrappurtat jiddaħħal f'*benchmark* meta mqabbel mal-istandard nazzjonali.

Kif isir dan f'pajjiżi oħra

Il-Curriculum for Excellence Skoċċiż jorbot il-progress mal-aspettattivi tat-tagħlim bħala ħiliet li qed jiżviluppaw, jiġu kkonsolidati jew assigurati. Dawn mhumiex kategoriji riġidi iżda punti li juru fejn l-istudenti waslu b'rabta mal-aspettattivi partikolari.

Tipikament, student li beda jaħdem fuq livell jew settur ġdid u qed jipprogredixxi f'numru ta' kisbiet ikun fi stadju ta' Żvilupp.

Ladarba l-istudent jikseb numru ta' Aspetti tas-Suġġett, ikun jista' japplika t-tagħlim f'sitwazzjonijiet familjari, qed jibda juri aktar kunfidenza billi jieħu sehem f'tagħlim li joffri aktar sfida, u qed jibda jittrasferixxi t-tagħlim tiegħu lejn kuntesti anqas familjari, ikun qed jieħu sehem fi proċess ta' Konsolidazzjoni.

Ladarba jinkisbu l-ħiliet fl-Aspetti tas-Suġġett, jinżammu r-riżultati u jkun hemm rata konsistenti ta' kisbiet tal-livell, l-istudenti jingħataw xogħol li joffri sfida akbar, u jittrasferixxu t-tagħlim tagħhom b'mod kunfidenti filwaqt li japplikawh għal sitwazzjonijiet ġodda u mhux familjari, il-pożizzjoni tagħhom f'dak li għandu x'jaqsam mal-aspettattivi hija meqjusa bħala waħda Sikura.

Addattat minn *Building the Curriculum 5, A Framework for Assessment: Reporting,* The Scottish Government (2010)

Ir-Referenzi

Bernard, A. 2015. New York Times Education Supplement, No. 5150, 12 June.

Black, P., Harrison, C., Lee, C., Marshall, B. and Wiliam, D. 2003. *Assessment for learning: Putting it into practice*. Maidenhead: Open University Press.

de Bono, E. 1990. *Lateral thinking: Creativity step by step*. New York: HarperPerennial.

Earl, L. M. 2003. *Assessment as learning: Using classroom assessment to maximize learner learning*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

European Commission. 2006. *Key Competencies for Lifelong Learning - European Reference Framework*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice. 2012. *Developing Key Competences at School in Europe: Challenges and Opportunities for Policy. Eurydice Report.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice. 2015. *The Teaching Profession in Europe: Practices, Perceptions, and Policies*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice. 2015a. *Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Flowerdew, J. 2013. *Discourse in English language education*. London: Routledge.

Fullan, M. and Langworthy, M. 2014. *A rich seam: How new pedagogies find deep learning*. London: Pearson.

Hattie, J. 2012. *Visible learning for educators: Maximizing impact on learning.* Abingdon: Routledge.

Hilberg,R.S., Chang, J.M. and Epaloose, G. 2003. *Designing Effective Activity Centers for Diverse Learners: A Guide for Teachers At All Grade Levels and for all Subject Areas.* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://manoa.hawaii.edu/coe/crede/wp-content/uploads/ Hilberg_et_al_20031.pdf> [Aċċessat fit-12 ta' Awwissu 2015].

Keengwe, J., Onchwari, G. and Oigara, J. N. (Eds.). 2014. *Promoting active learning through the flipped classroom model*. Hershey, PA: IGI Global.

Lam, R. 2015. Assessment as learning: examining a cycle of teaching, learning, and assessment of writing in the portfolio-based classroom. *Studies in Higher Education*. [e-journal] 01 (2015) Jista' jinkiseb minn: <http://dx.doi.org/10.1080/03075079.2014.999317> [Aċċessat fit-12 ta' Awwissu 2015].

Marshall, B. 2011. *Testing English: Formative and summative approaches to English assessment*. London and New York: Continuum.

Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol. 2012. *Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali għal Kulħadd*. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://sacredheartmalta.org/wordpress/wp-content/uploads/2013/05/Il-Qafas-tal-Kurrikulu-Nazzjonali-g%C4%A7al-Kul%C4%A7add-2012.pdf> [Aċċessat fl-20 ta' Ġunju 2015].

Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol. 2014. *L-Istrateġija Nazzjonali Tal-Litteriżmu Għal Kulħadd F'Malta u Għawdex 2014 – 2019.* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/en/Documents/Literacy/MALTI.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment. 2014. *Framework for the Education Strategy for Malta 2014-2024*. [Ktejjeb] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/strategy/Documents/BOOKLET%20ESM%202014-2024%20ENG%2019-02.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment. 2014a. *Respect for All Framework* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/en/resources/News/Documents/Respect%20For%20All%20Document.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment. 2014b. *A Strategic Plan for Early School Leaving in Malta 2014*. [pdf] Jista' jinkiseb minn: <http://education.gov.mt/ESL/Documents/School%20Leaving%20in%20Malta.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment. 2014c. *Education for All: Special Needs and Inclusive Education in Malta.* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <https://education.gov.mt/en/Documents/Special%20Needs%20and%20Inclusive%20

Education%20in%20Malta%20%C2%AD-%20External%20Audit%20Report.pdf > [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Ministry for Education and Employment. 2015. *Malta National Lifelong Learning Strategy 2020* [pdf] Jista' jinkiseb minn: <https://education.gov.mt/en/Documents/Malta%20National%20Lifelong%20Learning%20Strategy%20 2020%20-%20Draft%20for%20Public%20Consultation.pdf> [Aċċessat fit-23 ta' Awwissu 2015].

Pellegrino, J. and Hilton, M. 2012. *Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. Washington, D.C.: National Research Academy.

Renzulli, J. S. 1978. What makes giftedness? Re-examining a definition. *Phi Delta Kappa*, *60*, 180-181.
Rosenberg, M. 2013. *Spotlight on learning styles: Educator strategies for learner success*. Peaslake: Delta ELT Publishing.

Scottish Government. 2010. *Building the Curriculum 5, A Framework for Assessment: Reporting*. [pdf] Edinburgh: Scottish Government. Jista' jinkiseb minn: <https://www.educationscotland.gov.uk/Images/HowgoodisourschoolJtEpart3_tcm4-684258.pdf> [Aċċessat fit-30 ta' Ġunju 2015].

Seargeant, P. 2012. *Exploring World Englishes: Language in a global context*. Abingdon and New York: Routledge.

The New London Group. 1996. A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. *Harvard Educational Review, 66*(1), 60-92.

Townsend, M. A. 1996. Enrichment and acceleration: Lateral and vertical perspectives in provisions for gifted and talented children. In D. McAlpine and R Moltzen (Eds.), *Gifted and talented: New Zealand perspectives*. Palmerston North: Educational Research and Development Center, Massey University. (pp. 361-376).

Vosslamber, A. 2005. Gifted readers: Who are they, and how can they be served in the classroom? In S. K. Johnsen and J. Kendrick (Eds.) *Language arts for gifted learners*. Waco, TX: Prufrock Press. (pp. 1-15).

L-Appendiċi

Il-Litteriżmu Diġitali

Il-litteriżmu diġitali sar essenzjali għat-tagħlim u għall-ħajja. Apparti milli jidħol matul ħafna dixxiplini issa huwa kkunsidrat bħala dixxiplina fiha nfisha bħall-mużika, l-arti, ix-xjenza u l-letteratura. L-edukazzjoni tal-litteriżmu diġitali jfittex li jgħammar lill-istudenti bil-kompetenzi (l-għarfien, il-ħiliet u l-attitudnijiet) fl-użu tat-teknoloġija diġitali meħtieġa biex jaċċessaw l-opportunitajiet ta' tagħlim, biex isegwu l-karriera magħżula u l-interessi waqt il-ħin liberu tagħhom, u biex jikkontribwixxu għas-soċjetà bħala ċittadini attivi. Huwa għandu wkoll l-għanijiet li jipprovdihom b'għarfien tal-prinċipji li jsostnu dawn it-teknoloġiji u fehim kritiku tal-implikazzjonijiet tat-teknoloġija diġitali għall-individwi u għas-soċjetajiet.

Studenti li huma diġitalment litterati jitgħallmu jkunu indipendenti, kunfidenti u utenti għaqlin tat-teknoloġija. Sussegwentement huma jiksbu u jiżviluppaw attitudnijiet kritiċi u analitiċi biex jagħżlu b'mod addattat l-għodod diġitali tajbin skont il-ħtiġijiet speċifiċi tagħhom.

Il-litteriżmu diġitali jinkludi ħames kategoriji ta' kompetenzi diġitali, jiġifieri: L-Immaniġġjar tal-Informazzjoni, Il-Komunikazzjoni u l-Kollaborazzjoni, il-Midja Diġitali, l-Użu ta' Għodod Diġitali għat-Tagħlim, l-Immaniġġjar tal-Internet.

Il-kompetenza fl-immaniġġjar tal-informazzjoni tagħti lill-istudenti l-mezzi biex jaċċessaw, jevalwaw u janalizzaw u b'hekk jagħmlu għażliet informati minn firxa wiesgħa ta' sorsi ta' dejta u informazzjoni disponibbli. Il-kompetenzi relatati mal-Komunikazzjoni u l-Kollaborazzjoni jagħtu l-awtonomija lill-istudenti biex jitgħallmu jikkomunikaw, jikkollaboraw u jinnetwerkjaw mal-oħrajn. Il-kompetenzi fil-Midja Diġitali jippermettu lill-istudenti janalizzaw messaġġi mmedjati mill-midja diġitali u jesprimu lilhom infushom b'mod kreattiv matul firxa wiesgħa ta' midja diġitali.

Il-litteriżmu diġitali jinvolvi wkoll il-kompetenza fl-użu ta' għodod diġitali f'għadd ta' midja u b'mod ta' tagħlim differenti (awtonomu, kollaborattiv, esploratorju, iddisinjar).Studenti li huma diġitalment litterati jitgħallmu jkunu responsabbli u kompetenti fl-immaniġġjar tal-internet, iżommu lilhom infushom siguri onlajn, jagħmlu għażliet informati tal-privatezza, jieħdu r-responsabbiltà għall-azzjonijiet tagħhom, jirrispettaw il-propjetà intellettwali, jirrispettaw it-termini u l-kundizzjonijiet tas-sistemi li jużaw, u jirrispettaw id-drittijiet u s-sentimenti tal-oħrajn. Fit-tagħlim tal-litteriżmu diġitali, l-għalliema għandhom ifittxu opportunitajiet ta' tagħlim li huma awtentiċi, sinifikanti u soċjalment inklużivi, u li jippermettu lill-istudenti japplikaw u jiżviluppaw il-ħiliet, l-għarfien u l-fehim tagħhom matul il-kurrikulu. Studenti li huma diġitalment litterati jkunu jistgħu jwettqu proġetti kreattivi u ta' sfida, individwalment u b'mod kollaborattiv li jkopru aspetti minn kategoriji ta' kompetenzi differenti.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

L-Immaniġġjar tal-Informazzjoni

- Kapaċi nidentifika u nartikula l-bżonnijiet tal-informazzjoni tiegħi.
- Kapaċi nsib, nagħżel, nuża u ngħaqqad informazzjoni minn firxa ta' sorsi.
- Kapaċi ninnaviga b'mod sigur u kritiku bejn sorsi onlajn u nagħżel l-informazzjoni b'mod effettiv.
- Kapaċi ninnaviga bejn sorsi onlajn u nagħżel l-informazzjoni b'mod effettiv.
- Kapaċi noħloq strateġiji ta' informazzjoni personali.

Il-Komunikazzjoni

- Kapaċi nikkomunika permezz ta' għadd ta' tagħmir u applikazzjonijiet diġitali.
- Kapaċi naddatta l-modi u l-istrateġiji ta' komunikazzjoni tiegħi skont in-nies li qed nikkomunika magħhom.
- Kapaċi nuża għodod diġitali differenti biex naqsam l-għarfien, il-kontenut u r-riżorsi.
- Kapaċi ngħin lill-oħrajn jaqsmu l-għarfien, il-kontenut u r-riżorsi.
- Kapaċi nikkwota x-xogħol ta' ħaddieħor u nintegra informazzjoni ġdida f'għarfien li diġà jeżisti.
- Kapaċi ninvolvi ruħi ma' komunitajiet onlajn b'mod effettiv.
- Kapaċi nuża t-teknoloġiji diġitali biex nieħu sehem f'ċittadinanza onlajn.

Il-Kollaborazzjoni

- Kapaċi nuża t-teknoloġiji u l-midja biex naħdem f'timijiet u nikkollabora fit-tagħlim.
- Kapaċi nikkollabora mal-oħrajn u nibni u noħloq flimkien magħhom riżorsi, għarfien u tagħlim.
- Kapaċi niffunzjona tajjeb f'Komunitajiet ta' Prattiki li huma medjati diġitalment.

L-Użu tal-Midja Diġitali

- Kapaċi nanalizza, nirrevedi u nevalwa l-informazzjoni ppreżentata f'għadd ta' midja diġitali.
- Kapaċi nifhem kif u għaliex il-messaġġi fil-midja diġitali huma mibnija u għal liema raġunijiet.
- Kapaċi neżamina kif individwi jinterpretaw messaġġi fil-midja diġitali b'modi differenti.
- Kapaċi nifhem kif valuri u opinjonijiet huma inklużi jew esklużi u kif il-midja diġitali tinfluwenza t-twemmin u l-imġiba.
- Kapaċi nifhem il-kwistjonijiet etiċi / legali li jeżistu dwar l-aċċess u l-użu tal-midja diġitali, inkluż id-drittijiet tal-awtur, il-pussess, il-liċenzjar u l-użu tal-kontenut u s-softwer tal-proprjetà.
- Kapaċi naħdem b'mod kreattiv matul firxa wiesgħa ta' midja diġitali u sistemi multipli biex nippreżenta informazzjoni b'mod effettiv lil udjenza speċifika.
- Kapaċi neditja u ntejjeb il-kontenut li diġà ħloqt jew li ħoloq ħaddieħor, billi nirrispetta u nirrikonoxxi d-drittijiet tal-awtur oriġinali.
- Kapaċi nesprimi lili nnifsi permezz ta' midja u teknoloġiji diġitali.

L-Immaniġġjar tat-Tagħlim

- Kapaċi nuża għadd ta' għodod biex nimmaniġġja t-tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod u approċċi biex nikkollabora ma' ħaddieħor fit-tagħlim.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod biex nesplora ideat, teoriji, relazzjonijiet u proċeduri.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod biex nitgħallem billi niddisinja oġġetti diġitali.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod u approċċi biex nirrifletti fuq it-tagħlim.
- Kapaċi nuża għadd ta' għodod u approċċi biex nevalwa dak li tgħallimt.
- Kapaċi nibni u nassessja portafolli elettroniċi.
- Kapaċi naħdem fuq sistemi u pjattaformi multipli tal-immaniġġjar tal-eLearning.

L-Immaniġġjar tal-Użu tal-Internet

- Kapaċi nifhem kif l-internet u l-*world wide web* jaħdmu, u kapaċi nużahom għall-komunikazzjoni u l-kollaborazzjoni.
- Jiena konxju/konxja ta', u nirrispetta, il-prinċipji tan-*netiquette*.
- Naf x'jikkostitwixxi l-plaġjariżmu.
- Kapaċi nipproteġi t-tagħmir tiegħi minn riskji u theddid onlajn.
- Kapaċi nipproteġi lili nnifsi minn perikli possibbli onlajn (pereżempju, l-ibbuljar fuq l-internet) billi nsegwi proċeduri addattati ta' privatezza u kunfidenzjalità.
- Kapaċi nikkunsidra l-implikazzjonijiet soċjali, kulturali, reliġjużi u etiċi tat-teknoloġija diġitali, u kapaċi b'kunfidenza nikkomunika, naqsam informazzjoni, naċċessa u niddistribwixxi kontenut mingħajr ma nikser id-drittijiet tal-propjetà intellettwali tan-nies.
- Jiena konxju/konxja mid-diversità kulturali onlajn.
- Kapaċi niżviluppa strateġiji attivi biex niskopri mġiba mhux addattata.
- Kapaċi noħloq, naddatta u nimmaniġġja identità diġitali multipla waħda jew aktar.
- Kapaċi nipproteġi r-reputazzjoni elettronika tiegħi.
- Kapaċi nimmaniġġja d-dejta li nipproduċi permezz ta' bosta kontijiet u applikazzjonijiet onlajn biex nevita riskji għas-saħħa relatati mal-użu tat-teknoloġija f'termini ta' theddid għall-benesseri fiżika u psikoloġika.
- Kapaċi nagħraf il-*Cloud Computing* bħala teknoloġija konverġenti li fuqha nista' naħdem u nissejvja l-materjal tiegħi.

L-Edukazzjoni għad-Diversità

Il-Qafas tal-Kurrikulu Nazzjonali (NCF) jirrikonoxxi d-diversità kulturali ta' Malta u l-valuri, l-istorja u t-tradizzjonijiet tal-poplu tagħha. Huwa jirrikonoxxi u jirrispetta d-differenzi individwali tas-sessi, il-kulur, l-oriġini etnika u soċjali, il-lingwa, ir-reliġjon jew it-twemmin, il-politika jew opinjonijiet oħra, l-appartenenza għal minorità nazzjonali, it-twelid, il-kapaċità, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali u l-post ġeografiku. Kurrikulu li jirrikonoxxi l-fatt li d-diversità hija karatteristika tas-soċjetà Maltija, kif inhija ta' nazzjonijiet madwar l-Ewropa u d-dinja, li tista' tikkontribwixxi għall-prosperità nazzjonali u l-koeżjoni soċjali.

Bħala stat membru tan-Nazzjonijiet Magħquda, Malta hija firmatarja tal-istrumenti internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem inkluż id-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem (1948), il-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali (1950), il-Ftehim Internazzjonali tad-Drittijiet Ċivili u Politiċi (1966), Il-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ekonomiċi, Soċjali u Kulturali (1966) u l-Konvenzjoni tan-NU dwar id-drittijiet tat-Tfal (1989). Bħala membru tal-Unjoni Ewropea, Malta hija legalment marbuta bil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

Dawn l-istrumenti jistabbilixxu standards internazzjonali u jimpenjaw lill-gvern u l-poplu ta' Malta għad-demokrazija u jirrikonoxxu li ċ-ċittadini u residenti oħra għandu jkollhom, u għandhom igawdu, id-drittijiet tal-bniedem mingħajr diskriminazzjoni.

Konsegwentement l-NCF għandu l-għan li jgħin lit-tfal jirrikonoxxu l-ġustizzja soċjali u s-solidarjetà bħala valuri ewlenin fl-iżvilupp tas-soċjetà Maltija u jinkoraġġixxi liż-żgħażagħ jirrispettaw il-valuri fundamentali demokratiċi u jippromwovu l-ġustizzja soċjali.

L-Edukazzjoni għad-Diversità tippromwovi kultura edukattiva inklużiva u tisfida proċessi edukattivi differenti bħat-teħid tad-deċiżjonijiet fl-iskejjel, it-tagħlim tal-lingwi, il-metodoloġiji użati, l-interazzjoni tal-istudenti u riżorsi ta' tagħlim. L-Edukazzjoni għad-Diversità tiżgura l-inklużjoni ta' perspettivi multipli u ilħna fi ħdan l-ambjent tat-tagħlim, tipprovdi spazji għat-tagħlim fuq il-lingwi, l-istorja, it-tradizzjonijiet u l-kulturi ta' gruppi mhux dominanti f'soċjetà, tinkoraġġixxi ħidma f'timijiet u t-tagħlim koperattiv f'kuntesti multikulturali, multietniċi u oħrajn, tgħaqqad għarfien tradizzjonali u lokali u *know-how* flimkien max-xjenza u t-teknoloġija avvanzata u tgħożż il-prattiki tal-multilingwiżmu. Meta tagħmel dan, hija tkun qed tinkoraġġixxi fehim ta' kwistjonijiet globali u ħtieġa li ngħixu flimkien b'kulturi u valuri differenti.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

L-Għarfien Tiegħi Nnifsi

- Jiena persuna impenjata għad-demokrazija u nifhem li dan ifisser li niżgura li persuni li għandhom opinjonijiet u kulturi differenti jesprimu l-opinjonijiet tagħhom u jaħdmu flimkien għal soċjetà aħjar.
- Jiena għandi prinċipji u approċċ etiku għall-ħajja.
- Jiena impenjat/a għall-ġustizzja soċjali u soċjetà demokratika u inklużiva.
- Jiena nirrinvja l-ġudizzju tiegħi biex ikun imsejjes fuq bażi ġusta u razzjonali.
- Jiena nistinka biex insib bilanċ bejn id-drittijiet u d-doveri tiegħi u dawk tal-oħrajn.

Il-Bidla Soċjali

- Jiena nirrispetta l-valuri demokratiċi fundamentali u naħdem biex nippromwovi l-ġustizzja soċjali.
- Nirrispetta l-konvinzjonijiet reliġjużi u umanistiċi differenti, il-morali u t-twemmin li jinformaw il-kunċetti ta' dak li hu tajjeb u dak li hu ħażin.
- Jiena nagħraf inġustizzji u trattament preferenzjali f'sitwazzjonijiet fil-ħajja ta' kuljum, inkluż ir-razziżmu, is-sessiżmu u lingwaġġ u mġiba omofobika.
- Jiena nisfida l-espressjonijiet ta' preġudizzju u intolleranza lejn il-minoritajiet bħar-razziżmu, is-sessiżmu, u ismijiet, aneddoti u kummenti omofobiċi.
- Jiena nfittex id-drittijiet tiegħi u naġixxi fuq id-doveri tiegħi billi naf li sħabi l-istudenti u l-għalliema jibbenefikaw mill-istess drittijiet.
- Napprezza li l-kunċett tal-'identità' huwa kumpless u jinbidel u limitat bħala kunċett biex insir naf min jien u li l-idea tal-'identitajiet' huwa mod aktar b'saħħtu biex nifhem min jien u min huma l-oħrajn.
- Jiena nisma' u nwieġeb lill-għalliema u lil sħabi l-istudenti, u naċċetta li jista' jkollhom opinjonijiet differenti.

Il-Komunikazzjoni għad-Diversità

- Kapaċi nikkomunika ma', naħdem ma', u nirrispetta lil sħabi l-istudenti, l-għalliema u l-adulti li jgħinu.
- Kapaċi nikkomunika ma' nies differenti biex nifhem kif aħna l-istess u biex nifhem lili nnifsi aħjar.
- Nistinka biex nikkomunika b'mod effettiv mal-oħrajn b'mod kostruttiv, b'appoġġ u b'awtodeterminazzjoni.
- Kapaċi nuża lingwaġġ effettiv biex nisfida l-inġustizzji u l-inugwaljanzi.
- Jiena napproċċa opinjonijiet differenti u kunflitti ta' interess permezz ta' djalogu, komunikazzjoni mhux vjolenti u konsensus; fejn dan ma jirnexxix, jiena lest/a u kapaċi nuża l-medjazzjoni.

L-Edukazzjoni għall-Intraprenditorija, il-Kreattività u l-Innovazzjoni

Filwaqt li l-intraprenditorija, il-kreattività u l-innovazzjoni jistgħu potenzjalment jidhru bħala attributi diskreti, x'aktarx huwa aktar strateġiku jekk nikkunsidrawhom bħala karatteristiċi b'mod reċiproku ta' tisħiħ ta' għan aktar koeżiv u singulari: biex niżguraw li ċ-ċittadini futuri ta' Malta jkollhom il-mezzi biex jikkontribwixxu għall-prosperità sostenibbli tan-nazzjon f'kuntesti globali ekonomiċi u soċjali dejjem aktar kompetittivi. L-għanijiet jinkludu l-erba' oqsma ta' kompetenzi ewlenin ta' ħiliet personali u interpersonali, ħiliet prattiċi u konjittivi. Din il-viżjoni aktar strateġika tirrinforza l-ħtieġa għal approċċ għall-Intraprenditorija, l-Innovazzjoni u l-Kreattività li tinfiltra l-aspetti kollha tal-kurrikulu, filwaqt li jkunu mmarkati b'mod ċar biex jiżguraw li dak li huma intitolati għalih l-istudenti qed jintlaħaq u li l-kwalità tat-tagħlim fir-rigward ta' dawn it-temi tkun assigurata.

L-għanijiet ġenerali tal-edukazzjoni tal-intraprenditorija huma li jagħtu lill-istudenti l-attitudnijiet, l-għarfien u l-kapaċità li jaġixxu b'mod intraprenditorjali u jiksbu l-ħiliet li ser jippromwovu l-impjegabilità tul il-ħajja tagħhom f'ambjent kummerċjali, ekonomiku u soċjali li qed jinbidel b'mod mgħaġġel. Dan jinkludi li nsiru ċittadini intraprenditorjali fi sferi oħra lil hinn mill-industrija u l-impjegabilità. Dawn l-għanijiet jeħtieġu l-iżvilupp ta' ħiliet personali ġeneriċi soċjali u interpersonali li huma fundamentali biex isiru intraprenditorjali, kif ukoll it-trawwim tal-għarfien u l-fehim intraprenditorjali aktar diskreti meħtieġa biex isegwu impenji intraprenditorjali u biex ikollhom mentalità intraprenditorjali li hija kemm kreattiva u innovattiva.

Il-kreattività hija ġeneralment rikonoxxuta bħala kwalità intrinsika iżda ħafna drabi sottożviluppata fiż-żgħażagħ, kif ukoll bħala ħila prattika li tgħinhom isibu dispożizzjoni intraprenditorjali. Hija ħila li tista' titgħallimha u li kulħadd għandu jaspira għaliha. Hija tinvolvi l-ftuħ tal-proċessi tal-ħsieb taż-żgħażagħ b'modi li jgħinuhom iħarsu lejn affarijiet familjari b'għajnejn ġodda, jidentifikaw problema u jiġġeneraw soluzzjonijiet waqt li jużaw l-immaġinazzjoni, l-għarfien u l-ħiliet tagħhom biex jesploraw possibilitajiet ġodda aktar milli jistabbilixxu approċċi.

L-abbiltà li wieħed ikun innovattiv u l-kunfidenza li jfittex tweġibiet innovattivi għal opportunitajiet jew problemi li jiffaċċja jitrawmu l-aħjar f'ambjent sigur u ta' appoġġ fejn dan it-tip ta' approċċ ikun inkuraġġut, rikonoxxut u ppremjat. Din il-pedagoġija teħtieġ li l-istudenti jkollhom il-ħin jirriflettu fuq is-sitwazzjoni u jużaw ir-riżorsi u l-immaġinazzjoni tagħhom biex jiżviluppaw pjanijiet u soluzzjonijiet. Teħtieġ ukoll il-ħin għall-implimentazzjoni ta' proċessi ġodda u l-applikazzjoni ta' ideat ġodda. It-tagħlim għall-innovazzjoni jista' wkoll jinkludi spazju fejn wieħed 'jitgħallem mill-iżbalji'.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

Personali

- Kapaċi naħdem b'mod effettiv waħdi.
- Kapaċi nirreżisti u nippersevera.
- Kapaċi nifhem l-importanza li nrawwem immaġni pożittiva tiegħi nnifsi, stima tajba u kunfidenza fija nnifsi.
- Kapaċi nagħraf l-importanza tal-integrità u ta' valuri etiċi.

Interpersonali

- Kapaċi nikkomunika l-istrateġiji proposti tiegħi lil ħaddieħor b'mod effettiv.
- Kapaċi nikkontribwixxi f'tim.
- Kapaċi mmexxi.

Konjittiv

- Kapaċi nsolvi problemi b'mod immaġinattiv u laterali.
- Kapaċi naħseb b'mod kritiku.
- Kapaċi nikkunsidra perspettivi differenti.
- Kapaċi nagħraf li l-intraprenditorija u l-innovazzjoni għandhom ikunu mirfuda mill-etika u l-valuri relatati mal-ġustizzja soċjali u s-sostenibilità.

Prattika

- Kapaċi ndawwar ideat kreattivi f'azzjoni.
- Għandi sett bażiku ta' ħiliet ta' riċerka.
- Kapaċi nassessja l-ħiliet u l-interessi tiegħi stess biex nikkunsidra l-għażliet tal-karrieri akkademiċi u vokazzjonali futuri.
- Napprezza l-importanza tar-rwol li l-kreattività u l-intraprenditorija kellhom fl-iżvilupp u l-progress tas-soċjetà umana.

L-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli

L-Edukazzjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli (ESD) jgħin lill-istudenti jiżviluppaw il-kompetenzi meħtieġa (l-għarfien, il-ħiliet, il-valuri, l-attitudnijiet u l-imġiba) li jgħinuhom isiru ċittadini sostenibbli. L-ESD jawtonomizza lill-individwi jipparteċipaw b'mod attiv fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet li huma kompatibbli mal-għajxien fi ħdan il-limiti ambjentali tal-pjaneta tagħna b'mod ġust, f'soċjetà diversa, ekwitabbli u paċifika.

L-ESD tfittex li tiżgura li l-istudenti:

- Jiżviluppaw sens ta' identità u appartenenza għall-komunità lokali, nazzjonali, reġjonali u globali tagħhom.
- Huma awtonomizzati biex jaddottaw ir-rwoli u r-responsabilitajiet tagħhom fi ħdan dinja globalment interdipendenti.
- Jifhmu u huma awtonomizzati jindirizzaw il-kawżi reali u l-konsegwenzi ta' mġiba mhux sostenibbli f'kuntest ta' dinja globalment interdipendenti.
- Jiżviluppaw perspettiva orjentata lejn il-futur li tenfasizza s-sinifikat tad-deċiżjonijiet, l-għażliet u l-azzjonijiet tagħhom fuq il-kwalità tal-ħajja tal-ġenerazzjonijiet preżenti u futuri.
- Huma esposti għal ambjenti ta' tagħlim differenti billi jużaw firxa wiesgħa ta' esperjenzi edukattivi.
- Jiżviluppaw kunċett olistiku tal-ambjent li jinvolvi perspettivi naturali, soċjali, ekonomiċi, fiżiċi u kulturali.
- Ikollhom valur ta' u jirrispettaw id-diversità soċjali, kulturali u ekoloġika.
- Huma kommessi jieħdu azzjoni biex iġibu l-bidla.

L-ESD għandha tinkiseb permezz ta' approċċ tal-iskola kollha li tinvolvi r-riorjentazzjoni mhux biss tal-kurrikulu iżda tal-kultura tal-iskola, l-immaniġġjar tal-kampus tal-iskola, il-komunità tal-iskola u l-komunità lokali usa' b'konformità mal-iżvilupp sostenibbli.

L-istudenti għandhom jesperjenzaw l-ESD permezz ta' pedagoġiji trasformattivi li jiffaċilitaw l-esperjenzi ta' tagħlim li jippromwovu l-kisba tal-għarfien, il-ħiliet, il-valuri, l-attitudnijiet u l-imġiba meħtieġa biex isiru ċittadini attivi globali.

L-ESD għandha tkun proċess ta' tagħlim tul il-ħajja li tinvolvi taħlita ta' proċessi bbażati fuq l-istudenti, bħat-tagħlim parteċipattiv/kollaborattiv; it-tagħlim ibbażat fuq il-problemi; it-tagħlim interdixxiplinarju; it-tagħlim soċjali tad-diversi partijiet interessati; it-tagħlim ibbażat fuq il-ħsieb kritiku u sistematiku; it-tagħlim ibbażat fuq l-azzjoni; it-tagħlim barra mill-klassi; it-tagħlim mill-esperjenza; l-evalwazzjoni riflettiva u l-użu ta' kuntesti relevanti tad-dinja reali.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

Nitgħallem biex Insir Naf

- Kapaċi nispjega kif is-sistemi naturali, soċjali, kulturali u ekonomiċi jaħdmu u huma interrelatati.
- Kapaċi niddeskrivi l-irwol tiegħi bħala ċittadin fi ħdan il-kuntest lokali, nazzjonali, reġjonali u globali.
- Kapaċi nagħraf ir-relazzjoni bejn il-fehim ta' ħaddieħor u l-benesseri ta' kulħadd fil-preżent u fil-futur.
- Kapaċi nidentifika l-kawżi bażiċi tal-inugwaljanza u l-inġustizzja u l-azzjonijiet li jwasslu għal kwalità ta' ħajja aħjar, l-ekwità, is-solidarjetà u l-ambjent sostenibbli.
- Kapaċi niġġustifika l-importanza tal-identifikazzjoni tal-problemi, nirrifletti b'mod kritiku, naħseb b'mod kreattiv, u jkolli viżjoni usa' biex nippjana għall-futur u nsir aġent effettiv tal-bidla.
- Kapaċi nagħraf l-importanza tat-tagħlim tul il-ħajja u nuża dawn l-esperjenzi ta' tagħlim biex inkun nista' niffaċċja sfidi ġodda u nkun f'pożizzjoni aħjar biex nieħu deċiżjonijiet infurmati u nevalwa l-konsegwenzi tagħhom.

Nitgħallem Kif

- Kapaċi nikkomunika l-ideat tiegħi u nippreżenta l-opinjonijiet tiegħi f'diskusjonijiet maħsuba u infurmati u fi proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet.
- Kapaċi nassessja b'mod kritiku proċessi ta' bidla fis-soċjetà u nipprevedi dinja aktar ekwitabbli u sostenibbli.
- Kapaċi nidentifika l-prijoritajiet u nevalwa l-konsegwenzi possibbli ta' deċiżjonijiet u azzjonijiet differenti.
- Kapaċi nikkollabora ma' persuni li għandhom perspettivi differenti fuq dilemmi, kwistjonijiet, tensjonijiet u kunflitti minn dixxiplini/postijiet/kulturi/ġenerazzjonijiet differenti.
- Kapaċi nuża l-ambjent naturali, soċjali u mibni ta' madwari bħala kuntest u sors ta' tagħlim.
- Kapaċi ninvolvi lili nnifsi u lill-oħrajn fi kwistjonijiet tad-dinja reali biex nagħmel differenza pożittiva.

Nitgħallem Inkun Jien

- Jiena persuna li nirrifletti b'mod kritiku u kapaċi nevalwa deċiżjonijiet, għażliet u azzjonijiet.
- Jiena responsabbli għall-azzjonijiet tiegħi u kapaċi nantiċipa, naddatta u niffaċċja l-bidla.
- Kapaċi nirrifletti fuq il-konsegwenzi tal-azzjonijiet tiegħi fuq ġenerazzjonijiet preżenti u futuri.
- Jiena sensittiv/a għad-dixxiplini u l-perspettivi diverġenti, kulturi u gruppi ta' minoritajiet, inkluż l-għarfien indiġenu u opinjonijiet globali mingħajr preġudizzji u prekunċetti.
- Jiena mmotivat/a nagħti kontribut pożittiv lil persuni oħra u l-ambjent soċjali u naturali tagħhom, lokalment u globalment.
- Jiena kapaċi nieħu azzjoni kkunsidrata b'mod kreattiv u innovattiv u nisfida suppożizzjonijiet sottostanti għal prattiki mhux sostenibbli.

Nitgħallem Ngħix ma' Ħaddieħor

- Kapaċi ngħix f'armonija miegħi nnifsi, mal-oħrajn u mad-dinja naturali fuq firxa ta' livelli minn lokali sa globali.
- Jiena nirrispetta u ngħożż id-diversità u nisfida l-inġustizzja soċjali.
- Jiena għandi perspettiva orjentata lejn il-futur għal kif ngħix bħala ċittadin tad-dinja.
- Jiena ninvolvi lili nnifsi attivament ma' gruppi differenti matul ġenerazzjonijiet, kulturi, postijiet u dixxiplini.
- Kapaċi nipparteċipa b'mod attiv fi proċessi u ninkoraġġixxi negozjati għal futuri sostenibbli alternattivi.
- Jiena ngħin lil ħaddieħor jiċċara opinjonijiet globali differenti permezz tad-djalogu u nirrikonoxxi li jeżistu oqfsa alternattivi.
- Kapaċi nisfida prattiki mhux sostenibbli matul is-sistemi edukattivi, inkluż fuq livell istituzzjonali.

Nitgħallem kif Nitgħallem u t-Tagħlim Koperattiv

L-għanijiet ta' Nitgħallem biex Nitgħallem huma biex l-istudenti:
- Jiffokaw fuq il-proċessi tat-tagħlim kif ukoll il-prestazzjoni finali.
- Ikollhom kunċett qawwi tat-tagħlim ibbażat fuq konvinzjoni personali biex jimmaniġġjaw it-tagħlim tagħhom stess.
- Jiksbu firxa wiesgħa ta' strateġiji għat-tagħlim.
- Jiżviluppaw strateġiji biex jippjanaw, jimmonitorjaw u jirrevedu t-tagħlim tagħhom stess.
- Isiru kompetenti fl-awtoassessjar.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

It-Tagħlim Soċjali
- Kapaċi napprezza diversi opinjonijiet u personalitajiet.
- Niddiskuti l-opinjonijiet tiegħi mal-oħrajn b'kunfidenza.
- Kapaċi niddiskuti l-ideat tal-oħrajn u nikkummenta fuq l-opinjonijiet tagħhom b'kunfidenza.
- Kapaċi nsegwi diskussjonijiet fi gruppi u nikkollabora u nagħmel sommarju ta' dak li qed jintqal jew isir.
- Kapaċi nikkollabora ma' studenti oħra bħala parti mit-tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nitgħallem billi niddisinja prodotti mal-oħrajn.
- Jiena nfittex u lest nilqa' gwida u appoġġ mill-pari u l-adulti.
- Kapaċi nitkellem mal-oħrajn fuq it-tagħlim.
- Kapaċi nisma' lill-oħrajn jitkellmu fuq it-tagħlim.
- Kapaċi niddiskuti għadd ta' suġġetti u strateġiji ta' tagħlim mal-pari.
- Kapaċi niddibatti u nappoġġja l-argumenti tiegħi mingħajr ma niġġudika u waqt li nempatizza mal-oħrajn.
- Kapaċi nitgħallem dwar il-bżonnijiet tiegħi biex nagħmel deċiżjonijiet tajbin.

It-Tagħlim Personali
- Kapaċi nidentifika l-appoġġ u r-riżorsi li neħtieġ għat-tagħlim.
- Jiena konxju/konxja mill-mod ta' tagħlim preferut tiegħi u kapaċi nuża dan biex nippjana t-tagħlim tiegħi stess.
- Kapaċi nimmaniġġja l-għanijiet u l-ħin tiegħi b'mod effettiv fit-tagħlim.
- Inħossni kompetenti fl-immaniġġjar tat-tagħlim tiegħi.
- Jiena nilqa' rispons mingħand ħaddieħor u kapaċi nikkonsidrah għat-titjib personali tiegħi.
- Kapaċi norganizza lili nnifsi billi espliċitament inbiddel is-suppożizzjonijiet tiegħi matul iż-żmien.
- Kapaċi nsegwi l-interessi tiegħi billi dan jgħinni nirrifletti fuq 'min jien'.
- Kuntent/a li rnexxieli nagħmel biċċiet tax-xogħol diffiċli.
- Nemmen li l-isforz iwassal għas-suċċess.
- Kapaċi nirrifletti fuq l-iżbalji tiegħi u nitgħallem minnhom.

It-Tagħlim Konjittiv
- Kapaċi niftakar billi nagħraf u nsib l-informazzjoni.
- Kapaċi norbot informazzjoni ġdida mal-għarfien eżistenti tiegħi.
- Kapaċi nanalizza informazzjoni li niltaqa' magħha.
- Kapaċi nevalwa l-għarfien f'termini tal-għanijiet tat-tagħlim u l-mod preferut ta' tagħlim tiegħi.
- Kapaċi nsolvi problemi waħdi u f'kollaborazzjoni mal-oħrajn.

- Kapaċi nassessja lili nnifsi għaliex dan jgħinni nifhem dak li naf u min jien.
- Kapaċi nassessja lili nnifsi u nkompli niżviluppa l-ideat tiegħi.
- Kapaċi nassessja l-pari tiegħi biex inqabbel dak li naf ma’ dak li jaf ħaddieħor, nikseb l-għarfien ta’ mudelli mentali li għandu ħaddieħor ta’ kunċett partikolari u kif dawn il-mudelli mentali jevolvu biex iwasslu għall-fehim.
- Kapaċi niffoka fuq is-suġġett ewlieni u nagħmel sommarju tal-punti importanti.
- Kapaċi napplika l-għarfien u l-fehim tiegħi f’kuntesti differenti.
- Kapaċi nimmaniġġja l-ħiliet tiegħi, inkluż il-ħiliet fil-litteriżmu u fl-għadd.
- Jiena nifhem li t-tagħlim jinvolvi proċessi differenti.

It-Tagħlim Kreattiv

- Kapaċi nieħu inizjattiva fl-iddisinjar ta’ prodotti ġodda.
- Kapaċi naħseb fuq modi ġodda ta’ kif nagħmel użu tajjeb mill-oġġetti.
- Kapaċi nuża l-immaġinazzjoni u l-kreattività tiegħi.
- Nippreferi nagħmel xogħol aktar ta’ sfida milli nibqa’ nagħmel xogħol ħafif.
- Kapaċi niffaċċja esperjenzi ġodda ta’ sfida u nitgħallem minnhom.
- Kapaċi nitgħallem billi nesplora attivitajiet, esperjenzi tal-ħajja u l-ambjent fiżiku.
- Kapaċi ninvolvi ruħi f’logħob mhux ippjanat u spontanju.
- Kapaċi ninvolvi ruħi f’logħob ippjanat u bi skop.
- Nifhem li kapaċi nitjieb u nitgħallem u jekk neħel kapaċi nara x’inhuma d-diffikultajiet tiegħi, insolvi l-problemi tiegħi u nimxi ‘l quddiem.

Il-Litteriżmu

Wieħed mill-aktar aspetti importanti tal-litteriżmu f'Malta huwa l-implikazzjoni li persuna litterata tkun midħla tal-Malti u l-Ingliż. Fattur essenzjali biex niżguraw li Malta tibqa' pajjiż bilingwali huwa li niżguraw li l-istudenti tagħha jiżviluppaw kompetenzi ugwali fil-qari, il-kitba, is-smigħ u l-fehim fiż-żewġ lingwi uffiċjali mis-snin bikrin tagħhom, preferibbilment mill-kindergarten. Fattur ieħor huwa li niżguraw li l-istudenti jiżviluppaw il-ħila li jaqilbu mill-Malti għall-Ingliż (jew vice versa) skont il-bżonn tal-mument. Li niksbu litteriżmu bilingwali fl-edukazzjoni tagħna tfisser li ż-żgħażagħ tagħna jħossuhom komdi u kunfidenti jużaw iż-żewġ lingwi.

L-iżvilupp tal-litteriżmu ser ikun jeħtieġ approċċ mill-iskola kollha li jkun rifless b'mod ċar fil-politiki tal-iskola fejn ikun hemm sforz konxju biex tkun promossa komunità għal-litteriżmu matul il-kurrikulu kollu. Il-litteriżmu għat-tagħlim hu parti intrinsika mill-ħajja skolastika, u d-dominju ta' kull suġġett jista' jservi bħala kuntest li fih l-iżvilupp tal-ħiliet tal-litteriżmu jistgħu jissaħħu. Barra minn hekk, l-iskejjel għandhom jistinkaw għal ambjent għani fil-litteriżmu billi jużaw it-teknoloġija bħala pjattaforma.

Ir-relevanza tal-qari bil-vuċi u l-preżentazzjoni ta' ideat lil udjenza u l-opportunitajiet għal lingwaġġ kuntestwalizzat u r-reċtar (drama) għandhom ikunu identifikati b'mod ċar bħala komponenti tal-litteriżmu mitkellem matul il-kurrikulu. L-enfasi fuq l-importanza tat-taħdit huwa essenzjali biex ninkoraġġixxu kulturi u komunitajiet li jitgħallmu b'mod attiv.

Fir-rigward tal-qari, l-aspett divertenti u interattiv huwa importanti ħafna; l-għan tal-qari inizjalment għandu jkun għad-divertiment/interess u l-komunikazzjoni. Il-valur tad-divertiment fil-qari, li huwa marbut mill-viċin mal-attitudni u d-dispożizzjoni tal-lingwa, huwa kruċjali speċjalment fis-Snin Bikrin. Imbagħad isegwi l-ħsieb kritiku u kreattiv, fejn l-istudent dejjem aktar jieħu kontroll tat-testi f'dominji differenti u jikseb aktar għarfien.

Il-kisbiet mit-tagħlim tas-suġġett:

Is-smigħ u t-taħdit

- Kapaċi nitkellem f'firxa ta' sitwazzjonijiet, kemm formali u informali, inqabbel ir-reġistru u l-lingwaġġ mas-sitwazzjoni u l-udjenza.
- Kapaċi nisma' u nifhem tajjeb test mitkellem u nwieġeb jew napplika l-informazzjoni b'mod addattat b'kummenti u/jew mistoqsijiet.
- Kapaċi nuża lingwaġġ biex nippreżenta l-ħsieb tiegħi b'mod loġiku u ċar u kapaċi nitkellem biex ninvolvi udjenza waqt li nanalizza u nevalwa permezz ta' approċċ miftuħ.
- Kapaċi nuża l-lingwa mitkellma biex naqsam l-ideat tiegħi b'mod kollaborattiv, napprezza l-elementi soċjali ta' konverżazzjoni bħal nistenna sakemm imissni u nisma' dak li għandu xi jgħid ħaddieħor.

Lingwaġġ espressiv

- Kapaċi nuża lingwaġġ espressiv biex niżviluppa l-ħsibijiet tiegħi, billi nuża kliem biex nesplora, niċċara u nikkonferma ideat.
- Kapaċi nuża lingwaġġ espressiv biex niżviluppa l-ħsibijiet tiegħi u l-ħsibijiet ta' ħaddieħor billi nikkontribwixxi għad-diskors esplorattiv tal-pari tiegħi u d-djalogu tal-għalliema tiegħi.
- Kapaċi nuża lingwaġġ espressiv biex norganizza u nipprattika ideat, argumenti u strutturi tal-lingwa biex nissintetizza u nevalwa qabel nikteb u waqt l-editjar.

Il-qari u l-fehim

- Kapaċi niddeċifra l-kitba b'mod effettiv u b'suċċess nistabbilixxi r-rabta multisensorjali u l-fenomenu tal-għarfien bejn grafema u fonema.
- Kapaċi naqra test b'mod mexxej u nifhem x'hemm miktub, nikseb għarfien u nieħu gost fil-proċess.
- Kapaċi nagħżel testi reali, virtwali u multimedjali għad-divertiment u biex inżomm ruħi infurmat/a, nibni tifsira mit-test billi nuża kliem u informazzjoni viżiva jew bl-awdjo biex nikkonferma, nikkumplementa jew inbiddel dak li diġà naf filwaqt li nwarrab dak li huwa superfluwu.
- Kapaċi nħares lejn testi bi skop: Jiena konxju/konxja minn dak li nittama li nikseb minnhom u kapaċi nuża mezzi ta' rkupru, verifiki u links biex insegwi temi jew ideat permezz ta' għadd ta' mezzi, inkluż testi assistiti mit-teknoloġija.
- Kapaċi nagħżel testi addattati għall-finijiet tiegħi, billi nikkunsidra l-qarrejja u l-provenjenza impliċita kif ukoll is-suġġett u l-format.
- Kapaċi nidentifika u nsegwi konvenzjonijiet tal-qari tas-suġġetti akkademiċi tiegħi, rigward il-post u l-iskop tat-testi tal-qari fit-tagħlim u nistaqsi jew naċċetta l-awtorità ta' dawn it-testi.

Il-kitba

- Nista' nuża dak li qrajt, dak li għamilt u dak li ħassejt id-dar, l-iskola u waqt il-logħob fil-kitba tiegħi.
- Kapaċi nwassal il-ħsibijiet tiegħi b'mod qawwi u elokwenti permezz tat-taħdit u l-kitba.
- Kapaċi nagħżel lingwaġġ, reġistru, ġeneru u midjum addattati għat-testi li nikteb.
- Kapaċi nuża l-kitba f'manuskritti (bil-miktub) kif ukoll f'forma diġitali biex ninforma, nipperswadi u nagħti divertiment lill-oħrajn.
- Kapaċi nuża l-kitba biex nikkunsidra ideat u nirrifletti fuq u nikkonsolida l-ħsieb u t-tagħlim tiegħi stess. Kapaċi nsegwi konvenzjonijiet bil-miktub ta' ġeneri u suġġetti li qed nistudja.

Il-preċiżjoni

- Kapaċi nikteb b'mod preċiż billi nuża konvenzjonijiet u regoli tal-lingwa bħal dawk stabbiliti minn Standard English / Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti / l-Akkademja tal-Malti.
- Kapaċi nuża l-għarfien tiegħi tal-morfoloġija kif ukoll l-għarfien fonoloġiku tiegħi u l-memorja viżiva biex nipprova nispelli kliem mhux familjari u nagħraf kliem ortografikament ħażin.
- Kapaċi nuża firxa wiesgħa ta' punteġġjatura biex il-qarrejja jkunu jistgħu jifhmu ċar dak li qed ngħid.

L-ippjanar u r-riflessjoni

- Kapaċi nippjana x-xogħol bil-miktub tiegħi u naħseb fuq dak li nixtieq nikkomunika qabel nibda nikteb.
- Kapaċi nifhem il-bżonn ta' abbozzar; kapaċi neditja u nagħmel il-qari tal-provi tax-xogħol tiegħi u nħalli biżżejjed żmien biex intemm biċċa xogħol.
- Kapaċi nirrifletti fuq il-kitba tiegħi u naħseb fuq kif nitgħallem l-aħjar.

Learning
Outcomes
Framework

Dan id-dokument jagħmel parti mill-Proġett ESF1.228 bl-isem 'id-Disinn tal-Qafas tal-Kisbiet mit-Tagħlim, marbut mal-programmi ta' Tagħlim u Assessjar b'rabta mat-Taħriġ' implimentat fil-Programm Operattiv II – Politika ta' Koeżjoni 2007-2013, parzjalment iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew tal-Unjoni Ewropea bir-rata ta' ko-finanzjament: 85% Fondi tal-UE; 15% Fondi Nazzjonali.

© Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni 2015

Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni,
Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol,
Triq l-Assedju l-Kbir, il-Furjana VLT 2000
Malta

Pubblikatur: Direttorat għall-Kwalità u l-Istandardizzazzjoni fl-Edukazzjoni

www.schoolslearningoutcomes.edu.mt

Programm Operattiv II - Politika ta' Koeżjoni 2007-2013
Insaħħu Ħilitna għall-Aktar Impjiegi u Kwalità ta' Ħajja Aħjar
Proġett parzjalment iffinanzjat mill-Unjoni Ewropea
Fond Soċjali Ewropew (FSE)
Rata ta' Ko-finanzjament: 85% Funds UE; 15% Fondi Nazzjonali

Ninvestu fil-futur tiegħek